

ANEKS-UZUPEŁNIENIE OPERATU UZDROWISKOWEGO UZDROWISKA KUDOWA-ZDRÓJ

Kierunek leczniczy: otyłość

Burmistrz Miasta Kudowa-Zdrój

Kudowa-Zdrój, marzec 2014r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego	7
1.1. Szpitale uzdrowiskowe	12
1.2. Sanatoria uzdrowiskowe	38
1.3. Urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego	48
1.4. Plany w zakresie zakładów i urządzeń leczniczych	54
1.5. Obecne wykorzystanie urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego w leczeniu otyłości u dzieci.	57
2. Wskazanie kierunków leczniczych i przeciwwskazań dla uzdrowiska	60
2.1. Wskazanie kierunków leczniczych dla uzdrowiska	60
2.2. Wskazania do leczenia uzdrowiskowego	60
2.3. Przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego	61
2.4. Szczegółowe wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej w poszczególnych rodzajach zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.	62
3. Podsumowanie	64
4. Data sporządzenia i podpis burmistrza	65
5. Literatura	66
6. Spis rysunków	67
7. Spis tabel	68
8. Spis Załączników	68

WSTĘP

Gmina Kudowa-Zdrój to jedno z najstarszych uzdrowisk w Polsce. Historia gminy to historia jego powstawania. Początki uzdrowiska sięgają XVII wieku, kiedy powstały pierwsze urządzenia uzdrowiskowe oraz dokonano naukowego opisu wód. Od 1945 roku uzdrowisko znajduje się w granicach administracyjnych Polski. Początkowo działalność uzdrowiska regulowała ustawa z dnia 23 marca 1922 r. o uzdrowiskach (Dz. U. z 1922 r. Nr 31, poz. 254), a następnie Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. z dnia 23 czerwca 1966 r.).

Zgodnie z art. 34 ust.1 obowiązującej Ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 651) zwanej dalej ustawą uzdrowiskową, Gmina Kudowa-Zdrój spełnia łącznie następujące warunki:

- posiada złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych,
- posiada klimat o potwierdzonych właściwościach leczniczych,
- na jej obszarze znajdują się zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego,
- spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska, a także
- posiada infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, oraz prowadzi gospodarkę odpadami.

Status gminy uzdrowskiej został potwierdzony w wydanej przez Ministra Zdrowia Decyzji Nr 33 z dnia 11 maja 2009r., w której potwierdzona została możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowskiego na obszarze uznanym za uzdrowisko Kudowa-Zdrój oraz ustalono, w oparciu o przedstawione świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców i właściwości lecznicze klimatu, następujące kierunki lecznicze dla uzdrowska Kudowa-Zdrój:

- choroby ortopedyczno-urazowe
- choroby reumatologiczne,
- choroby kardiologiczne i nadciśnienie,
- choroby naczyń obwodowych,
- choroby układu trawienia,
- choroby endokrynologiczne, choroby krwi i układu krwiotwórczego.

Decyzja nr 33 Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2009r., została wydana w oparciu o *Operat Uzdrowskowy Uzdrowska Kudowa-Zdrój* sporządzony w 2009r.

Po uzyskaniu Decyzji nr 33 Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2009r., zgodnie z art. 41 ustawy uzdrowskiej, Rada Miejska Kudowy-Zdroju uchwaliła, na podstawie operatu uzdrowskiego, Statut Uzdrowska Kudowa-Zdrój.

Statut Uzdrowska Kudowa-Zdrój został ustanowiony na podstawie:

- Uchwały Nr XLVII/324/09 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie: ustanowienia Statutu Uzdrowska Kudowa-Zdrój (Dz.Urz. Woj. Dolnośląskiego nr 53, poz. 803 z dnia 24 marca 2010r.)
- Uchwały Nr LI/352/10 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie: zmiany Uchwały Nr XLVII/324/09 Rady Miejskiej Kudowy – Zdroju z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowska Kudowa – Zdrój (Dz.Urz. Woj. Dolnośląskiego nr 53, poz. 804 z dnia 24 marca 2010r.)
- Uchwały Nr V/23/11 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 3 marca 2011 roku w sprawie: zmiany Uchwały Nr LI/352/10 Rady Miejskiej Kudowy – Zdroju z dnia 24 lutego 2010 r. zmieniającej Uchwałę Nr XLVII/324/09 Rady Miejskiej Kudowy – Zdroju z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowska Kudowa – Zdrój (Dz.Urz. Woj. Dolnośląskiego nr 73, poz. 1112 z dnia 6 kwietnia 2011r.)
- Uchwały nr XX/134/12 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 28 czerwca 2012r. w sprawie zmiany Statutu Uzdrowska Kudowa-Zdrój (Dz.Urz. Woj. Dolnośląskiego poz. 2454 z dnia 10 lipca 2012r.)

W §6 Statutu Uzdrowiska Kudowa-Zdrój wskazane zostały kierunki lecznicze w jakich prowadzone jest leczenie w Uzdrowisku Kudowa-Zdrój. Kierunki są zgodne z ustalonymi przez Ministra Zdrowia Decyzji Nr 33 z dnia 11 maja 2009r.

Na liście kierunków leczniczych ustalonych dla uzdrowiska Kudowa-Zdrój, nie znalazł się kierunek otyłość. Tymczasem leczenie otyłości jest tradycyjnie i z powodzeniem od wielu lat prowadzone w uzdrowisku Kudowa-Zdrój.

Zgodnie z art. 43 ust.5 ustawy uzdrowiskowej, w przypadku wystąpienia istotnych zmian na obszarze gminy, w szczególności zmiany granic stref ochrony uzdrowiskowej, **kierunków leczniczych** i przeciwwskazań do leczenia w danym uzdrowisku oraz zmiany liczby zakładów lecznictwa uzdrowiskowego na terenie uzdrowiska, **gmina sporządza uzupełnienie operatu w tym zakresie** i przedstawia je ministrowi właściwemu do spraw zdrowia w celu potwierdzenia spełnienia określonych w ustawie uzdrowiskowej wymagań dla prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

W związku z koniecznością uzupełnienia listy kierunków leczniczych dla uzdrowiska Kudowa-Zdrój, został sporządzony niniejszy „*Aneks – uzupełnienie operatu uzdrowiska Kudowa-Zdrój. Kierunek leczniczy: otyłość.*”, który stanowi uzupełnienie operatu uzdrowiska w zakresie dotyczącym leczenia otyłości.

Opracowanie sporządzono w celu potwierdzenia istnienia warunków i możliwości prowadzenia na obszarze uzdrowiska Kudowa-Zdrój lecznictwa uzdrowiskowego w w/w kierunku leczniczym.

Zgodnie z zapisami art. 39 ustawy uzdrowiskowej operat uzdrowiskowy obejmuje część opisową oraz graficzną. Część opisowa zawiera w szczególności:

- 1) nazwę gminy;
- 2) określenie obszaru, który będzie objęty wystąpieniem o nadanie statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
- 3) opis zagospodarowania przestrzennego obszaru, o którym mowa w pkt 2, z uwzględnieniem powierzchni i granic stref ochrony uzdrowiskowej, dokładnych danych o lokalizacji i stanie infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, oraz prowadzonych robotach budowlanych dotyczących tej infrastruktury, a także terenów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy pod lecznictwo uzdrowiskowe oraz działalność rekreacyjno-wypoczynkową i działalność gospodarczą;
- 4) określenie projektowanych stref ochrony uzdrowiskowej wraz z określeniem koniecznych do zachowania terenów zieleni i terenów biologicznie czynnych;
- 5) opis właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu na obszarze, który będzie objęty wystąpieniem o nadanie statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej;
- 6) świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych i właściwości lecznicze klimatu;
- 7) informacje na temat działających zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego lub dane o planach w tym zakresie;
- 8) wskazanie kierunków leczniczych i przeciwwskazań dla przyszłego uzdrowiska;

9) opis istniejących obszarów i terenów górniczych ze wskazaniem, zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego, ich wyznaczonych granic lub projektowanego położenia, nazwy kopaliny głównej oraz towarzyszącej;

10) informacje o ujęciach wody, sieci wodno-kanalizacyjnej, oczyszczalniach ścieków, gospodarce odpadami oraz o mogących wystąpić zagrożeniach ekologicznych;

11) informacje o stanie czystości powietrza oraz natężeniu hałasu, opracowane zgodnie z odrębnymi przepisami;

12) datę sporządzenia i podpis wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Część graficzna operatu uzdrowiskowego obejmuje mapy obszaru, któremu ma zostać nadany status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, z zaznaczeniem poszczególnych planowanych stref ochrony uzdrowiskowej oraz graficznym przedstawieniem informacji, o których mowa w ust. 4 pkt 3, 4, 7, 9 i 10.

W związku z faktem, że niniejszy „*Aneks*” stanowi uzupełnienie Operatu Uzdrowiskowego Uzdrowiska Kudowa-Zdrój sporządzonego w 2009r., rezygnuje się ze sporządzania części graficznej, natomiast w części opisowej zostaną uzupełnione i rozwinięte, w zakresie dotyczącym otyłości, następujące działy:

1. informacje na temat działających zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
2. wskazanie kierunków leczniczych i przeciwwskazań dla uzdrowiska;

1.

INFORMACJE NA TEMAT DZIAŁAJĄCYCH ZAKŁADÓW LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO ORAZ URZĄDZEŃ LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO

Rozwój medycyny wpłynął na charakter lecznictwa uzdrowiskowego, które w obecnym stanie wiedzy jest złożonym zespołem czynników oddziałujących na ustrój chorego. Zespół czynników obejmuje ukształtowanie terenu, właściwości klimatu i naturalnych tworzyw leczniczych, rodzaje i ilość stosowanych zabiegów leczniczych, wiedzę i doświadczenie kadry lekarskiej, pielęgniarskiej i zabiegowej, a także sposób zakwaterowania kuracjuszy i ich żywienia.

Podstawową formą leczenia uzdrowiskowego w Kudowie-Zdroju jest leczenie sanatoryjne, czyli zamknięte, którego rozwój w okresie powojennym doprowadził do stworzenia oddziałów szpitali uzdrowiskowych, do których to kierowani są chorzy z poważnymi chorobami przewlekłymi po okresie leczenia w klinikach, oddziałach szpitalnych i przychodniach specjalistycznych.

Obecnie większość zakładów i urządzeń uzdrowiskowych w Kudowie-Zdroju prowadzona jest przez Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU, ponadto swoją działalność prowadzą Sanatorium SP ZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe „Bristol” MSW w Kudowie-Zdroju (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji) oraz Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny w Kudowie (SP ZOZ „Zespół Opieki Zdrowotnej” w Kłodzku)

- **Uzdrowiska Kłodzkie S.A. –Grupa PGU**

Uzdrowiska Kłodzkie S.A. –Grupa PGU (UK) powstały 1 stycznia 1974 roku z przekształcenia Państwowych Przedsiębiorstw Uzdrowiskowych Kudowa-Zdrój, Duszniki-Zdrój i Polanica-Zdrój. Dalsza restrukturyzacja przedsiębiorstwa nastąpiła w marcu 1999 roku, kiedy to zostało Spółką Akcyjną z siedzibą w Polanicy-Zdroju, która podlega Ministrowi Skarbu. W 2010 roku 90% akcji Spółki kupił KGHM I FIZAN.

Do Kudowy-Zdroju kierowani są pacjenci przez NFZ, ZUS i PFRON. W obiektach Uzdrowisk Kłodzkich S.A. – Grupa PGU przebywają również pacjenci komercyjni z kraju i zagranicy. Uzdrowisko Kudowa-Zdrój – oddział Spółki, świadczy usługi balneofizykalne, mając do dyspozycji sanatoria, szpitale uzdrowiskowe, pijalnię wód mineralnych, zakład przyrodoleczniczy, przychodnie, obiekty rekreacyjne, sale gimnastyczne i obiekty kulturalne.

Obecnie zakłady uzdrowiskowe, które prowadzą Uzdrowiska Kłodzkie SA – Grupa PGU, oferują trzy rodzaje pobytów:

- **pobyt leczniczy**, który obejmuje: zakwaterowanie, całodienne wyżywienie (śniadanie, obiad, kolacja), opiekę lekarską i pielęgniarскую, cztery rodzaje zabiegów dziennie zgodnie z ordynacją lekarza (w tym kuracja pitna) – od poniedziałku do soboty z wyłączeniem świąt;
 - **pobyt zdrowotny**, który obejmuje: zakwaterowanie, wyżywienie typu: śniadanie + obiadokolacja, opiekę lekarską i pielęgniarскую, dwa rodzaje zabiegów dziennie zgodnie z ordynacją lekarza (w tym kuracja pitna) – od poniedziałku do soboty z wyłączeniem świąt;
 - **pobyt hotelowy**, który obejmuje: zakwaterowanie, doraźną pomoc lekarsko-pielęgniarскую oraz kurację pitną.
-
- **Sanatorium SP ZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe „Bristol” MSW w Kudowie-Zdroju** Sanatorium „Bristol” powstało w 1946 roku i obejmowało kilka budynków. W roku 1954 Sanatorium przemianowano na Sanatorium Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 275 miejscami dla kuracjuszy. Na początku lat siedemdziesiątych stary budynek „Bristolu” rozebrano i w 1974 roku rozpoczęto budowę nowego, obecnie istniejącego Sanatorium. W roku 1994 otwarto nowe Sanatorium MSW „Bristol”. Do końca 1997 roku Sanatorium „Bristol” funkcjonowało jako jednostka budżetowa. W październiku 1997 roku ówczesny Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przekształcił Sanatorium w samodzielny publiczny ZOZ i nadał mu statut. „Bristol” funkcjonuje w oparciu o umowy cywilno-prawne na świadczenie usług leczniczych z wieloma podmiotami (NFZ, biura podróży, jednostki policji i straży pożarnej szczebla centralnego i wojewódzkiego).
 - **Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny w Kudowie**, który powstał z przekształcenia 24 Wojskowego Szpitala Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjnego SP ZOZ. Wojskowe Sanatorium w Kudowie-Zdroju zostało zorganizowane w grudniu 1945 roku na podstawie rozkazu Naczelnego Dowództwa Wojska Polskiego, a jego nazwa brzmiała „Sanatorium Oficerów Wojska Polskiego”. Sanatorium zostało zorganizowane na niewielkim wzniesieniu w centrum uzdrowiska na bazie prywatnego sanatorium dr Hermana „Willa Maria”. Kolejne lata to lata adaptacji przydzielonych obiektów,

rozwoju bazy leczniczej oraz wykonywania zadań mobilizacyjnych. Zgodnie z Zarządzeniem Szefa Sztabu Generalnego WP w 1981 roku całość została przeformowana na 24 Wojskowy Szpital Uzdrowiskowy, który kontynuował wszystkie dotychczasowe zadania lecznicze i wojskowe. W wyniku przeprowadzonej reformy służby zdrowia z dniem 1 stycznia 1999 roku decyzją Ministra Obrony Narodowej 24 WSzU został przekształcony na 24 Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny samodzielny publiczny ZOZ. Od 2011 roku właścicielem szpitala jest Starosta Powiatu Kłodzkiego.

Zakładami lecznictwa uzdrowiskowego w Kudowie-Zdroju są:

- szpitale uzdrowiskowe;
- sanatoria uzdrowiskowe;
- przychodnie uzdrowiskowe.

Udzielanie świadczeń zdrowotnych przy wykorzystaniu naturalnych surowców leczniczych należy do zadań zakładu przyrodoleczniczego, który jest jednostką organizacyjną zakładu lecznictwa uzdrowiskowego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 651):

- **do zadań szpitala uzdrowiskowego należy:**

1. całodobowe świadczenie opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych,
2. całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska,
3. przewidziane programem leczenia zabiegi,
4. korzystanie z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego,
5. edukacja zdrowotna.

- **do zadań sanatorium uzdrowiskowego należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:**

1. całodobowe świadczenie opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych,
2. opieka lekarska i całodobowa opieka pielęgniarska,
3. przewidziane programem leczenia zabiegi
4. świadczenia profilaktyczne,
5. edukacja zdrowotnej.

- **do zadań szpitala uzdrowiskowego dla dzieci i sanatorium uzdrowiskowego dla dzieci należy zapewnienie dziecku, które skierowano na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:**

1. całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
2. całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej;
3. przewidzianych programem leczenia zabiegów;
4. świadczeń profilaktycznych;
5. świadczeń opiekuńczych;
6. edukacji zdrowotnej.

- **do zadań przychodni uzdrowiskowej należy zapewnienie pacjentowi:**

1. ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych, z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych zleconych przez lekarza,
2. edukacji zdrowotnej.

- **do zadań zakładu przyrodoleczniczego należy udzielanie zabiegów z zakresu fizjoterapii.**

- **do zadań szpitala w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:**

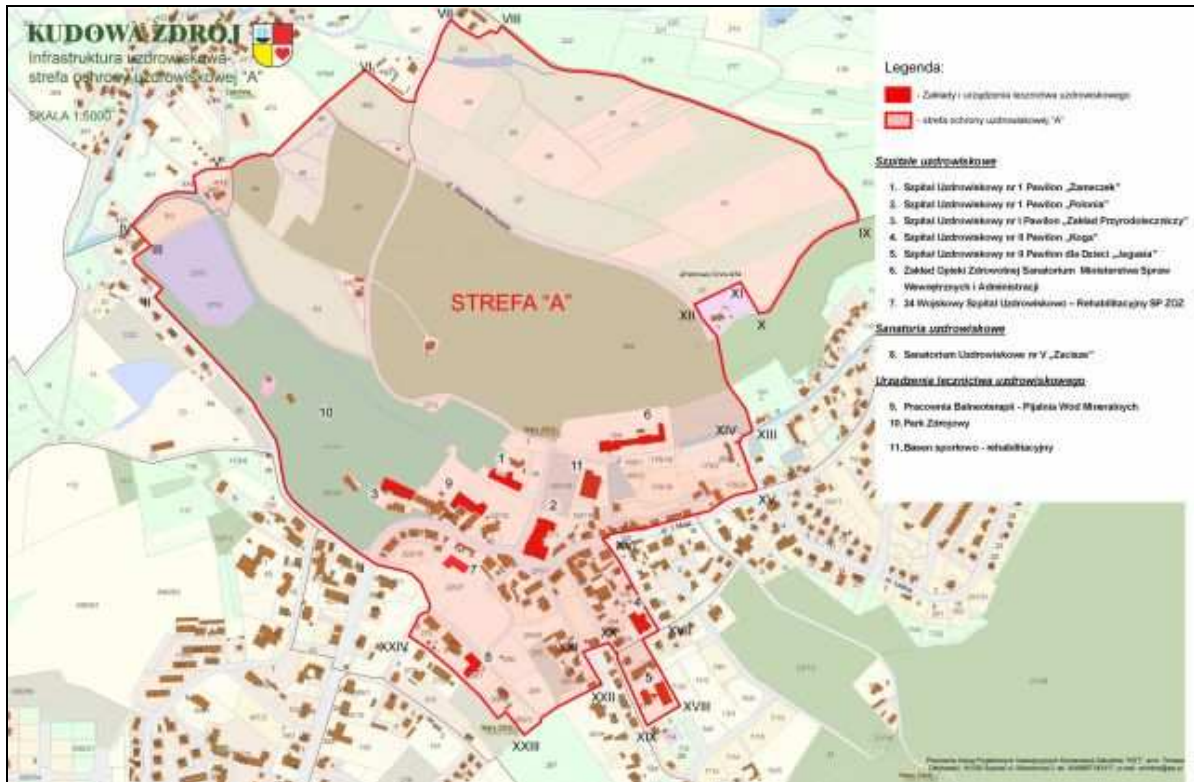
1. całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
2. całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej;
3. przewidzianych programem leczenia zabiegów;
4. korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
5. edukacji zdrowotnej.

Szpital uzdrowiskowy, sanatorium uzdrowiskowe udzielające świadczeń opieki zdrowotnej osobom objętym obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki zapewniają warunki do prowadzenia nauczania i wychowania w zakresie i na zasadach określonych w art. 71c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).

Wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. (Dz.U.2012.452).

Położenie poszczególnych zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego w strefie „A” Kudowy-Zdroju prezentuje poniższa mapa, która stanowi także Załącznik nr 8 do niniejszego opracowania.

Rys. 1. Mapa strefy „A” wraz infrastrukturą uzdrowiskową

1.1. Szpitale uzdrowiskowe

1.	Nazwa	Szpital Uzdrowiskowy Nr I Pawilon „Zameczek”
	Adres	ul. Moniuszki nr 1 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU w Polanicy-Zdroju, ul. Zdrojowa 39 57-320 Polanica -Zdrój
	Charakterystyka zakładu	<p>Obiekt położony jest na terenie o powierzchni 7591 m², gruntownie zmodernizowany i rozbudowany. Oddany do użytku w 2008r.</p> <p>Powierzchnia użytkowa: budynek zmodernizowany – 1735,89 m², budynek dobudowany – 1609,11 m².</p> <p>Urządzenia rekreacyjne dostępne dla kuracjuszy to: kort tenisowy, tereny rekreacyjne, tarasy wypoczynkowe.</p> <p>Rys.2. Pawilon „Zameczek”</p> <p>Budynek ma dwie kondygnacje, nowa część posiada windę i dwie klatki schodowe, stara część wyposażona jest w jedną windę i klatkę schodową. Wyposażony jest we wszystkie przyłącza, a całość ogrzewana jest gazowo. Stan techniczny budynku - bardzo dobry. Pokoje jedno-, dwu- i trzyosobowe, wyposażone w pełny węzeł sanitarny i instalację przyzywową. Obiekt ma oddzielne urządzenia ogólne dla personelu tj.: szatnie, pomieszczenia socjalne dla salowych i pielęgniarek, natryski, WC.</p> <p><u>Pomieszczenia:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• dla kuracjuszy: 16 pokoi jednoosobowych (pow. ok.

		<p>300m²), 60 pokoi dwuosobowych (pow. ok. 1254m²), 7 pokoi trzyosobowych (pow. ok. 217m²); liczba łóżek ogółem: 157.</p> <ul style="list-style-type: none"> • gabinety lekarskie: 2 o łącznej powierzchni 35,65 m², wyposażone typowo zgodnie z wymaganiami w sprzęt medyczny – butle tlenową, ciśnieniomierz, EKG, defibrylator; • gabinety pielęgniarstwo – zabiegowe: 1 o powierzchni 31,20 m²; • pokoje izolacyjne: 1 pomieszczenie o powierzchni 22,90 m² wyposażone zgodnie z wymaganiami; sala intensywnego nadzoru kardiologicznego o powierzchni 22,60 m²; • pomieszczenia dziennego pobytu: I piętro - świetlica o powierzchni 56,67 m² • pomieszczenia sanitarne: w każdym pokoju i we wszystkich pozostałych pomieszczeniach jest łazienka z WC, natryskiem, umywalką; na parterze – WC dla niepełnosprawnych oraz WC ogólnodostępne; • pomieszczenia gospodarcze: magazyn bielizny czystej i brudnej, magazyn środków czystości, 2 magazyny gospodarcze na sprzęt pomocniczy na I i II piętrze budynku; • kompleks Słoneczne Termy o łącznej powierzchni 751,92 m² w zakres którego wchodzi: <ol style="list-style-type: none"> 1. basen rehabilitacyjny o wymiarach 8m x 12m, z 16 stanowiskami do hydromasażu o powierzchni 283,77m², 2. jacuzzi 5 osobowe, 3. trzy stanowiska do natrysków w niecce basenu, 4. sala helioterapii wraz ze słoneczną plażą, 5. łaźnie: parowa – powierzchnia 9,14m², łaźnia sucha powierzchnia 9,28 m², grotta lodowa powierzchnia 3,35 m², 6. sala gimnastyczna do ćwiczeń zbiorowych
--	--	--

powierzchnia 49,11 m², zajęć rekreacyjnych – 12 stanowisk materacy,
7. sala do ćwiczeń przyrządowych z 11 stanowiskami do ćwiczeń powierzchnia 80,50 m²,
8. sala do ćwiczeń indywidualnych wyposażona powierzchnia 39,26m².

W części kompleksu łączącej sale gimnastyczne parter – sala gimnastyczna, basen i pierwsze piętro funkcjonuje podnośnik dla osób niepełnosprawnych, umożliwiając korzystanie osobom niepełnoprawnym z powyższych urządzeń. Ponadto w Kompleksie Słoneczne Termy znajdują następujące pomieszczenia: szatnie – 25,54m², natryski – 21,05m², pomieszczenia sanitarne 8,91m², wypoczywania – 20,53m², oraz pomieszczenia techniczne związane z technologią basenową.

Obiekt spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

Działy Przyrodolecznictwa:

- Gabinet masażu leczniczego – 2 stanowiska, kinezyterapia: parter – sala gimnastyczna do gimnastyki zbiorowej, kriokomora ogólnoustrojowa pow. 12,26m², sala do gimnastyki indywidualnej oraz przyrządowej: ergometry rowerowe – 1 stanowisko, stół do gimnastyki indywidualnej 1- stanowiska, Orbitrek – 2 stanowiska, ławeczka – 1 stanowisko, przyrząd wioślarski – 1 stanowisko, przyrząd do ćwiczeń klatki piersiowej – 1 stanowisko, przyrząd do ćwiczeń mięśni skośnych brzucha – 1 stanowisko, przyrząd do ćwiczeń mięśni prostych brzucha, przyrząd do ćwiczeń mięśni przywodzicieli i odwodzicieli - 1 stanowisko, przyrząd do ćwiczeń mięśni czworogłowych uda i pośladkowych - 1 stanowisko, przyrząd do ćwiczeń mięśnia

		<p>najszerszego grzbietu – 1 stanowisko, przyrząd do wypychania ciężarów – 1 stanowisko.</p> <p>Personel – 2 magistrów fizjoterapii i 1 licencjat fizjoterapii.</p> <p>Szpital Uzdrowiskowy „Zameczek” oddalony jest 50 metrów od Zakładu Przyrodoleczniczego.</p>
	Profile lecznicze	<ul style="list-style-type: none"> • choroby kardiologiczne i nadciśnienie - dorośli i dzieci, • choroby naczyń obwodowych - dorośli i dzieci, • choroby układu trawienia - dorośli i dzieci, • choroby ortopedyczno – urazowe - dorośli i dzieci, • choroby reumatologiczne - dorośli i dzieci, • choroby górnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, • choroby dolnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, • choroby endokrynologiczne - dorośli i dzieci, • cukrzyca - dorośli i dzieci, • otyłość - dorośli i dzieci, • choroby krwi i układu krwiotwórczego - dorośli i dzieci, • choroby nerek i dróg moczowych - dorośli i dzieci, • choroby układu nerwowego - dorośli i dzieci.
	Personel	<ul style="list-style-type: none"> • lekarze: specjalista chorób wewnętrznych II °; • personel medyczny stanowi 14 osób, w tym: pielęgniarki i salowe; • pozostały personel: kierownik obiektu.

2.	Nazwa	Szpital Uzdrowiskowy Nr I Pawilon „Polonia”
	Adres	ul. Moniuszki nr 2 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	Uzdrowiska Kłodzkie S.A. –Grupa PGU w Polanicy-Zdroju, ul. Zdrojowa 39 57-320 Polanica -Zdrój
	Charakterystyka zakładu	Obiekt położony jest na terenie o powierzchni 5059 m ² . Urządzenia rekreacyjne dostępne dla kuracjuszy to: tereny rekreacyjne i tarasy wypoczynkowe.

Budynek ma 4 kondygnacje 2 windy osobowe, wyposażony jest we wszystkie przyłącza, a całość ogrzewana jest gazowo z własnej kotłowni. Stan techniczny budynku jest określony jako dobry. Pokoje są jedno, dwuosobowe oraz wieloosobowe, wyposażone w pełny węzeł sanitarny i instalację przyzywową.

Rys.3. Pawilon „Polonia”

Obiekt ma oddzielne urządzenia ogólne dla personelu tj.: szatnie dla pracowników i oddzielne dla personelu medycznego, pomieszczenia socjalne, natryski, WC.

Pomieszczenia:

- dla kuracjuszy: 11 pokoi jednoosobowych o łącznej powierzchni 175,99m², 40 pokoi dwuosobowych o łącznej powierzchni 1034,m² oraz 40 pokoi wieloosobowych o powierzchni łącznej 1250 m².

Liczba łóżek ogółem to 214.

- gabinety lekarskie: 3 o łącznej powierzchni 58,29 m², wyposażone typowo zgodnie z wymaganiami w ciśnieniomierz, negatoskop, dynamometr, goniometr; ponadto w każdym gabinecie jest: leżanka lekarska, podstawowym sprzęt meblowy i umywalka;
- gabinety pielęgniarstwo – zabiegowe: 1 na II o powierzchni 34,93 m²;
- pokoje izolacyjne: sala intensywnego nadzoru kardiologicznego;

		<ul style="list-style-type: none"> • gabinety diagnostyczne: gabinet zabiegowy do monitorowania pracy serca EKG; • pomieszczenia dziennego pobytu: szatnie dla pracowników kuchni, pomieszczenia socjalne, szatnie dla personelu medycznego; ponadto dla kuracjuszy: sala telewizyjna na III piętrze, salonik wypoczynkowy z dostępem do Internetu na parterze; • jadalnia: na 214 miejsc, działająca na jedną zmianę; • pomieszczenia sanitarne: toalety ogólnodostępne – 5, toalety w pokojach – 88; • pomieszczenia gospodarcze: kuchnia na parterze, 5 magazyny żywnościowe na parterze, magazyn bielizny czystej (IV piętro) i brudnej (parter), magazyn środków czystości na III piętrze, 2 magazyny gospodarcze na IV piętrze, kotłownia na parterze, 1 pomieszczenie na odpady pokonsumpcyjne; <p>Obiekt spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowskiego.</p> <p><u>Działy Przyrodolecznictwa:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kinezyterapia: sala gimnastyczna do gimnastyki zbiorowej na 1 piętrze – 14 stanowisk, sala gimnastyczna; na parterze: sala gimnastyki indywidualnej i przyrządowej: rotory do ćwiczeń kończyn górnych – 1 stanowisko, rotory do ćwiczeń obręczy barkowej – 1 stanowisko, ergometry rowerowe – 1 stanowisko, stepper, stolik do ćwiczeń manualnych – 1 stanowisko, bloczki do ćwiczeń samowspomaganych – 2 stanowiska, UGUL – 2 stanowiska, Orbitrek – 1 stanowisko, Aparat do krioterapii – 1 stanowisko. <p>Personel: 1 fizjoterapeuta.</p> <p>Szpital Uzdrowski „Polonia” oddalony jest 50 metrów od Zakładu Przyrodoleczniczego.</p>
	Profile lecznicze	<ul style="list-style-type: none"> • choroby kardiologiczne i nadciśnienie - dorośli i dzieci,

		<ul style="list-style-type: none"> • choroby naczyń obwodowych - dorośli i dzieci, • choroby układu trawienia - dorośli i dzieci, • choroby ortopedyczno – urazowe - dorośli i dzieci, • choroby reumatologiczne - dorośli i dzieci, • choroby górnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, • choroby dolnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, • choroby endokrynologiczne - dorośli i dzieci, • cukrzyca - dorośli i dzieci, • otyłość - dorośli i dzieci, • choroby krwi i układu krwiotwórczego - dorośli i dzieci, • choroby nerek i dróg moczowych - dorośli i dzieci, • choroby układu nerwowego - dorośli i dzieci.
	Personel	<ul style="list-style-type: none"> • lekarze: specjalista chorób wewnętrznych II °, specjalista II ° neurologia, specjalista II ° chirurgia; • personel medyczny stanowi 22 osoby, w tym: pielęgniarki, salowe i dietetyczki; • pozostały personel: kierownik obiektu, z-ca kierownika obiektu, 8 pracowników kuchni, 9 kelnerek, pracownik gospodarczy.

3.	Nazwa	Szpital Uzdrawiskowy nr I Pawilon „Zakład Przyrodolecznicy”
	Adres	Park Zdrojowy 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	Uzdrowiska Kłodzkie S.A. –Grupa PGU w Polanicy-Zdroju, ul. Zdrojowa 39 57-320 Polanica -Zdrój
	Charakterystyka zakładu	Zakład Przyrodolecznicy UK SA – Grupa PGU oddziału Kudowa-Zdrój mieści się w centrum uzdrawiska w Parku Zdrojowym. W strukturze Zakładu znajdują się Przychodnia Uzdrawiskowa, Poradnia Diagnostyczna Układu Krążenia, Poradnia Leczenia Otyłości oraz kompleks budynków zabiegowych Łazienki I i Łazienki III.

Kompleks budynków położony jest na terenie o powierzchni 7059 m². Urządzenia rekreacyjne dostępne dla kuracjuszy to 3 sale wypoczynkowe w budynku Łazienki I oraz 5 holi przystosowanych do wypoczywania w budynku Łazienki III. Budynek Łazienki I ma 4 kondygnacje z windą osobową, wyposażony jest we wszystkie przyłącza, a całość ogrzewana jest gazowo. Stan techniczny budynku jest określony jako dobry. Budynek Łazienki III ma 3 kondygnacje z windą osobową, całość ogrzewana jest gazowo. Stan techniczny budynku jest określony jako dobry.

Rys.4. Budynek Łazienki I

Rys.5. Budynek Łazienki III

Pomieszczenia:

- gabinety lekarskie: 1 o powierzchni 25 m², wyposażony typowo zgodnie z wymaganiami w ciśnieniomierz, negatoskop, dynamometr, goniometr; ponadto w gabinecie jest: leżanka lekarska, podstawowym sprzęt meblowy i umywalka;
- gabinet pielęgniarstwo-zabiegowy: 1 o powierzchni 12 m²,
- gabinety diagnostyczne: gabinet zabiegowy do monitorowania pracy serca EKG;
- pomieszczenia dziennego pobytu: 6 pomieszczeń socjalnych, węzły sanitarno – higieniczne, szatnie dla personelu medycznego – na każdym piętrze;
- pomieszczenia sanitarne: toalety ogólnodostępne – 4, dostępne na każdej kondygnacji;
- pomieszczenia gospodarcze i pomocnicze: w budynku Łazienki III – na parterze pomieszczenie warsztatowo – magazynowe, pomieszczenie surowca typu borowina, na II piętrze – fango; w budynku Łazienki I – 3 pomieszczenia magazynowe i magazyn środków czystości na parterze;

Obiekt spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

Działy Przyrodolecznictwa:

- fizykoterapia: 8 stanowisk – diatronic, interdyn, jontoforeza + galwanizacja, magnetronic, pulsotronic bez elektrodiagnostyki, terapuls, ultradźwięki; inhalacje: 1 pomieszczenie - 7 stanowisk – inhalacje solankowe, solankowo-olejkowe; kąpiel 4-komorowa: 2 pomieszczenia 3 stanowiska; kąpiel CO₂: 1 pomieszczenie 6 stanowisk; kąpiele: 15 stanowisk - mineralna, solankowa, borowinowa, perełkowa,

		<p>perełkowa z aromaterapią, kąpiel z alg; kąpiel solankowa z Solą z Morza Martwego, kinezyterapia: 55 stanowisk – gimnastyka zbiorowa ogólnokondycyjna, lecznicza zbiorowa kardiologiczna, lecznicza zbiorowa oddechowa, lecznicza zbiorowa korekcyjna, terenoterapia, terenoterapia Nordic Walking z przyrządami, ćwiczenia bierne, ćwiczenia czynno-bierne i wspomagane, ćwiczenia czynne, ćwiczenia oddechowe, gimnastyka przyrządowa, trening rowerowy; krioterapia: 2 stanowiska; masaż podwodny: 3 stanowiska; masaż wirowy: 2 pomieszczenia 1 stanowisko – masaż wirowy-KKD, 3 stanowiska masaż wirowy-KKG; masaże: 14 stanowisk – aquavibron, masaż klasyczny-częściowy; masaże wodne: 1 stanowisko – hydromasaż; natryski: 3 stanowiska – natrysk złożony, zmienny, płaszczowy (również dla dzieci); okłady: 7 stanowisk – okłady borowinowe, fango; światłolecznictwo: 6 stanowisk – Bioptron, lampa Sollux, laser;</p> <ul style="list-style-type: none"> • aparaty medyczne: 3 sztuki - Stymat S-100, 2 sztuki – Interdynamic, 1 sztuka - Pulsotronic, 3 sztuki aparatów do kąpeli czterokomorowej , 2 sztuki – Magnetronic – MF 10, 1 sztuka – galvanotronic, 1 sztuka – Firing Evo – prądy Tens, Traubert, Kot’z, 2 sztuki – Terapuls GS100, 1 sztuka – aparat do automatycznego drenażu limfatycznego BOA, 1 sztuka - INVACMED – terapia podciśnieniowa i skojarzona, 1 sztuka Sonicator, 5 sztuk – Lampa BIO-V, 3 sztuki – lampa SOLLUX, 1 sztuka – lampa kwarcowa, 2 sztuki - laser skanerowy, 7 sztuk – inhalatorów ultradźwiękowych Thomex MB, 15 sztuk – wanny terapeutyczne, 3 sztuki – wanny do masażu podwodnego, 1 sztuka – wanna do hydromasażu, katedra natryskowa, kuchnia borowinowa, kuchnia fango, 6 sztuk - aparat do masażu typu aquavibron, 2 sztuki - aparat do krioterapii
--	--	---

- personel medyczny: 8 mgr fizjoterapii, 7 techników fizjoterapii, 1- technik masażysta, 5 zabiegowych balneologicznych, 10 - licencjatów fizjoterapii, 2 osoby od planowania zabiegów/pracownicy przychodni uzdrowiskowej.

Inne komórki organizacyjne:

- Przychodnia Uzdrowiskowa

Na terenie Przychodni Uzdrowiskowej znajduje się gabinet lekarski, biuro Planowania Zabiegów oraz rejestracja do Przychodni Uzdrowiskowej. Do zadań Przychodni Uzdrowiskowej należy realizacja świadczeń medycznych w ramach:

- leczenia ambulatoryjnego refundowanego przez NFZ (wyżywienie i zakwaterowanie pacjent opłaca indywidualnie, zabiegi i konsultacja lekarska są refundowane przez NFZ); okres leczenia trwa od 6-18 dni zabiegowych z wyłączeniem świąt i niedziel, w zależności od skierowania;
- leczenia otwartego - pacjent indywidualnie opłaca wizytę i zabiegi.

Możliwe są też zabiegi dostępne bez konsultacji lekarskiej tzw. pakiet uzdrowiskowy (dowolna liczba dni zabiegowych opłacanych przez pacjenta), który obejmuje następujące zabiegi: kąpiel z alg, kąpiel solankową z solą z Morza Martwego, kosmetyczna borowina - jedna okolica ciała, relaksacyjny masaż suchy - jedna okolica ciała, relaksacyjna kąpiel perełkowa z aromaterapią, relaksacyjny masaż podwodny.

- Poradnia Diagnostyczna Układu Krążenia

Zakres badań i diagnostyki realizowanej w Pracowni Diagnostycznej Układu Krążenia obejmuje poniższe badania diagnostyczne wraz z konsultacją lekarską:

- EKG,

		<ul style="list-style-type: none"> ○ EKG z opisem, ○ EKG - próba wysiłkowa, ○ całodobowe monitorowanie pracy serca metodą Holtera, ○ całodobowe monitorowanie ciśnienia tętniczego krwi aparatem typu Schillera, ○ mierzenie ciśnienia ● <u>Poradnia Leczenia Otyłości</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Diagnostyka i analiza składu ciała aparatem INBODY ○ Konsultacja dietetyczna ○ Konsultacja psychologiczna ○ Warsztaty psychologiczne (4 spotkania) – grupa co najmniej 3 osób <p><u>Zdolność bazy zabiegowej</u></p> <p>Ogólną zdolność bazy zabiegowej oraz ilość zaplanowanych zabiegów w okresie od stycznia do grudnia 2010 roku przedstawia Tabela nr 1.</p>
	Profile lecznicze	<ul style="list-style-type: none"> ● choroby kardiologiczne i nadciśnienie - dorośli i dzieci, ● choroby naczyń obwodowych - dorośli i dzieci, ● choroby układu trawienia - dorośli i dzieci, ● choroby ortopedyczno – urazowe - dorośli i dzieci, ● choroby reumatologiczne - dorośli i dzieci, ● choroby górnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, ● choroby dolnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, ● choroby endokrynologiczne - dorośli i dzieci, ● cukrzyca - dorośli i dzieci, ● otyłość - dorośli i dzieci, ● choroby krwi i układu krwiotwórczego - dorośli i dzieci, ● choroby nerek i dróg moczowych - dorośli i dzieci, ● choroby układu nerwowego - dorośli i dzieci.
	Personel	<ul style="list-style-type: none"> ● lekarze: specjalista II ° balneologia i fizjoterapia; ● personel medyczny stanowi 45 osób, w tym: technicy fizjoterapii, masażyści, mgr fizjoterapii, mgr rehabilitacji, mgr gimnastyki leczniczej, licencjat fizykoterapii; ● pozostały personel: kierownik obiektu, pracownik gospodarczy, 3 osoby od planowania zabiegów, 2 salowe.

TABELA nr 1.**Ogólna zdolność bazy zabiegowej oraz zaplanowane zabiegi w okresie od 01.01.2012 r. do 31.12.2012r.**

L.P.	NAZWA ZABIEGU	Ilość stanowiąc	zdolność	zabiegi	Udział w zdolności zabiegowej
1.	DIAGNOSTYKA SKŁADU CIAŁA	1	21420	1158	5,41%
2.	FIZYKOTERAPIA	12	91482	3950	43,18%
	Prądy diadynamiczne			1455	1,59%
	Prądy interferencyjne			3567	3,90%
	Jontoforeza+galwanizacja			163	0,18%
	Pole magnetyczne stałej i niskiej częstotliwości			1856	20,30%
	Tonoliza			20	0,02%
	Pole magnetyczne wysokiej częstotliwości			4676	5,11%
	Ultradźwięki			5524	6,04%
	Prądy TENS			1316	1,44%
	Prądy Kotz'a			167	0,18%
	Prądy Traberta			1112	1,22%
	Terapia podciśnieniowa INVACOMED			1019	1,11%
	Terapia skojarzona INVACOMED			1247	1,36%
	Masaż pneumatyczny odchudzający			194	0,21%
	Masaż pneumatyczny 2kk			317	0,35%
	Masaż pneumatyczny 1k			155	0,17%
3.	GABINET LEKARSKI	1	0	545	
	Porada lekarska			538	
	Konsultacja dietetyczna			6	
	Konsultacja psychologiczna			1	
4.	ZBIOROWE ĆWICZENIA W BASENIE	1	85513	35075	41,02%
5.	INHALACJE	2	36280	24523	67,59%
	Inhalacje ultradźwiękowe solankowe			15718	43,32%
	Inhalacje ultradźwiękowe solankowo-olejkowe			8805	24,27%
6.	KAPIELE ELEKTRYCZNO WODNE – 4 KOMOROWE	2	13928	3425	24,59%
7.	SUCHA KĄPIEL KWASOWĘGLOWA Z NATURALNYM CO₂	1	38304	52470	136,98%
8.	KAPIELE	18	76113	38445	50,51%
	Kąpiel kwasowęglowa			21685	28,49%
	Kąpiel solankowa całkowita			8807	11,57%
	Kąpiel w zawiesinie borowinowej			2904	3,82%
	Kąpiel perełkowa			228	0,30%
	Kąpiel perełkowa z aromaterapią			0	0%
	Kąpiel solankowa. z solą z Morza Martwego			21	0,03%
	Kąpiel perełkowa w basenie			47,4	6,23%
	Relaksacyjna kąpiel perełkowa z aromaterapią				0,02%
	Kąpiel z użyciem mineralnego błota z Morza Martw.				0,06%
9.	KINEZYTERAPIA	36	342569	101366	29,59%
	Ćwiczenia ogólnousprawniająca grupowe			22837	6,67%
	Ćwiczenia ogólnouspr.grupowe kardiologiczne			4920	1,44%
	Czynne ćwiczenia oddechowe			215	0,06%
	Gim. koordynacji ruchowej			6083	1,78%
	Trening marszowy			17264	5,04%
	Trening marszowy z przyborami			10418	3,04%
	Ćwiczenia czynno-bierne i wspomagane			10498	3,06%
	Ćwiczenia czynne wolne			2110	0,62%
	Ćwiczenia oddechowe			215	0,06%
	Trening stacyjny			15706	4,58%
	Trening inter. na bieżni ergometrze			11000	3,21%
10.	KRIOTERAPIA	3	26468	9982	37,71%
	Krioterapia miejscowa CO ₂			8777	33,16%
	Krioterapia ogólnoustrojowa			1205	4,55%
11.	KRENTERAPIA	1		63052	
12.	HYDROMASAŻ PODWODNY CAŁKOWITY	3	9895	298	3,01%
13.	MASAŻ WIROWY	2	22448	1471	6,55%
	Kąpiel wirowa kończyn dolnych			904	4,03%
	Kąpiel wirowa kończyn górnych			567	2,53%
14.	MASAŻE	21	108177	58544	54,12%
	Masaż wibracyjny			23691	21,90%
	Masaż klasyczny-częściowy			34637	32,02%
	Relaksacyjny masaż suchy – 1 okolica			71	0,07%
	Masaż klasyczny całkowity			145	0,13%

15.	MASAŻE WODNE Inne hydromasaże Inne hydromasaże w basenie Relaksacyjny masaż podwodny	2	29731	6135 18 6116 1	20,64% 10,06% 20,57% 0,00%
16.	NATRYSKI Inne natryski (Natrysk złożony) Natrysk zmienny (biczowy szkocki) Natrysk stały płaszczowy Inne natryski (Natrysk złożony – dzieci) Natrysk zmienny -(biczowy szkocki) dzieci Natrysk stały płaszczowy - dzieci	4	27033	1672 81 1332 101 38 113 7	6,19% 0,30% 4,93% 0,37% 0,14% 0,42% 0,03%
17.	ZAWIJANIA LUB OKŁADY BOROWINOWE Zawijania lub okłady borowinowe częściowe Zawijania lub okłady borowinowe-dopłata Okłady borowinowe-dopłata Okłady borowinowe-dopłata Kosmetyczna borowina Fango Fango-dopłata Fango-dopłata Fango-dopłata	10	88464	45367 22951 2135 648 58 86 18490 949 45 5	51,28% 25,94% 2,41% 0,73% 0,07% 0,10% 20,90% 1,07% 0,05% 0,01%
18.	ŚWIATŁOLECZNICTWO Pileoterapia naświetlanie światłem spolaryzowanym Naświetlanie promieniami IR miejscowe Laseroterapia	10	75520	30484 8060 5559 16865	40,37% 10,67% 7,36% 22,33%

Źródło: UK SA – Grupa PGU

Zdolność zabiegowa wynika z występowania godzin drugiej zmiany.

4.	Nazwa	Szpital Uzdrawiskowy nr II Pawilon „Koga”
	Adres	ul. Warszawska nr 6 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU w Polanicy-Zdroju, ul. Zdrojowa 39 57-320 Polanica –Zdrój
	Charakterystyka zakładu	<p>Obiekt położony jest na terenie o powierzchni 2628 m². Urządzenia rekreacyjne dostępne dla kuracjuszy to tereny rekreacyjne i tarasy wypoczynkowe.</p> <p>Budynek ma 4 kondygnacje z windą osobową, wyposażony jest we wszystkie przyłącza, a całość ogrzewana jest gazowo z własnej kotłowni. Stan techniczny budynku jest określony jako dobry. Pokoje jedno, dwuosobowe oraz wieloosobowe, wyposażone w pełny węzeł sanitarny i instalację przyzywową. Obiekt ma oddzielne urządzenia ogólne dla personelu tj.: szatnie dla pracowników i oddzielne dla personelu medycznego, pomieszczenia socjalne, natryski, WC.</p> <p style="text-align: center;">Rys.6. Pawilon „Koga”</p> <p><u>Pomieszczenia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> dla kuracjuszy: 7 pokoi jednoosobowych o łącznej powierzchni 120 m², 22 pokoje dwuosobowych o łącznej

		<p>powierzchni 288 m² oraz 7 pokoi wieloosobowych o powierzchni łącznej 168 m².</p> <p>Liczba łóżek ogółem to 72.</p> <ul style="list-style-type: none"> • gabinety lekarskie: 2 o łącznej powierzchni 15 m², wyposażone typowo zgodnie z wymaganiami w ciśnieniomierz, negatoskop, dynamometr, goniometr; ponadto w każdym gabinecie jest: leżanka lekarska, podstawowym sprzęt meblowy i umywalka; • gabinet pielęgniarstwo – zabiegowy: 1 o powierzchni 12 m²; • gabinety diagnostyczne: gabinet zabiegowy do monitorowania pracy serca EKG, • pomieszczenia dziennego pobytu: szatnie dla pracowników kuchni, 2 pomieszczenia socjalne, szatnie dla personelu medycznego; ponadto dla kuracjuszy: sala telewizyjna na I piętrze, na parterze hol – 35 m²; • jadalnia: na 120 miejsc, wydająca posiłki na jedną zmianę, • pomieszczenia sanitarne: toalety ogólnodostępne – 2, łazienki w pokojach – 36, • pomieszczenia gospodarcze: kuchnia na parterze, 5 magazynów żywnościowych na parterze, magazyn bielizny czystej (II piętro) i brudnej (III piętro), magazyn środków czystości na parterze, 1 magazyn gospodarczy na parterze, 2 magazyny pomocnicze personelu sprząającego. <p>Obiekt spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.</p> <p><u>Działy Przyrodolecznictwa:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • kinezyterapia, światłolecznictwo, masaż klasyczny; sala gimnastyki indywidualnej i przyrządowej, stanowiska do gimnastyki przyrządowej: atlas – 2 stanowiska, rotor do
--	--	--

		<p>ćwiczeń kończyn górnych – 1 stanowisko, trener wiosłowy – 1 stanowisko, ergometry rowerowe – 2 stanowiska, stepper, lampy: BIO – V i SOLLUX, UGUL – 2 stanowiska, stepper – 1 stanowisko, bieżnia elektryczna -1 stanowisko, stolik do ćwiczeń manualnych – 1 stanowisko, sala treningów rowerowych z możliwością monitorowania pracy serca – 5 stanowisk;</p> <ul style="list-style-type: none"> • personel: 1 magister rehabilitacji medycznej i 1 technik rehabilitacji medycznej. <p><u>Inne komórki organizacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pracownia diagnostyczna układu krążenia
	Profile lecznicze	<ul style="list-style-type: none"> • choroby kardiologiczne i nadciśnienie - dorośli i dzieci, • choroby naczyń obwodowych - dorośli i dzieci, • choroby układu trawienia - dorośli i dzieci, • choroby ortopedyczno – urazowe - dorośli i dzieci, • choroby reumatologiczne - dorośli i dzieci, • choroby górnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, • choroby dolnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, • choroby endokrynologiczne - dorośli i dzieci, • cukrzyca - dorośli i dzieci, • otyłość - dorośli i dzieci, • choroby krwi i układu krwiotwórczego - dorośli i dzieci, • choroby nerek i dróg moczowych - dorośli i dzieci, • choroby układu nerwowego - dorośli i dzieci.
	Personel	<ul style="list-style-type: none"> • lekarze: specjalista chorób wewnętrznych II °; • personel medyczny stanowi 9 osób, w tym: dietetyczka, pielęgniarki i salowe; • pozostały personel: kierownik obiektu, 8 pracowników kuchni, 3 kelnerki, pracownik gospodarczy.

5.	Nazwa	Szpital Uzdrowskiowy nr II Pawilon dla Dzieci „Jagusia”
	Adres	ul. Słoneczna nr 17 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU w Polanicy-Zdroju, ul. Zdrojowa 39 57-320 Polanica-Zdrój
	Charakterystyka zakładu	<p>Obiekt położony jest na terenie o powierzchni 7498 m². Urządzenia rekreacyjne dostępne dla kuracjuszy to: boisko do piłki nożnej, boisko do siatkówki, sala gimnastyczna o powierzchni 154,10 m².</p> <p>Na obiekt składają się dwa budynki i łącznik. Budynek Stary ma 2 kondygnacje z windą, wyposażony jest we wszystkie przyłącza (z czujnikami dymu), a całość ogrzewana jest gazowo. Budynek Nowy ma również dwie kondygnacje bez windy, wyposażony jest we wszystkie przyłącza (z czujnikami dymu) - całość ogrzewana jest gazowo. Stan techniczny budynków jest określony jako dobry. Pokoje są dwuosobowe oraz wieloosobowe. Obiekt ma oddzielne urządzenia ogólne dla personelu tj.: szatnie dla pracowników kuchni i szatnie dla pielęgniarek.</p> <p style="text-align: center;">Rys.7. Pawilon dla Dzieci „Jagusia”</p> <p><u>Pomieszczenia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dla kuracjuszy: 2 pokoje dwuosobowe, 2 pokoje

		<p>trzyosobowe o łącznej powierzchni 128,58m² oraz 17 pokoi wieloosobowych o powierzchni łącznej 549,40 m². Liczba łóżek ogółem to 88.</p> <ul style="list-style-type: none"> • gabinety lekarskie: 2 o łącznej powierzchni 23,60 m², wyposażone typowo zgodnie z wymaganiami; • gabinety diagnostyczne: gabinet zabiegowy do monitorowania pracy serca EKG; • pokoje izolacyjne: 1 pomieszczenie, z 3 łózkami wyposażone w wc i natrysk; • pokój dla osób niepełnosprawnych 2 łózkowy wyposażony w wc i natrysk • pomieszczenia dziennego pobytu: szatnie dla personelu medycznego, pokój opiekunów; ponadto dla kuracjuszy: sale lekcyjne, biblioteka, 2 świetlice; • jadalnia: na 90 miejsc, działająca na jedną zmianę; • pomieszczenia sanitarne: węzeł sanitarny na korytarzu I i II piętrze, umywalki – 36 sztuk, prysznice – 20 sztuk, WC – 17 oczek + pisuary; • dźwig osobowy w części hotelowej i medycznej; • pomieszczenia gospodarcze: kuchnia i pralnia na parterze, magazyny żywnościowe, suszarnia i szatnia rzeczy osobistych dzieci w piwnicy, 2 szatnie dzienne dzieci, magazyn bielizny czystej i brudnej, magazyn środków czystości, pokoje socjalne dla salowych i pielęgniarek, depozyt na walizki. • Kompleks Słoneczne Termy Jagusia w zakres którego wchodzi: <ol style="list-style-type: none"> 1. hala basenowa - parter - basen rehabilitacyjny o wymiarach 10m x 15m, ze stanowiskami do hydromasażu, helioterapii wraz ze słoneczną plażą, lampami do helioterapii, powierzchnia 302,2m² 2. hala basenowa – parter: 2 stanowiska do natrysków biczów wodnych, powierzchnia 10,8m² 3. sauna sucha – powierzchnia – 5,3m² 4. parter - sala gimnastyczna do ćwiczeń zbiorowych,
--	--	---

		<p>zajęć rekreacyjnych, gier zespołowych – z 20 stanowiskami materacy, powierzchnia 149,68m²</p> <p>5. trzy pomieszczenia piwniczne adaptowane na sale treningowe na przyrządach z 15 stanowiskami do ćwiczeń. / Rower stacjonarny – 1szt, Orbitrek – 3 szt., Wioślarz – 2szt, bieżnia elektryczna – 2 szt., ławka treningowa – 1 szt., Atlas – 1 szt., powierzchnia łączna 99,45m²</p> <p>6. baza zabiegowa na miejscu - parter: pomieszczenia masażu: pomieszczenia do masażu klasycznego, masażu typu aquavibron, drenaż limfatyczny, 2 stanowiska powierzchnia 11,80m²</p> <p>7. baza zabiegowa na miejscu – parter: pomieszczenia światłolecznictwa: naświetlania lampą, bioptron, powierzchnia 9,69m²</p> <p>8. baza zabiegowa na miejscu – parter: pomieszczenia hydroterapii: kąpiele solankowe, borowinowe, natrysk płaszczowy, powierzchnia 15,92m²</p> <p>9. baza zabiegowa na miejscu – parter: pomieszczenia inhalacji: inhalacje solankowe, solankowo-olejkowe, 6 stanowisk, powierzchnia 9,57m²</p> <p>10. baza zabiegowa na miejscu – parter: pomieszczenia ciepłolecznictwa: okłady fango - 4 stanowiska, powierzchnia 24,53m²</p> <ul style="list-style-type: none"> • w kompleksie znajdują się pomieszczenia: trenera – 9,07m², pomieszczenia personelu basenu – 9,07m², WC, natrysk – 6,57m², magazyny – 4,99m². W pomieszczeniach na parterze znajdują się sala wypoczynkowa - 20,36m², WC i łazienka – dostosowane dla osób niepełnosprawnych – 7,3m², szatnie dla chłopców – 10,82m² , dziewczynek – 13,33m², magazyny 8,84m². Pomieszczenia basenu, posiadają: recepcję basenu – 36,8m², magazyny basenu 4,6m², szatnie basenu – 54,6m², natryski, toalety – 30,1m², taras – 22,2m² oraz pomieszczenia techniczne związane z
--	--	---

		<p>technologią basenową. Całość kompleksu wyposażona jest w podjazd dla osób niepełnosprawnych, umożliwiający dojazd osobom z zewnątrz obiektu.</p> <p>Obiekt spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowskiego.</p> <p><u>Dział Przyrodolecznictwa:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sala gimnastyczna do gimnastyki zbiorowej – 20 stanowisk, aparat do inhalacji solankowych i solankowo - olejkowych, 4 lampy: BIO – V i SOLLUX; <p>personel: 1 licencjat fizjoterapii.</p> <p><u>Inne komórki organizacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Specjalnych przy Szpitalu Uzdrowskim dla Dzieci „Jagusia”
	<p>Profile lecznicze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • choroby kardiologiczne i nadciśnienie - dorośli i dzieci, • choroby naczyń obwodowych - dorośli i dzieci, • choroby układu trawienia - dorośli i dzieci, • choroby ortopedyczno – urazowe - dorośli i dzieci, • choroby reumatologiczne - dorośli i dzieci, • choroby górnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, • choroby dolnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci, • choroby endokrynologiczne - dorośli i dzieci, • cukrzyca - dorośli i dzieci, • otyłość - dorośli i dzieci, • choroby krwi i układu krwiotwórczego - dorośli i dzieci, • choroby nerek i dróg moczowych - dorośli i dzieci, • choroby układu nerwowego - dorośli i dzieci.
	<p>Personel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekarze: 2 specjalistów II ° pediatria, • personel medyczny stanowi 7 osób, w tym: pielęgniarki, dietetyczka i salowe, • pozostały personel: kierownik obiektu, 4 kelnerki, pracownik gospodarczy, 6 opiekunek do dzieci.

6.	Nazwa	Szpital Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjny w Kudowie
	Adres	ul. Zdrojowa nr 34 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	„Zespół Opieki Zdrowotnej” w Kłodzku
	Rodzaj zakładu	Szpital Uzdrawiskowy
	Charakterystyka zakładu	<p>Obiekt położony jest na terenie o powierzchni 25 441 m², powierzchnia użytkowa stanowi 4375 m². Urządzenia rekreacyjne dostępne dla kuracjuszy to park i patio.</p> <p>Całość zlokalizowana jest w dwóch budynkach, połączonych łącznikiem. Budynek nr 1 ma cztery kondygnacje z 3 windami, wyposażony jest we wszystkie przyłącza, a całość ogrzewana jest gazowo – olejowo z własnej kotłowni. Budynek nr 2 ma trzy kondygnacje, wyposażony jest we wszystkie przyłącza, a całość ogrzewana jest gazowo – olejowo z własnej kotłowni. Stan techniczny budynków jest określony jako zadowalający.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Rys.8. Szpital Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjny w Kudowie</p> <p>Pokoje są jedno, dwuosobowe oraz wieloosobowe wyposażone w pełny węzeł sanitarny i instalację przyzywową. Obiekt ma oddzielne urządzenia ogólne dla personelu tj.: szatnie, pomieszczenia socjalne dla salowych i pielęgniarek, natryski, WC.</p> <p>Obiekt przystosowany jest do przyjmowania osób niepełnosprawnych. Na miejscu znajduje się parking.</p> <p><u>Pomieszczenia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dla kuracjuszy: 4 pokoje jednoosobowe, 61 pokoi dwuosobowych oraz 9 pokoi wieloosobowych. Liczba łóżek ogółem to 160; • gabinety lekarskie: 4 wyposażone typowo zgodnie z wymaganiami;

- gabinety pielęgniarstwo – zabiegowe: 3 wyposażone standardowo zgodnie z wymogami;
- gabinety diagnostyczne: pracownia analityki lekarskiej (próby wysiłkowe, spirometria, holter ciśnieniowy, EKG);
- pomieszczenia dziennego pobytu: świetlica, sala RTV;
- jadalnia: na 160 miejsca, wydająca posiłki na jedną zmianę,
- pomieszczenia sanitarne: 61 pokoi z węzłem sanitarnym, w tym: 27 pokoi dla osób niepełnosprawnych i 5 pokoi dla osób poruszających się na wózkach; 14 pokoi z umywalką, ponadto w budynkach jest 12 WC ogólnodostępnych;
- pomieszczenia gospodarcze: kuchnia, magazyny żywnościowe, kotłownia, pozostałe magazyny pomocnicze oraz szatnie, pomieszczenia socjalne oraz stołówka dla pracowników.

Obiekt spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

Działy przyrodolecznictwa:

- fizykoterapia, kinezyterapia, hydroterapia, masaż leczniczy, balneoterapia;
- wykonywane zabiegi: diadynamic 1 obwód i 2 obwody, elektroterapia prądami TENS-Erba, inhalacje, interdyn, isodiadynamik, jonoforeza, lampa BIO-V, lampa ultrafiolet UV, lampa SOLLUX, laseroterapia, magnetronic, materac magnetyczny, terapuls, ultradźwięki, fonoforeza, DKF, galwanizacja, elektrostymulacja, Hitop – witalizacja, gimnastyka lecznicza indywidualna i zbiorowa, UGUL: ćwiczenia, krioterapia z kinezyterapią, krioterapia zimnym powietrzem, krioterapia CO₂, kąpiel sucha CO₂, bieźnia, rower, dynaback, Dynator Q, Vector,

Minivector, Flextensor,, masaż leczniczy częściowy, trakcje, Aquamed, bicze szkockie, hydromasaż w kabinie, kąpiel mineralna CO₂ (mokra), kąpiel solankowa, kąpiel perełkowa całego ciała, kąpiel 4–komorowa, kąpiel perełkowa z emulsją borowinową, kąpiel z emulsją borowinową, kąpiel wirowa kończyn

		<p>dolnych i górnych, masaż podwodny, masaż vibracyjny Aquavibron, okłady borowinowe, 24 godzinne badanie ciśnienia Holter, próba wysiłkowa na cykloergometrze, spirometria komputerowa, EKG, pomiar ciśnienia tętniczego, oznaczenie poziomu glukozy, iniekcja domięśniowa, dożylna, podskórna i śródskórna, próba uczuleniowa, wlew kroplowy dożylny, inne drobne zabiegi pielęgniarstwa, porada lekarska.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>urządzenia:</u> łóżka do intensywnej opieki medycznej, aparaty EKG, aparat Holter, lasery, aparaty do terapii energotonowej, ultradźwiękowej, podciśnieniowej, aparaty do elektroterapii, lampy SOLLUX, Bio-V, ultrafiolet UV, diatermia krótkofalowa, magnetron, materac magnetyczny, aparat do krioterapii zimnym powietrzem, inhalatory, aparat do masażu ciała, wanny do kąpieli i masażu podwodnego, kabina do hydromasażu, katedra natryskowa do biczy szkockich, wirówki: kończyn górnych, dolnych, czterokomorówki, wanna do masażu suchego, stanowiska do ćwiczeń w podwieszeniu UGUL, bieżnia, ergometry rowerowe, zestaw do trakcji kręgosłupa, zestaw urządzeń do rehabilitacji stawu barkowego, stawu kolanowego, kończyn górnych i dolnych. <p><u>Inne komórki organizacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Poradnia Rehabilitacyjna</u> Na terenie Szpitala w ramach umowy z Dolnośląskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ działa Poradnia Rehabilitacyjna; Poradnia udziela ok. 60 porad miesięcznie. Poradnia wykonuje świadczenia ambulatoryjne, ponadto 3% umowy z NFZ to wizyty domowe. W Poradni przyjmowani są chorzy ze skierowaniami od lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego. Porada lekarska obejmuje ocenę stanu zdrowia oraz zaplanowanie postępowania rehabilitacyjnego. • <u>Pracownia fizjoterapii ambulatoryjnej</u> Realizuje zabiegi świadczeniobiorcom wszystkich grup wiekowych u których wystąpiły dysfunkcje w przebiegu różnych chorób, urazów i uszkodzeń organizmu. Stosowane są zabiegi z zakresu rehabilitacji
--	--	---

		<p>medycznej, balneologii i fizykoterapii. Do pracowni fizjoterapeutycznej kieruje lekarz ubezpieczenia zdrowotnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Stacja Pogotowia Ratunkowego</u> Podstawowy zespół ratownictwa medycznego zapewnia pomoc każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. • <u>Pomoc Nocna i Świąteczna</u> Udziela świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, w przypadku nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia świadczeniobiorcy. Realizuje świadczenia poza godzinami pracy podstawowej opieki zdrowotnej. <p><u>Zdolność bazy zabiegowej</u></p> <p>Poniższa tabela pokazuje zestawienie wykonanych zabiegów leczniczych w okresie 01.01.2011-31.12.2011, według form pobytu.</p> <table border="1" data-bbox="619 1178 1386 1588"> <thead> <tr> <th>I.p.</th> <th>Forma pobytu</th> <th>Ilość zabiegów</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>kuracjusze z NFZ , kuracjusze komercyjni, płatne zabiegi</td> <td>125 741</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Poradnia Rehabilitacyjna</td> <td>21 927</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Turnusy leczniczo- profilaktyczne</td> <td>5 004</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Razem</td> <td>152 672</td> </tr> </tbody> </table> <p>Zródło: Szpital Uzdrowskowo-Rehabilitacyjny w Kudowie</p>	I.p.	Forma pobytu	Ilość zabiegów	1.	kuracjusze z NFZ , kuracjusze komercyjni, płatne zabiegi	125 741	2.	Poradnia Rehabilitacyjna	21 927	3.	Turnusy leczniczo- profilaktyczne	5 004		Razem	152 672
I.p.	Forma pobytu	Ilość zabiegów															
1.	kuracjusze z NFZ , kuracjusze komercyjni, płatne zabiegi	125 741															
2.	Poradnia Rehabilitacyjna	21 927															
3.	Turnusy leczniczo- profilaktyczne	5 004															
	Razem	152 672															
	<p>Profile lecznicze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • choroby układu krążenia i nadciśnienie, • choroby układu trawienia, • choroby układu krwiotwórczego, dokrewnego i nerwic (endokrynologia) • cukrzyca, • otyłość, • narząd ruchu (choroby ortopedyczno-urazowe) 															

	<p>Personel</p>	<p>Dyrektor „Zespołu Opieki Zdrowotnej” w Kłodzku, Dyrektor Szpitala Uzdrawiskowo-Rehabilitacyjnego w Kudowie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lekarze: 1 dr n. med. balneologii i medycyny fizykalnej, 3 specjalistów medycyny fizykalnej balneoklimatologii, 3 specjalistów chorób wewnętrznych, • personel medyczny stanowi 25 osób, w tym: pielęgniarki i salowe, rehabilitanci, masażyści, fizykoterapeuci, kąpielowe, • pozostały personel: 34 osoby, w tym: kucharze, kelnerzy, recepcjonistki.
--	------------------------	--

1.2. Sanatoria uzdrowiskowe

1.	Nazwa	Sanatorium Uzdrowiskowe Nr V „Zacisze”
	Adres	ul. Słowackiego nr 5 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU w Polanicy-Zdroju, ul Zdrojowa 39 57-320 Polanica-Zdrój
	Rodzaj zakładu	Sanatorium Uzdrowiskowe
	Charakterystyka zakładu	<p>Obiekt położony jest na terenie o powierzchni 3703 m². Urządzenia rekreacyjne dostępne dla kuracjuszy to tereny rekreacyjne, tarasy wypoczynkowe i altana grillowa.</p> <p>Rys.9. Pawilon „Zacisze”</p> <p>Budynek ma 4 kondygnacje i dwie windy osobowe, wyposażony jest we wszystkie przyłącza, a całość ogrzewana jest gazowo z własnej kotłowni. Stan techniczny budynku jest określony jako bardzo dobry. Pokoje są jedno, dwu oraz wielo-osobowe, wyposażone w pełny węzeł sanitarny i instalację przyzywową. Obiekt ma oddzielne urządzenia ogólne dla personelu tj.: szatnie dla pracowników i oddzielne dla personelu medycznego, pomieszczenia socjalne, natryski, WC.</p>

Pomieszczenia:

- dla kuracjuszy: 1 pokój jednoosobowy o powierzchni 12 m², 8 pokoi dwuosobowych o łącznej powierzchni 98 m² oraz 16 pokoi wieloosobowych o powierzchni łącznej 425 m².
Liczba łóżek ogółem to 65.
- gabinet lekarski: 1 o powierzchni 23 m², wyposażony typowo zgodnie z wymaganiami w ciśnieniomierz, negatoskop, dynamometr, goniometr; ponadto w gabinecie jest: leżanka lekarska, podstawowym sprzęt meblowy i umywalka;
- gabinet pielęgniarstwo - zabiegowy o powierzchni 24 m²;
- gabinety diagnostyczne: gabinet zabiegowy do monitorowania pracy serca EKG;
- pomieszczenia pobytu dziennego: szatnie dla pracowników kuchni, 2 pomieszczenia socjalne, szatnie dla personelu medycznego; ponadto dla kuracjuszy: sala telewizyjna na I piętrze, hol, sala wypoczynkowa na parterze, kawiarnia, klub bilardowy, sala konferencyjna, taras wypoczynkowy;
- jadalnia: na 70 miejsc, pracująca jednozmianowo;
- pomieszczenia sanitarne: : toalety ogólnodostępne – 2, łazienki w pokojach – 25;
- magazyny i pomieszczenia pomocnicze: kuchnia na parterze, magazyny żywnościowe na parterze, magazyn bielizny czystej (III piętro) i brudnej (III piętrze), magazyn środków czystości na parterze, 2 magazyny gospodarcze w piwnicy, magazyny inne na parterze;

Obiekt spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

Inne komórki organizacyjne:

- gabinet masażu klasycznego,

		personel: 1 technik fizjoterapii.
	Profile lecznicze	<ul style="list-style-type: none"> • ortopedia i traumatologia narządu ruchu, • rehabilitacja medyczna, • gastroenterologia, • endokrynologia, • hematologia, • kardiologia, • reumatologia.
	Personel	<ul style="list-style-type: none"> • lekarze: specjalista II ° balneologia i fizjoterapia, • personel medyczny stanowi 7 osób, w tym: pielęgniarki i salowe; • pozostały personel: kierownik obiektu, pracownik gospodarczy.

2	Nazwa	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sanatorium Uzdrowskie „Bristol” Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Kudowie-Zdroju
	Adres	ul. Okrzei nr 1 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
	Rodzaj zakładu	Sanatorium Uzdrowskie
	Charakterystyka zakładu	Budynek Sanatorium od północy graniczy z Górą Parkową, od południa z basenem Aquapark Wodny Świat, od zachodu graniczy z ul. Moniuszki i Parkiem Zdrojowym. Budynek wraz z przyległym terenem wkomponowany jest w stok Góry Parkowej. Uskoki terenu zabudowanego ograniczone są murami oporowymi z kamienia, układ komunikacyjny stanowią dwa poziomy: dolny - jezdnia i parking (monitorowany) dla samochodów kuracjuszy i górny - jezdnia i plac dla celów gospodarczych.

Rys.10.SP ZOZ Sanatorium Uzdrowskawe „Bristol” MSW
w Kudowie-Zdroju

Budynek posiada 6 kondygnacji, jest podzielony na 4 segmenty (A, B1, B2, C) o powierzchni 7.543,55 m² i kubaturze 30.085 m³.

W budynku znajdują się 3 windy osobowe i 1 towarowa, w tym jedna przystosowana dla osób niepełnosprawnych, tarasy, restauracja, sala konferencyjna, kuchnia wyposażona w najnowsze urządzenia niezbędne w gastronomii, jadalnia, ekologiczna kotłownia gazowa, hydrofornia, gabinety lekarskie, pielęgniarskie i zabiegowe, sala intensywnego nadzoru oraz Zakład Rehabilitacji Leczniczej. Na wyposażeniu jest agregat prądowórczy i rezerwowe zbiorniki wody pitnej .

W celu wprowadzenia nowej oferty i zwiększenia bazy zabiegowej w roku bieżącym realizowana jest inwestycja przebudowy pomieszczeń na parterze budynku na pokoje do zabiegów fasonów borowinowych, okładów borowinowych, kąpiele częściowych solankowych i solankowo-borowinowych. Jednocześnie prowadzona jest przebudowa dwupokojowego segmentu w zakresie dostosowania pokoju dla osoby poruszającej się na wózku

inwalidzkim.

W programie inwestycyjnym na rok 2013 zaplanowane jest wykonanie na parterze budynku kompleksu Medical-Spa dla pacjentów- co zwiększy atrakcyjność i dostępność zabiegów oraz dostosowanie 15 pokoi dla osób niepełnosprawnych, w tym 2 pokoje dla poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Pomieszczenia:

- ♣ dla kuracjuszy: 71 pokoi jednoosobowych, każdy o powierzchni 13m², łączna powierzchnia tych pokoi to 923 m², 56 pokoje dwuosobowe, każdy o powierzchni 18,5 m², łączna powierzchnia to 1036 m² oraz 7 apartamentów, każdy o powierzchni 36 m² (łącznie 252 m²) składających się z pokoju dziennego i sypialni. Liczba łóżek łącznie to 190.
- ♣ gabinety lekarskie: 4 o łącznej powierzchni 113 m², wyposażone standardowo zgodnie z wymogami;
- ♣ gabinety pielęgniarstwo - zabiegowe: 3 o łącznej powierzchni 42,5 m²; wyposażone standardowo zgodnie z wymogami, w tym dyżurka pielęgniarska o powierzchni 13,5 m² połączona z jednołóżkową salą intensywnego nadzoru (wyposażona zgodnie z wymaganiami w sprzęt medyczny-butlę tlenową, EKG, defibrylator) o powierzchni 13,5 m² i pokojem socjalnym dla pielęgniarów,
- ♣ gabinety diagnostyczne: gabinet USG o powierzchni 23,3 m²;
- ♣ sala do terapii zajęciowej i treningów relaksacyjnych o pow. 32,5m²;
- ♣ pomieszczenia dziennego pobytu: pokoje administracyjne, pomieszczenia socjalne, pokój socjalny dla salowych, szatnia personelu medycznego,
- ♣ jadalnia: na 215 miejsc o powierzchni 318m²;

- ♣ pomieszczenia sanitarne: każdy pokój wyposażony jest w osobną łazienkę, w budynkach jest dodatkowo 10 WC i 8 natrysków ogólnodostępnych; w tym 2 WC dostosowane dla osób niepełnosprawnych - na parterze i II piętrze,
- ♣ pomieszczenia gospodarcze: kuchnia, 5 magazynów żywnościowych, magazyn pomocniczy, magazyn bielizny czystej i brudnej, pralnia, magazyn środków czystości, kotłownia, archiwum, pomieszczenie gospodarcze mycia i dezynfekcji sprzętów porządkowych, pomieszczenie przygotowawcze środków dezynfekująco-myjących dla potrzeb ZRL
- ♣ pozostałe pomieszczenia: sauna.
- ♣ pomieszczenia zabiegowe i 2 sale gimnastyczne Zakładu Rehabilitacji Leczniczej.

W SP ZOZ Sanatorium Uzdrowskim „Bristol” MSW w Kudowie-Zdroju działalność lecznicza prowadzona jest w dwóch przedsiębiorstwach:

I. Sanatorium Uzdrowskim „Bristol” Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Kudowie-Zdroju.

II. Przychodni Uzdrowskiej „Bristol” Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Kudowie-Zdroju.

Zestawienie jednostek organizacyjnych w/w przedsiębiorstw prowadzących działalność leczniczą:

1. Sanatorium
2. Zakład Rehabilitacji Leczniczej
3. Przychodnie Jednospecjalistyczne
4. Pracownie Diagnostyczne

Zestawienie komórek organizacyjnych jednostek organizacyjnych prowadzących działalność leczniczą:

		<p>1. Sanatorium:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oddział Sanatoryjny, - Oddział Rehabilitacyjny, - Oddział Szpitalny – Uzdrawiskowej Rehabilitacji dla Dorosłych, - Dział Farmacji. <p>2. Zakład Rehabilitacji Leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dział Fizjoterapii, - Dział Fizykoterapii, - Dział Kinezyterapii, - Dział Hydroterapii, - Dział Krioterapii, - Dział Masażu Leczniczego, - Dział Balneoterapii. <p>Zakład Rehabilitacji Leczniczej z pracownikami;</p> <p>▲ pracownia balneoterapii i hydroterapii:</p> <p>masaż podwodny – 1 stanowisko, masaż wirowy – 2 stanowiska: masaż wirowy kkg i masaż wirowy kkd, kąpiel perełkowa – 2 stanowiska, kąpiel kwasowęglowa – 2 stanowiska, kąpiel perełkowa stóp – 1 stanowisko, hydromasaż – 2 stanowiska, kąpiel solankowa – 1 stanowisko, kąpiel borowinowa – 1 stanowisko, kąpiel borowinowo – solankowa - 1 stanowisko, natrysk złożony – 1 stanowisko, natrysk płaszczowy – 1 stanowisko, kąpiel solankowa częściowa – 1 stanowisko, kąpiel borowinowo – solankowa częściowa – 1 stanowisko, okłady borowinowe - 6 stanowisk.</p> <p>Planujemy do końca roku 2012 uruchomić fasony</p>
--	--	---

borowinowe – 2 stanowiska: fasony dłoni i fasony stóp.

▲ **pracownia fizykoterapii:**

inhalacje - 2 stanowiska,

ultradźwięki, fonoforeza - 1 stanowisko,

laseroterapia - 2 stanowiska,

światłolecznictwo - 3 stanowiska (sollux, kwarcówka, światło spolaryzowane),

elektroterapia - 2 stanowiska (prądy interferencyjne, diadynamiczne, Tens, Kotza, Traberta, galwanizacja, jontoforeza, jonoforeza borowinowa, galwanoborowina, elektrostymulacja, elektrodiagnostyka),

pole magnetyczne niskiej częstotliwości (magnetronik, viofor) – 5 stanowisk,

pole magnetyczne wielkiej częstotliwości (diatermia krótkofalowa) – 1 stanowisko,

krioterapia miejscowa – 1 stanowisko,

kąpiel 4-komorowa - 1 stanowisko

▲ **pracownia kinezyterapii**

gimnastyka zespołowa - 15 stanowisk: (ćwiczenia ogólnousprawniające, kardiologiczne, oddechowe)

gimnastyka lecznicza w wodzie - 16 stanowisk,

terenoterapia Nordic Walking – 15 stanowisk,

gimnastyka indywidualna - 33 stanowiska: ćwiczenia przyrządowe, czynne, czynno-bierne, czynne z oporem, wspomagane, samowspomagane, oddechowe, bierne, pionizacja i nauka chodu, trening rowerowy, wyciągi - Glissona, Perschla,

ćwiczenia specjalne,

ćwiczenia sprawności manualnej.

▲ **pracownia masażu**

masaż klasyczny – 3 stanowiska,

aquavibron – 1 stanowisko,

	<p>masaż mechaniczny – 1 stanowisko.</p> <p>3. Przychodnie Jednospecjalistyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poradnia Rehabilitacyjna, - Poradnia Uzdrawiskowa. <p>⤴ Na terenie Sanatorium MSW w ramach umowy z NFZ działa Poradnia Jednospecjalistyczna – Poradnia Rehabilitacyjna. Poradnia jest czynna we wtorki od 8:00 do 13:00 i w czwartki od 13:00 do 18:00.</p> <p>4. Pracownie Diagnostyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pracownia USG <p>Obiekt spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrawiskowego.</p>
Profile lecznicze	<ul style="list-style-type: none"> ⤴ choroby kardiologiczne i nadciśnienie, ⤴ choroby naczyń obwodowych, ⤴ choroby ortopedyczno-urazowe ⤴ choroby reumatologiczne
Personel	<ul style="list-style-type: none"> ⤴ kierownik Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej; ⤴ lekarze: 1 specjalista I° chorób wewnętrznych posiadający dodatkowo kurs w zakresie podstaw balneologii i medycyny fizykalnej, 1 lekarz II° chorób wewnętrznych, specjalista w dziedzinie balneologii i medycyny fizykalnej, 1 lekarz II° specjalista w dziedzinie medycyny rodzinnej oraz kurs w zakresie podstaw balneologii i medycyny fizykalnej, 1 lekarz II° specjalista rehabilitacji medycznej oraz kurs w zakresie podstaw balneologii i medycyny fizykalnej, ⤴ personel medyczny: Zakład Rehabilitacji Leczniczej: kierownik ZRL

		<p>(mgr rehabilitacji ruchowej, dr nauk o kulturze fizycznej);</p> <p>fizjoterapeuci: 11 osób.</p> <p>pielęgniarki: 9 osób (w tym 1 pielęgniarka koordynująca; 1 pielęgniarka epidemiologiczna) oraz przełożona pielęgniarek,</p> <p>salowe: 8 osób,</p> <p>♣ pozostały personel:</p> <p>administracja: na stanowiskach kierowniczych - 6 osób (w tym z-ca dyrektora ds. lecznictwa, główna księgowa, ordynator),</p> <p>księgowość – 4 osoby</p> <p>stanowiska samodzielne – 4 osoby</p> <p>dział administracyjno-gospodarczy – 9 osób</p> <p>dział żywienia – 14 osób</p>
--	--	---

1.3. Urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego

Zgodnie z art. 5 obowiązującej Ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 651) lecznictwo uzdrowiskowe jest prowadzone przy wykorzystaniu urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego służących do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu.

W Kudowie-Zdroju takimi urządzeniami lecznictwa są w szczególności:

1.	Nazwa	Pracownia Balneoterapii - Pijalnia Wód Mineralnych
	Adres	Park Zdrojowy ul Zdrojowa 43 57-350 Kudowa-Zdrój
	Nazwa podmiotu prowadzącego zakład	Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU w Polanicy-Zdroju, ul Zdrojowa 39 57-320 Polanica-Zdrój
	Charakterystyka zakładu	Obiekt położony jest na terenie o powierzchni 854 m ² . Pijalnia znajduje się na terenie Parku Zdrojowego. Budynek jest jednokondygnacyjny, wyposażony we wszystkie przyłącza, a całość ogrzewana jest gazowo. Budynek połączony jest z Salą Koncertową. Stan techniczny budynku jest określony jako bardzo dobry.

Rys.11-12. Pijalnia Wód Mineralnych

Pomieszczenia:

- Pijalnia i Sala Koncertowa to główne pomieszczenia obiektu o łącznej powierzchni – 854 m²; ponadto:
- pomieszczenia sanitarne: 2 toalety ogólnodostępne;

Działy Przyrodolecznictwa:

- pijalnia wody leczniczej

Profile lecznicze

- choroby kardiologiczne i nadciśnienie - dorośli i dzieci,
- choroby naczyń obwodowych - dorośli i dzieci,
- choroby układu trawienia - dorośli i dzieci,
- choroby ortopedyczno – urazowe - dorośli i dzieci,
- choroby reumatologiczne - dorośli i dzieci,
- choroby górnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci,
- choroby dolnych dróg oddechowych - dorośli i dzieci,
- choroby endokrynologiczne - dorośli i dzieci,
- cukrzyca - dorośli i dzieci,
- otyłość - dorośli i dzieci,
- choroby krwi i układu krwiotwórczego - dorośli i dzieci,
- choroby nerek i dróg moczowych - dorośli i dzieci,
- choroby układu nerwowego - dorośli i dzieci.

Personel

- pozostały personel: administrator obiektu.

2.	Nazwa	Park Zdrojowy
	Położenie	Park Zdrojowy położony jest w centrum miasta; granice parku wyznaczają ulice: Zdrojowa, Graniczna i 1 Maja.
	Charakterystyka	<p>Park Zdrojowy w Kudowie-Zdroju stanowi park krajobrazowy o charakterze secesyjnym; został założony w XVIII wieku w miejscu wypływania źródeł mineralnych u podnóża góry zwanej Parkową. Jest to starannie utrzymany kompleks cennej roślinności o powierzchni 12,73 hektarów. Park Zdrojowy wpisany jest na listę zabytków gminy pod nr rej. 1165/Wł. z dnia 28.03.1986 roku.</p> <p>Krajobraz parku tworzą charakterystyczne obiekty architektoniczne, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pijalnia Wód Mineralnych połączona z Salą Koncertową, • Staw Zdrojowy, • Hala Spacerowa położona nad główną aleją, • Szpitale uzdrowskie „Polonia” i "Zameczek". <div data-bbox="746 1176 1270 1574" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">Rys. 13. Park Zdrojowy</p> <p>Atrakcyjna jest również parkowa zieleń: krzewy rododendronów, kwiatowe dywany oraz parkowy drzewostan również z egzotycznymi okazami: saganowcami, dracenami, agawami i kaktusami.</p> <p>Wyróżniają się również najstarsze drzewa: Świerk Sudecki - pomnik przyrody, który jesienią tworzy ze spadających liści naturalną altanę, 300-letni Jesion Wyniosły oraz 200-letni Buk Purpurowy. Latem przy głównej alei stawiane są palmy.</p>

Rys. 14-15. Park Zdrojowy

Na podstawie uchwały nr XVII/105/2000 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 14 kwietnia 2000 roku w sprawie uznania za pomnik przyrody ożywionej, pomnikami uchwalono następujące drzewa należące do roślinności Parku Zdrojowego:

- Sosna wejmutka - o obwodzie 288 cm rosnąca w Parku Zdrojowym przy al. J. Pawła II – Dz. Urz. Nr 69 poz. 1321;
- Sosna wejmutka - o obwodzie 280 cm rosnąca w Parku Zdrojowym przy al. J. Pawła II – Dz. Urz. Nr 69 poz. 1321;
- Sosna wejmutka - o obwodzie 264 cm rosnąca w Parku Zdrojowym przy al. J. Pawła II – dec. UW nr

		<p>7140/201/82;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosna wejmutka - o obwodzie 450 cm rosnąca w Parku Zdrojowym za pomnikiem S. Moniuszki - dec. UW nr 7140/198/82; • Platan klonolistny – o obwodzie 78 cm rosnący w Parku Zdrojowym przy „Relaksie” – dec. UW nr 7140/202/82; • Buk pospolity – o obwodzie 390 cm rosnący w Parku Zdrojowym obok altanki - dec. UW nr 7140/196/82; • Buk pospolity forma czerwonolistna – o obwodzie 395 cm rosnący w Parku Zdrojowym za pomnikiem S. Moniuszki - dec. UW nr 7140/195/82; • Buk pospolity – o obwodzie 311 cm rosnący w Parku Zdrojowym niedaleko budynku 39a - dec. UW nr 7140/197/82; • Buk pospolity – o obwodzie 347 cm rosnący w Parku Zdrojowym niedaleko budynku 39a - dec. UW nr 7140/197/82; • Buk pospolity odm. strzępolistna – o obwodzie 186 cm rosnący w Parku Zdrojowym przy alejce za obiektami przyrodniczo – leczniczymi III - dec. UW nr 7140/204/82; • Jałowiec chiński – o obwodzie 64 cm rosnący w Parku Zdrojowym przy pomniku St. Moniuszki - dec. UW nr 7140/203/82; • Jałowiec chiński – o obwodzie 67 cm rosnący w Parku Zdrojowym przy pomniku St. Moniuszki - dec. UW nr 7140/203/82; • Miłorząb japoński – o obwodzie 225 cm rosnący w Parku Zdrojowym przy wejściu do “Cafe pod palmami” - dec. UW nr 7140/207/82; • Jesion wyniosły – o obwodzie 522 cm rosnący w Parku Zdrojowym przed restauracją “Kosmiczna” - dec. UW nr 7140/205/82. <p>Właściwy sposób zarządzania i gospodarowania parkiem oraz poprawne prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych</p>
--	--	---

		sprawia, że park stanowi nie tylko istotne miejsce dla korzystania z właściwości leczniczych wód i klimatu, ale również dużą atrakcję turystyczną.
3.	Nazwa	Ścieżki Ruchowe
	Położenie	Ścieżki Ruchowe zlokalizowane są w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej, w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Zdrojowego, na południowym zboczu Góry Parkowej.
	Charakterystyka	<p>Ścieżki Ruchowe w Kudowie-Zdroju zostały odtworzone w 2012r. w miejscu wcześniejszej ścieżki zdrowia.</p> <p>Ścieżka Ruchowa prowadzi leśną drogą na zboczu Góry Parkowej, przy ścieżce w odstępach ok. 20-100m znajdują się stacje z urządzeniami do ćwiczeń. Każda stacja wyposażona jest w tablicę informacyjną z opisem ćwiczenia.</p> <p>Projekt ścieżek wraz z opisem poszczególnych stacji do ćwiczeń został uzgodniony z Naczelnym Lekarzem Uzdrowiska.</p>

1.4. Plany w zakresie zakładów i urządzeń leczniczych

Kudowa-Zdrój posiada wyjątkowe walory uzdrowiskowe, to jest lecznicze wody mineralne, łagodny mikroklimat oraz rozwiniętą bazę lecznictwa uzdrowiskowego. Plany na najbliższe lata w stosunku do istniejących już zakładów i urządzeń leczniczych związane są głównie z pracami renowacyjnymi tak, aby w sposób ciągły zapewniony był wysoki standard obsługi kuracjuszy.

Planowane inwestycje i działania Uzdrowisk Kłodzkich SA – Grupa PGU. :

W Zakładzie Przyrodolecznicy stopniowo zwiększa się zdolność zabiegową w zakresie hydroterapii i gimnastyki leczniczej w wodzie.

Na obszarze strefy „A” uzdrowiska Kudowa-Zdrój na najbliższe lata planowane są kolejne inwestycje:

- na działce nr 5/3, której właścicielem jest Sanatorium Uzdrowiskowe Jantar sp. z o.o. z siedzibą w Kołobrzegu, planowana jest budowa kompleksu sanatoryjno-hotelowego, w skład którego wejdzie: około 100-120 pokoi hotelowych, spa z kompleksem basenów, baza zabiegowa oraz część gastronomiczna z restauracją i kawiarnią;
- na działce nr 239/2 planowana jest budowa hotelu – pensjonatu z funkcją uzdrowiskową.

NZOZ o profilu uzdrowiskowym

Na terenie uzdrowiska Kudowa-Zdrój znajdują się obiekty świadczące usługi lecznictwa uzdrowiskowego, posiadające warunki i standard obiektów lecznictwa uzdrowiskowego:

- **NZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe Verde Montana**
- **ul. 1 Maja 25a**
- **Strefa „A” ochrony uzdrowiska**

W obiekcie znajduje się 132 pokoi i apartamentów (łącznie ponad 300 miejsc noclegowych), Centrum Zdrowia i Urody SPA & Wellness oraz Centrum Rehabilitacji. Obiekt dysponuje 20 gabinetami odnowy biologicznej, basenem krytym oraz saunami. Specjalizuje się w profilaktycznym leczeniu kręgosłupa przy pomocy najnowocześniejszych urządzeń leczniczych. Obiekt przystosowany do przyjmowania osób niepełnosprawnych.

- **NZOZ Uzdrowski Zakład Rehabilitacji ADAM&SPA**

- **ul.Lubelska 1a**

- **Strefa „B” ochrony uzdrowiska**

W obiekcie znajduje się 48 pokoi, w tym 6 apartamentów (łącznie 96 miejsc noclegowych), Obiekt dysponuje gabinetem lekarskim, gabinetem pielęgniarstwo-zabiegowym, 8 gabinetami zabiegowymi. Profile lecznicze choroby układu krążenia, choroby narządu ruchu, schorzenia kręgosłupa, choroby reumatologiczne, choroby dermatologiczne, choroby układu oddechowego, schorzenia laryngologiczne. Obiekt przystosowany jest do przyjmowania osób niepełnosprawnych.

- **NZOZ Centrum Rehabilitacyjne „KUDOWA”, Hotel Kudowa Bussines & Spa**

- **ulicy Buczka 16**

- **Strefa „B” ochrony uzdrowiska**

52 pokoje, około 100 miejsc noclegowych. W obiekcie jest Centrum Zdrowia i Urody SPA wraz z basenem; Centrum oferuje m.in.: kąpiel borowinową fizjoaktywną, kąpiel solankową, kąpiel perełkową, kąpiel z CO₂, kąpiel z hydromasażem, masaż podwodny, bicz szkocki, kąpiel wirową, kriosaunę, krioterapię miejscową, ultradźwięki, magnetronik, diadynamik oraz laseroterapię. Obiekt przystosowany jest do przyjmowania osób niepełnosprawnych.

- **NZOZ „Kongres Centrum - Klinika St.George”**

- **ul. Kościuszki 180**

- **Strefa „C” ochrony uzdrowiska**

Ośrodek dysponuje 170 miejscami noclegowymi w pokojach jednoosobowych, dwuosobowych oraz wieloosobowych. Baza zabiegowa Kliniki St. George dysponuje nowoczesnymi urządzeniami do przeprowadzania zabiegów elektroterapii, fonoterapii, gimnastyki, inhalacji, hydroterapii, masażu oraz światłolecznictwa. Profile lecznicze kliniki to dermatologia, neurologia, choroby dróg oddechowych oraz choroby narządu ruchu. Obiekt przystosowany jest do przyjmowania osób niepełnosprawnych.

- **NZOZ NEPTUN Oddział Rehabilitacji Stacjonarnej**

- **ul. Główna 35**

- **Strefa „C” ochrony uzdrowiska**

Obiekt położony jest na terenie o powierzchni 4000 m². Urządzenia rekreacyjne dostępne dla kuracjuszy to park rekreacyjny, basen kąpielowy, kaskada wodna, fontanna, altana i ognisko z miejscem grillowym oraz plac rekreacyjny. Obiekt dysponuje pokojami jedno

i dwuosobowymi, a łączna liczba miejsc noclegowych wynosi 50. Baza zabiegowa szpitala dysponuje nowoczesnymi urządzeniami do przeprowadzania zabiegów hydroterapii, kinezyterapii indywidualnej i zbiorowej, fizykoterapii, laseroterapii, krioterapii, balneoterapii oraz ciepłolecznictwa. Profile lecznicze: ortopedia, neurologia, gastroenterologia, reumatologia, pulmonologia oraz diabetologia. Obiekt przystosowany do przyjmowania osób niepełnosprawnych.

- **Zespół Rehabilitacyjny dla Dzieci „Czermna-Bukowina”**

Dworek Rycerski OSW "MARZANKA"

- **ul.T.Kosciuszki 69**
- **Strefa „B” ochrony uzdrowiska**

Szpital Rehabilitacyjny Hematologiczny dla Dzieci "ORLIK"

- **ul.Bukowina 2**
- **Strefa „C” ochrony uzdrowiska**

Szpital jest zakładem leczniczym prowadzącym rehabilitację ogólnoustrojową ze specjalnością hematologia, onkologia i ortopedia. Ponadto jednostka jest uprawniona do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego dziecięcego w ramach oddziału szpitala uzdrowiskowego i sanatorium uzdrowiskowego o takich samych profilach. Baza zabiegowa szpitala dysponuje urządzeniami do przeprowadzania zabiegów hydroterapii, kinezyterapii indywidualnej i zbiorowej, ciepłolecznictwa oraz inhalacji. Szpital dysponuje 50 miejscami noclegowymi, natomiast Dworek Rycerski "Marzanka" jest obiektem bazy turystyczno-wypoczynkowej na 35 miejsc noclegowych.

W strefie „A” uzdrowiska Kudowa-Zdrój znajdują się hotele, pensjonaty i ośrodki wypoczynkowe, będące gwarantem dalszego rozwoju uzdrowiska:

- Hotel Gwarek 138 miejsc
- Dom Wypoczynkowy FWP „Halka” 117 miejsc
- Villa Carmen 106 miejsc
- Villa Residence 50 miejsc
- Ośrodek Wypoczynkowy „Agat” 49 miejsc
- Pensjonat Akacja 46 miejsc

1.5. Obecne wykorzystanie urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego w leczeniu otyłości u dzieci.

Program leczenia uzdrowiskowego u dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością, skutecznie realizowany od wielu lat przez Uzdrowiska Kłodzkie S.A.-Grupa PGU w Szpitalu Uzdrowiskowym dla dzieci „Jagusia” w Kudowie – Zdroju obejmuje:

- właściwie dobraną dietę,
- zwiększony wysiłek fizyczny,
- fizjoterapię,
- psychoterapię z elementami promocji zdrowia - stosowany

Istotnym elementem kompleksowego leczenia i rehabilitacji jest program zajęć ruchowych uwzględniający zwiększoną aktywność fizyczną. Zajęcia ruchowe prowadzone są pod nadzorem fizjoterapeuty. Program zajęć kinezyterapeutycznych obejmuje zajęcia o różnej intensywności:

- a) gimnastyka ogólnousprawniająca indywidualna i zbiorowa, trwającą 20-30 minut angażującą duże grupy mięśniowe kurczące i rozkurczające się naprzemiennie, realizowana codziennie w poszczególnych grupach wiekowych.
- b) zajęcia terenoterapii w dni bezdeszczowe po okolicach Kudowy– dój, wcześniej wytyczonymi trasami o długości przeciętnie 7 km. Tempo początkowo umiarkowane, docelowo szybki marsz ze stopniowaniem intensywności wysiłku. Zajęcia w pierwszych dniach odbywają się w płaskim a następnie po zróżnicowanym terenie, w określonym limicie czasowym 40 min.
- c) gimnastyka ogólnousprawniająca w wodzie, obejmującą ćwiczenia wolne lub z przyborami stwarzającymi opór, realizowana 3 razy w tygodniu, trwająca 20-30 min.
- d) ćwiczenia oddechowe połączone z ćwiczeniami relaksacyjnymi, realizowane 3 razy w tygodniu, trwające 10-15 min.
- e) gimnastyka korekcyjna w przypadku występowania wskazań wynikających z rozpoznanych wad postawy realizowana dwa razy w tygodniu.
- f) zabiegi balneologiczne (zależnie od występujących schorzeń współistniejących) obejmujące: kurację pitną ze źródła Marchlewski w ilościach 3 razy dziennie po 200 ml ciepłej wody przed jedzeniem codziennie, kąpiele mineralne w temperaturze 31-33 stopnie, realizowane co drugi dzień, zabiegi fizjoterapeutyczne typu aquavibron, masaż klasyczny, inhalacje indywidualne olejkowe, solankowo-olejkowe, kąpiele perełkowe, bicze szkockie.

W ramach zajęć w poszczególnych grupach wiekowych prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego oraz popołudniowe zajęcia ruchowe wykorzystujące elementy gier i zabaw, gier zespołowych (piłka koszykowa, piłka siatkowa, piłka nożna, taniec dyskotekowy).

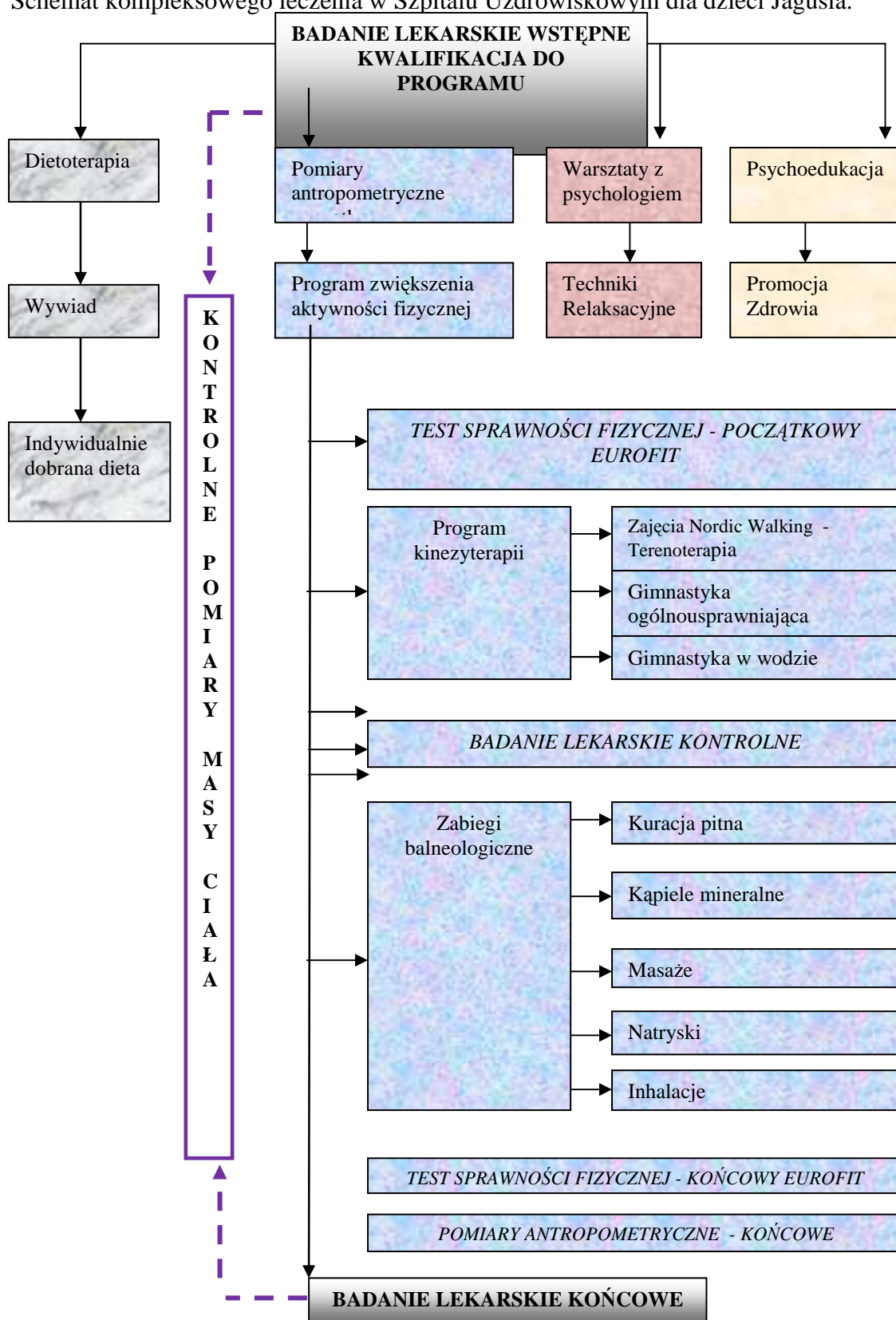
Jednocześnie realizowane są zajęcia psychoedukacyjne prowadzone przez pracowników szkolno – oświatowych, obejmujące 4 sesje spotkań grupowych w turnusie dla każdej grupy wiekowej.

Zakres realizowanego programu psychoedukacyjnego zawiera:

- elementy promocji zdrowia,
- omówienie czynników wpływających na podaż pokarmów,
- eliminację złych nawyków żywieniowych,
- elementy samooceny i samoakceptacji,
- elementy motywacji do podejmowania działań prozdrowotnych utrzymania należytej masy ciała,
- budowę i funkcję składników pokarmowych,
- higienę układu pokarmowego,
- definicję i epidemiologię otyłości,
- budowę piramidy żywieniowej.

Prowadzone zajęcia psychoedukacyjne stanowią nieodłączny element terapii i mają na celu kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia, uświadamianie własnej odpowiedzialności za ochronę i wpływ na własne zdrowie, uświadomienie współzależności między wymiarami zdrowia.

Schemat kompleksowego leczenia w Szpitalu Uzdrawiskowym dla dzieci Jagusia.

Rys.16.Schemat kompleksowego leczenia w Szpitalu Uzdrawiskowym dla dzieci Jagusia.
Źródło: R. Archacka; Wpływ kompleksowego programu leczenia uzdrawiskowego na sprawność fizyczną dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością. Rozprawa doktorska, Poznań 2013

2.

WSKAZANIE KIERUNKÓW LECZNICZYCH I PRZECIWSKAZAŃ DLA UZDROWISKA

2.1. Wskazanie kierunków leczniczych dla uzdrowiska

W art. 13 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 651), ustawodawca zawarł katalog kierunków leczniczych dla uzdrowisk.

Dla uzdrowiska Kudowa-Zdrój obecnie ustalono następujące kierunki lecznicze

- choroby ortopedyczno-urazowe
- choroby reumatologiczne,
- choroby kardiologiczne i nadciśnienie,
- choroby naczyń obwodowych,
- choroby układu trawienia,
- choroby endokrynologiczne, choroby krwi i układu krwiotwórczego.

Mając na uwadze powyższe zapisy ustawy uzdrowiskowej i Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia z dnia 5 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2012, poz. 14) oraz lecznicze właściwości wszystkich czynników uzdrowiskowych Kudowy-Zdroju, w tym: ukształtowanie terenu, klimat oraz naturalne surowce lecznicze, a także wyniki prac naukowych na temat gminy i jej zasobów, dla uzdrowiska Kudowa-Zdrój zasadnym jest ustalenie nowego kierunku leczniczego: **otyłość**.

2.2. Wskazania do leczenia uzdrowiskowego – ogólne.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia z dnia 5 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2012r. poz.14) przy kwalifikowaniu pacjenta do zakładu lecznictwa uzdrowiskowego lekarz ocenia:

- 1) stan zdrowia pacjenta;
- 2) możliwość leczenia uzdrowiskowego przy wykorzystaniu właściwości naturalnych surowców leczniczych;

- 3) przebieg choroby będącej wskazaniem do leczenia uzdrowiskowego lub rehabilitacji uzdrowiskowej, w ramach kierunków leczniczych uzdrowisk
- 4) efekty przebytego w przeszłości leczenia uzdrowiskowego lub rehabilitacji uzdrowiskowej, jeżeli pacjent korzystał z tej formy leczenia lub rehabilitacji;
- 5) zdolność pacjenta do samoobsługi i samodzielnego poruszania się lub zdolność pacjenta do samoobsługi i samodzielnego przemieszczania się na wózku inwalidzkim.

2.3. Przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego – ogólne.

Przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego oznaczają te grupy chorób i jednostek chorobowych, które wymagają leczenia innymi metodami niż te, które stosuje się w uzdrowisku. Choroby te wymagają zwykle intensywnego leczenia w szpitalu. Poniższe bezwzględne przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego nie zależą od rodzaju uzdrowiska i typu zakładu leczniczego, ale dotyczą wszystkich uzdrowisk, zatem i Kudowy-Zdroju.

Zgodnie z § 5 Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia z dnia 5 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2012r. poz.14) **przeciwwskazania leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej stanowią:**

- 1) stan chorobowy, w którym leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitacja uzdrowiskowa przy wykorzystaniu właściwości naturalnych surowców leczniczych mogłyby spowodować pogorszenie stanu zdrowia pacjenta;
- 2) choroba zakaźna w fazie ostrej;
- 3) ciąża i połóg;
- 4) czynna choroba nowotworowa oraz okres przed upływem:
 - a) 5 lat w przypadku: czerniaka złośliwego, białaczki, ziarnicy złośliwej, chłoniaków złośliwych, nowotworów nerki,
 - b) 12 miesięcy w przypadku innych nowotworów złośliwych
- od zakończenia leczenia operacyjnego, chemioterapii lub radioterapii,
z wyłączeniem leczenia hormonalnego.

2.4. Szczegółowe wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej w poszczególnych rodzajach zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

Lekarz kierując i kwalifikując pacjenta na leczenie do zakładu lecznictwa uzdrowiskowego, kieruje się wskazaniami i przeciwwskazaniami do lecznictwa uzdrowiskowego; wskazania i przeciwwskazania są analizowane w sposób zindywidualizowany w odniesieniu do danego pacjenta. W przypadku istnienia przeciwwskazań lekarz kierując pacjenta na leczenie uzdrowiskowe, może skierować pacjenta na konsultację do właściwego lekarza specjalisty.

W załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia z dnia 5 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2012r. poz.14) zawarto szczegółowe wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego w poszczególnych rodzajach zakładów lecznictwa uzdrowiskowego z podziałem na kierunki lecznicze.

2.4.1. Szczegółowe wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego w poszczególnych rodzajach zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

Otyłość

Szczegółowe wskazania:

1) szpital:

- a) E66, I15, I25 - otyłość (BMI > 30) z nadciśnieniem tętniczym lub przewlekłą chorobą niedokrwienną serca w I albo II okresie według CCS,
- b) E66, I50 - otyłość (BMI > 30) z niewydolnością serca w klasie niewydolności serca I albo II według NYHA,
- c) E66, M15 - otyłość (BMI > 30) z zaawansowaną chorobą zwyrodnieniową dużych stawów, przy zachowanej zdolności do samoobsługi,
- d) E66, M16, M17 - otyłość (BMI > 30) z chorobą zwyrodnieniową z ustalonymi wskazaniami do zabiegu operacyjnego stawów biodrowych lub kolanowych,
- e) E66 - otyłość olbrzymia po operacji zmniejszenia żołądka;

2) sanatorium:

- a) E68 - otyłość brzuszna (trzewna) z innymi metabolicznymi czynnikami ryzyka miażdżycy,
- b) E66, E67, E88 - otyłość z zaburzeniami tolerancji węglowodanowej,

- c) E66, R73 - otyłość z nieprawidłową glikemią na czczo,
- d) E66, E73 - otyłość z cukrzycą postprandialną,
- e) E66, I15 - otyłość z nadciśnieniem tętniczym I albo II stopnia,
- f) E66, M15 - otyłość z chorobą zwyrodnieniową stawów,
- g) E66, E00 - E03 - otyłość z endokrynopatiami (niedoczynność tarczycy);

3) przychodnia uzdrowiskowa:

- a) E68 - otyłość brzuszna (trzewna małego i średniego stopnia),
- b) E66, E68 - otyłość z zaburzeniami tolerancji węglowodanowej,
- c) E66, R73 - otyłość z nieprawidłową glikemią na czczo,
- d) E66, E73 - otyłość z cukrzycą postprandialną,
- e) E66, I15 - otyłość z nadciśnieniem I stopnia,
- f) E66, E00 - E03 - otyłość z endokrynopatiami (niedoczynność tarczycy).

Szczegółowe przeciwwskazania:

- 1) E66, I73 - otyłość z cukrzycą powikłaną zmianami naczyniowymi;
- 2) I98, E66 - otyłość z pełnoobjawową niewydolnością krążenia;
- 3) E66, F72, F73 - otyłość u osób ze znacznym ograniczeniem umysłowym.

3.

PODSUMOWANIE

Zgodnie z obowiązującą Ustawą z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 651) oraz na podstawie dokonanej w Operacie Uzdrawiskowym Uzdrawiska Kudowa-Zdrój sporządzonym w 2009r. analizy przestrzeni uzdrawiska z uwzględnieniem aktualnej infrastruktury turystyczno-uzdrawiskowej, aktualnych uwarunkowań planistyczno-przestrzennych, należy stwierdzić, że Gmina Kudowa-Zdrój spełnia łącznie następujące warunki:

- posiada złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych
- posiada klimat o potwierdzonych właściwościach leczniczych
- na jej obszarze znajdują się zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrawiskowego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrawiskowego
- spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska
- posiada infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, oraz prowadzi gospodarkę odpadami;

Spełnienie powyższych założeń daje podstawy do stwierdzenia, że utrzymanie i rozwój lecznictwa uzdrawiskowego jest niezagrażone i w połączeniu z intensywnym rozwojem turystyki leczniczej warunkuje dalszy rozwój Gminy Kudowa-Zdrój jako uzdrawiska.

Uwarunkowania przyrodnicze, przestrzenne i środowiskowe, jak również istniejące zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrawiskowego umożliwiają skuteczne prowadzenie lecznictwa uzdrawiskowego w kierunku leczniczym - otyłość.

4.

DATA SPORZĄDZENIA I PODPIS BURMISTRZA

Data sporządzenia operatu uzdrowiskowego:	Marzec 2014 r.
Burmistrz Miasta Kudowa-Zdrój	

5.

LITERATURA

1. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 651);
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia z dnia 5 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2012, Poz.14);
3. Informacja o wskazaniach do leczenia w uzdrowisku, Naczelny Lekarz Uzdrowiska w Kudowie-Zdroju; Kudowa-Zdrój sierpień 2008 rok;
4. Operat Uzdrowiska Kudowa-Zdrój sporządzony w 2009r.
5. Retrospektywna ocena zmienności parametru BMI u dzieci po przebytej rehabilitacji uzdrowiskowej w Szpitalu Uzdrowiskowym „Jagusia ” w Kudowie Zdroju.
Renata Archacka, Ewa Mois, Ewa Gajewska, Joanna Szykowska-Styczysz,
Artur Cieślak, Grzegorz Ferdynus, Włodzimierz Samborski
6. Materiały UK S.A.-Grupa PGU - Informacja w zakresie działalności UK S.A. – Grupa PGU w zakresie leczenia otyłości u dzieci.
7. Źródło: R. Archacka; Wpływ kompleksowego programu leczenia uzdrowiskowego na sprawność fizyczną dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością. Rozprawa doktorska, Poznań 2013.

6.

SPIS RYSUNKÓW

Rys.1	Mapa strefy „A” wraz infrastrukturą uzdrowską	11
Rys.2	Pawilon „Zameczek”	12
Rys.3	Pawilon „Polonia”	16
Rys.4.	Budynek „Łazienki I”	19
Rys.5	Budynek „Łazienki II”	19
Rys.6	Pawilon „Koga”	26
Rys.7	Pawilon dla Dzieci „Jagusia”	29
Rys.8	SP ZOZ "Zespół Opieki Zdrowotnej" Szpital Uzdrowsko-Rehabilitacyjny Kudowa-Zdrój	33
Rys.9	Pawilon „Zacisze”	38
Rys.10	Sanatorium MSWiA „Bristol”	41
Rys.11	Pijalnia Wód Mineralnych	48
Rys.12	Pijalnia Wód Mineralnych	49
Rys.13	Park Zdrojowy	50
Rys.14	Park Zdrojowy	51
Rys.15	Park Zdrojowy	51
Rys.16	Schemat kompleksowego leczenia w Szpitalu Uzdrowskim dla dzieci Jagusia	59

7.

SPIS TABEL

TAB. nr 1 Ogólna zdolność bazy zabiegowej oraz zaplanowane zabiegi 24-25
w okresie od 01.01.2012 r. do 31.12.2012r.

8.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1. Decyzja nr 33 Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2009r.

Załącznik nr 2. Retrospektywna ocena zmienności parametru BMI u dzieci
po przebytej rehabilitacji uzdrowskiej w Szpitalu Uzdrowskim
„Jagusia” w Kudowie-Zdroju.

Renata Archacka, Ewa Mois, Ewa Gajewska, Joanna Szykowska-
Styczysz , Artur Cieślík, Grzegorz Ferdynus, Włodzimierz Samobrski

Załącznik nr 3. Informacja w zakresie działalności Uzdrowsk Kłodzkich SA – Grupa
PGU w zakresie leczenia otyłości u dzieci.

**Aneks-uzupełnienie
Operatu uzdrowiskowego Uzdrowiska Kudowa-zdrój.
Kierunki lecznicze:
otyłość**

Załącznik nr 1

Decyzja nr 33 Ministra Zdrowia z dnia 11 maja 2009r.

MINISTER ZDROWIA

MZ-OZU-520-16221-2/GR/09

URZĄD MIASTA w Kudowie Zdroju	
Wpł. 15. 05. 2009	
Podpis	Warszawa,
NR	

2009 -05- 11

Decyzja Nr 33

Działając na podstawie art. 40 ust. 2 i art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399, z późn. zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.), po zapoznaniu się z operatem uzdrowiskowym przesłanym przez Burmistrza Miasta Kudowa-Zdrój sporządzonym dla uzdrowiska Kudowa-Zdrój, w powiecie kłodzkim, województwie dolnośląskim:

1. Potwierdzam możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym za uzdrowisko Kudowa-Zdrój,
2. Ustalam w oparciu o przedstawione świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców i właściwości lecznicze klimatu, następujące kierunki lecznicze dla uzdrowiska Kudowa-Zdrój: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby kardiologiczne i nadciśnienie, choroby naczyń obwodowych, choroby układu trawienia, choroby endokrynologiczne, choroby krwi i układu krwiotwórczego.

Uzasadnienie

W dniu 24 listopada 2008 r. do Ministerstwa Zdrowia wpłynęło pismo Burmistrza Gminy Kudowa-Zdrój z wnioskiem o wydanie decyzji w sprawie potwierdzenia możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym za uzdrowisko Kudowa-Zdrój. Minister Zdrowia po przeanalizowaniu złożonego operatu uzdrowiskowego, zaopiniowanego pozytywnie w dniu 18 listopada 2008 r. przez Komisję Współpracy Zagranicznej, Promocji i Uzdrowiska Rady Miejskiej w Kudowie-Zdroju, zgłosił

w piśmie z dnia 16 grudnia 2008 r. znak MZ-OZU-520-16221-1/GR/08 uwagi do przedstawionego operatu. W dniu 14 kwietnia 2009 r. Zastępca Burmistrza przy piśmie z dnia 30 marca 2009 r. znak AiB-7329/04/08, przedłożył poprawiony operat uzdrowiskowy dla uzdrowiska Kudowa-Zdrój. Minister Zdrowia po rozpatrzeniu poprawionego operatu stwierdza zgodnie z art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399, z późn. zm.), że obszar uznany za uzdrowisko Kudowa-Zdrój spełnia warunki zawarte w art. 34 ust. 1 tej ustawy, konieczne do potwierdzenia możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w uzdrowisku Kudowa Zdrój, a tym samym, że warunki środowiskowe, zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, występujące naturalne surowce oraz klimat gwarantują możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w uzdrowisku utworzonym w granicach administracyjnych miasta Kudowa-Zdrój.

Analiza operatu uzdrowiskowego wykazała, że uzdrowisko Kudowa-Zdrój spełnia łącznie niżej opisane warunki:

1) Posiada udokumentowane złoża naturalnych surowców – wód leczniczych

Na obszarze uzdrowiska Kudowa-Zdrój występuje złożo wód leczniczych wodorowęglanowo-sodowo-wapniowych zawierających wolny dwutlenek węgla, posiadających mineralizację 0,21-0,36 %. Dla potrzeb lecznictwa eksploatowane są 4 ujęcia, dla nich zostały wydane świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze wód.

Prezes Centralnego Urzędu Geologii decyzją z dnia 20 stycznia 1973 r. znak KDH/013/3284/B/71 zatwierdził dokumentację geologiczną zawierającą ustalenie zasobów eksploatacyjnych wód leczniczych (szczaw) Kudowa-Zdroju dla ujęć w następujących ilościach: odwiert nr 2 „Moniuszko” – 2,50 m³/h, odwiert nr 3 „Marchlewski” - 4,50 m³/h, źródło „Górne” - 6,00 m³/h i kolejną decyzją z dnia 19 września 1977 r. znak KDH/013/4272/B/77 zatwierdził dokumentację geologiczną zawierającą ustalenie zasobów eksploatacyjnych wód leczniczych dla odwiertu „K-200” w ilości 4,70 m³/h. Łączne zasoby eksploatacyjne wynoszą 17,70 m³/h.

Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa udzielił koncesji Nr 166/93 z dnia 16 lipca 1993 r. na okres 20 lat na eksploatację wód leczniczych ze złóż objętych

obszarem górniczym i terenem górniczym „Kudowa-Zdrój”, z przeznaczeniem do zabiegów leczniczych oraz produkcji rynkowej.

Wyżej wymienione złożo, zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 25 oraz § 5 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 lutego 2006 r. w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż innych kopalin leczniczych, a także zaliczenia kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych (Dz. U. Nr 32, poz. 220, z późn. zm.), jest zaliczone do złóż wód leczniczych jako kopalina podstawowa.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości (Dz. U. Nr 80, poz. 565) i zgodnie z obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 stycznia 2008 r. w sprawie wykazu jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu (Dz. Urz. M. Z. z 2008 r. Nr 1, poz.4), Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska w Katowicach wydał na podstawie badań fizyko-chemicznych dla 4 ujęć świadectwa z dnia 11 marca 2009 r. potwierdzające właściwości lecznicze wód:

- „Moniuszko” – 0,36% woda mineralna, swoista, wodorowęglanowa, sodowa, wapniowa, szczawa - Świadectwo Nr 1/KZ,
- „Marchlewski” – 0,21% woda mineralna, swoista, wodorowęglanowa, sodowa, wapniowa, szczawa - Świadectwo Nr 2/KZ,
- „Górne” - 0,26% woda mineralna, swoista wodorowęglanowa, sodowa, wapniowa, żelazista, szczawa - Świadectwo Nr 3/KZ,
- „K-200” - 0,33% woda mineralna, swoista wodorowęglanowa, sodowa, wapniowa, krzemowa, szczawa - Świadectwo Nr 4/KZ.

Zgodnie ze świadectwami wody wydobywane w uzdrowisku Kudowa-Zdrój mają działanie biologiczne na ustrój, wyrównują niedobory deficytowych pierwiastków jak: sód, potas, wapń, magnez oraz pierwiastków śladowych. Wody mogą być wykorzystane według wskazań lekarskich głównie do kąpieli. Z uwagi na podwyższoną zawartość arsenu naturalnego pochodzenia, stosowanie wody do kuracji pitnej i inhalacji zostało ograniczone w świadectwie do czasu trwania leczenia uzdrowiskowego. Woda z ujęcia „Górne” może być stosowana wyłącznie do użytku zewnętrznego.

2) Posiada klimat o właściwościach leczniczych

Właściwości lecznicze klimatu potwierdzone zostały świadectwem z dnia 27 sierpnia 2008 r. znak DI-070-18/2008, wydanym przez Instytut Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego im. Stanisława Leszczyckiego Polskiej Akademii Nauk z siedzibą w Warszawie, powołany zgodnie z obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie wykazu jednostek uprawnionych do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu (Dz. Urz. MZ z 2007 r. Nr 12, poz.65). Dokumentację klimatyczną opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości (Dz. U. Nr 80, poz. 565). Do scharakteryzowania i oceny właściwości klimatu i bioklimatu posłużono się materiałami archiwalnymi i terenowymi badaniami lokalnego zróżnicowania warunków klimatycznych w Kudowie-Zdroju przeprowadzonymi w okresie od 6 czerwca do 24 lipca 2008 r. Oceny poziomu zanieczyszczenia powietrza dokonano na podstawie danych uzyskanych ze stałej stacji pomiarowej zanieczyszczenia powietrza zlokalizowanej przy ul. Słonecznej, w strefie „B” ochrony uzdrowiskowej, nadzorowanej przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną we Wrocławiu. Analizę klimatu akustycznego przeprowadzono na podstawie wyników badań wykonanych w dniach 4-5 czerwca oraz 25 lipca 2008 r., w 8 charakterystycznych punktach pomiarowych, z czego 7 zlokalizowanych było w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej. Badania pól elektromagnetycznych zostały wykonane 14 lipca 2008 r. przez Laboratorium Wzorców i Metrologii Pola Elektromagnetycznego w Instytucie Telekomunikacji, Teleinformatyki i Akustyki Politechniki Wrocławskiej.

W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, iż pod względem warunków termicznych uzdrowisko Kudowa-Zdrój spełnia większość wymagań określonych dla miejscowości uzdrowiskowych: przy czym usłonecznienie jest nieznacznie niższe od kryterium przyjętego dla uzdrowisk w wielkości 1500 godzin rocznie. Pozostałe parametry klimatyczne spełniają przyjęte normatywy dla uzdrowisk, średnia liczba dni z opadem wynosi 168 dni w skali roku, liczba dni z mgłą jest mniejsza, niż określona dla uzdrowisk. Dni o skrajnych warunkach termicznych oraz dni parnych jest niewiele w ciągu roku. Warunki wietrzne w Kudowie-Zdroju spełniają część wymagań klimatycznych określonych dla obszarów uzdrowiskowych.

Częstość silnych wiatrów jest niewielka, natomiast cisze atmosferyczne występują często, co może powodować okresowe pogorszenie się warunków sanitarnych powietrza. Biorąc pod uwagę oddziaływanie warunków atmosferycznych na organizm człowieka stwierdza się, że najdogodniejszy okres dla klimatoterapii występuje od początku kwietnia do połowy października. W tym okresie zależnie od warunków solarnych, termicznych, wietrznych i opadowych można stosować kilka form leczenia klimatycznego. W pozostałej części roku warunki bioklimatyczne mogą być wykorzystane do leczenia, rehabilitacji i profilaktyki osób w sile wieku i o sprawnie działającym układzie termoregulacyjnym i krwionośnym.

Jakość powietrza określono na podstawie analizy poziomów zanieczyszczeń powietrza z uwzględnieniem dopuszczalnych poziomów tych substancji, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87, poz. 796) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87, poz. 798). Do oceny stopnia zanieczyszczenia powietrza wykorzystano wyniki pomiarów stężeń dwutlenku azotu, dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego w powietrzu. Wyniki badań pochodzą ze stacji zlokalizowanej przy ulicy Słonecznej i z punktu pomiarowego monitoringu pasywnego zlokalizowanego w Parku Zdrojowym. W Kudowie-Zdroju na obszarach ochrony uzdrowskiej w latach 1999-2003 nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy wymienionych zanieczyszczeń powietrza. W ramach ograniczenia „niskiej emisji” rozbudowano sieć gazową, zmodernizowano komunalne kotłownie. Z uwagi na wzrastające natężenie ruchu komunikacyjnego powodującego zwiększone emisje do atmosfery pyłów i gazów, należy w sposób ciągły wykonywać pomiary jakości powietrza. Na obszarze uzdrowska znajdują się 2 drogi o bardzo dużym natężeniu ruchu samochodowego; droga międzynarodowa nr 67 zlokalizowana w południowej części uzdrowska, na granicy strefy „B” obsługująca ruch tranzytowy oraz droga wojewódzka nr 389, będąca odgałęzieniem drogi międzynarodowej i przechodząca przez strefę „A” ochrony uzdrowskiej. W badanym okresie średnie roczne stężenie pyłu oraz dopuszczalny poziom dla stężeń 24-godzinnego pyłu określony w wielkości $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nie zostały przekroczone. Średnioroczne wartości stężeń dwutlenku siarki wykazują wahania. Wzrost ich następuje w sezonie grzewczym. Zjawisko to związane jest z emisją zanieczyszczeń ze stacjonarnych źródeł spalania i osiąga wartości zbliżone do progowych wynoszących $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Poza sezonem grzewczym stężenie dwutlenku siarki w powietrzu jest 3-krotnie mniejsze

i występuje w dolnych wartościach progowych. Dwutlenek azotu również występuje w wartościach nieprzekraczających norm ustalonych dla uzdrowisk. W 2007 roku rozszerzono zakres badań uwzględniając poziom arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu. Na podstawie otrzymanych wyników nie stwierdzono występowania przekroczeń wymienionych parametrów.

Poziom hałasu określony został zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, poz. 1841). W wyniku badań stwierdzono, że warunki akustyczne w określonych przedziałach czasowych w ciągu doby przekraczają znacznie dopuszczalne w tym zakresie wartości. Maksymalne wartości chwilowe natężenia hałasu w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych przekraczają 80 dB, generalnie na obszarze całej strefy „A” występują przekroczenia poziomu hałasu w wielkości 60 dB, również w porze nocnej. Głównym generatorem hałasu i wzrostu zanieczyszczenia powietrza jest komunikacja samochodowa. Według danych pochodzących z Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu wynika, że w 2005 r. średni dobowy ruch pojazdów na drodze wojewódzkiej, której fragment stanowi ulica Zdrojowa, wynosił 6482 pojazdów/dobę. Prognozy na kolejne lata zakładają systematyczny wzrost natężenia ruchu samochodowego, w 2010 r. do 7 578 pojazdów /dobę i w 2025 r. do 11527 pojazdów/dobę. Zakładane prognozy nadmiernej rozbudowy komunikacji samochodowej są poważnym zagrożeniem dla uzdrowiska. Z uwagi na konieczną poprawę warunków środowiskowych należy przeprowadzić działania w zakresie:

- zainstalowania stacji pomiarowych w zakresie warunków klimatycznych uzdrowiska,
- zainstalowania stacji pomiarowych warunków sanitarnych powietrza i pomiarów akustycznych,
- systematycznych pomiarów klimatu akustycznego i stanu sanitarnego powietrza,
- przebudowy układu komunikacyjnego w celu wyłączenia z ruchu samochodowego części ulic znajdujących się w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej,
- ograniczenia emisji akustycznej pochodzącej głównie z komunikacji samochodowej,
- poprawy stanu technicznego dróg,
- usytuowania pasów zieleni na odcinkach ulic i dróg najbardziej narażonych na hałas.

Niepodjęcie zaleconych działań w przyszłości może doprowadzić do ograniczenia warunków niezbędnych do leczenia uzdrowiskowego.

Poziomy pól elektromagnetycznych określone zostały na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych wykonane w strefie „A” ochrony uzdrowskiej wykazują wartości znacznie niższe od dopuszczalnych w miejscach dostępnych dla ludzi.

Na podstawie analizy zróżnicowania przestrzennego warunków bioklimatycznych i stanu sanitarnego powietrza wydzielono na obszarze Kudowy-Zdroju 4 typy obszarów o różnej przydatności do leczenia klimatycznego:

- obszary bardzo korzystne, występują na eksponowanych na południe stokach wzniesień oraz w obrębie suchych, sosnowych i mieszanych lasów, które łagodzą warunki odczuwalne w ekstremalnych sytuacjach pogodowych, a dzięki obecności w powietrzu specyficznych substancji wydzielanych przez drzewa, fitoncydów mogą być wykorzystane w leczeniu wielu schorzeń,
- obszary umiarkowanie korzystne, które nie powinny być przeznaczone dla długotrwałego przebywania pacjentów z uwagi na duże dobowe kontrasty termiczne i nasilenie niekorzystnych warunków termiczno-wilgotnościowych występujących w lasach porastających północne stoki wzniesień oraz podwyższony lokalny poziom hałasu i zanieczyszczenia powietrza na obszarach zabudowanych,
- obszary mało korzystne występują w obniżeniach dolinnych, z uwagi na podwyższoną wilgotność powietrza sprzyjającą powstawaniu stanów parności oraz inwersji temperatury i przygruntowych mgieł radiacyjnych oraz na terenach dolin zalesionych,
- obszary mało korzystne, położone wzdłuż ciągów komunikacyjnych z uwagi na znacznie podwyższony poziom hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych powietrza.

W związku z powyższym stwierdza się, że uzdrowsko Kudowa-Zdrój spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska, za wyjątkiem znacznych przekroczeń poziomów parametrów, o których mowa wyżej. Zgodnie z załączonym świadectwem klimat charakteryzuje się korzystnymi warunkami do leczenia chorób ortopedyczno - urazowych, reumatologicznych, kardiologicznych.

3) Posiada zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowskiego

A) Zakłady lecznictwa uzdrowskiego:

Na obszarze uzdrowiska Kudowa-Zdrój znajduje się 6 zakładów lecznictwa uzdrowiskowego: 3 szpitale uzdrowiskowe, 2 sanatoria, przychodnia uzdrowiskowa, zakład przyrodolecznicy. W części obiektów leczniczych znajdują się bazy zabiegowe. Ogólna liczba łóżek wynosi 900, w tym 565 znajduje się w gestii spółki uzdrowiskowej, 335 u pozostałych gestorów. Obiekty w większości przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, dysponują odpowiednią bazą hotelową i zabiegową. W strefie „A” ochrony uzdrowiskowej znajdują się także liczne ośrodki wypoczynkowe, hotele i pensjonaty dysponujące bazą noclegową w liczbie 843 łóżek. W pozostałej części uzdrowiska znajdują się również liczne obiekty powiązane z infrastrukturą uzdrowiskową, które wpływają na zwiększenie bazy noclegowej łącznie do 2150 miejsc. W zakładach lecznictwa zatrudnionych jest łącznie 25 lekarzy i 105 osób średniego i niższego personelu medycznego. W większości obiektów znajdują się jadalnie z zapleczami kuchennymi. Zgodnie ze wskazaniami lekarskimi stosowanych jest kilka diet. Zakłady lecznictwa uzdrowiskowego zarejestrowane są jako niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Dysponują nowoczesną aparaturą i urządzeniami medycznymi oraz przygotowane są do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

Dominującym podmiotem na rynku uzdrowiskowych usług leczniczych jest „Zespół Uzdrowisk Kłodzkich” S.A. z siedzibą w Polanicy-Zdroju, oddział Kudowa-Zdrój. W jego gestii znajdują się 2 szpitale uzdrowiskowe, 1 sanatorium uzdrowiskowe, przychodnia uzdrowiskowa i zakład przyrodolecznicy, działający w ramach szpitala uzdrowiskowego Nr 1, w którym wykonywana jest przeważająca liczba zabiegów leczniczych. Obiekty z uwagi na walory architektoniczne zostały wpisane do rejestru zabytków. W spółce zatrudnionych jest 14 lekarzy różnych specjalizacji i 60 osób średniego i niższego personelu medycznego. Spółka uzdrowiskowa dysponuje następującymi zakładami lecznictwa uzdrowiskowego.

- Szpital Uzdrowiskowy Nr 1 tworzy zespół 2 pawilonów „Zameczek” i „Polonia”, zakład przyrodolecznicy funkcjonujący w 2 obiektach „Łazienki I” i „Łazienki III” oraz przychodnia uzdrowiskowa:

Pawilon „Zameczek” jest obiektem 2-kondygnacyjnym z 1 windą. Po gruntownej modernizacji oddany został do użytku w 2008 roku. Znajduje się tu 150 łóżek, w pokojach jedno, dwu i trzyosobowych, wyposażonych w pełne węzły sanitarne. Przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. W szpitalu są 2 gabinety lekarskie,

1 gabinet pielęgniarstwo-zabiegowy oraz sala intensywnego nadzoru kardiologicznego. Zatrudnionych jest 2 lekarzy, 8 osób średniego i niższego personelu medycznego. Usługi lecznicze świadczone są w zakładzie przyrodolecznictwa oddalonym o około 50,0 m od szpitala uzdrowiskowego.

Pawilon „Polonia” jest obiektem 4-kondygnacyjnym. Posiada 194 łóżka w pokojach jedno, dwu i wieloosobowych, wyposażonych w pełne węzły sanitarne. Znajduje się tu jadalnia z zapleczem kuchennym. W obiekcie są 4 gabinety lekarskie, 2 gabinety pielęgniarstwo-zabiegowe, sala intensywnego nadzoru medycznego oraz gabinet zabiegowy do monitorowania pracy serca EKG. Zatrudnionych jest 4 lekarzy i 22 osoby średniego i niższego personelu medycznego. Pacjenci korzystają z zabiegów wykonywanych w zakładzie przyrodolecznictwa. W budynku znajduje się Teatr Zdrojowy, po generalnym remoncie, składa się z Sali „Teatralnej” i Sali „Lustrzanej”.

Zakład Przyrodolecznictwa organizacyjnie powiązany jest ze Szpitalem Uzdrowiskowym Nr I, funkcjonuje w 2 budynkach zlokalizowanych w Parku Zdrojowym. Budynek „Łazienki I” jest 4-piętrowy, budynek „Łazienki III” jest 3-piętrowy. Obydwa obiekty posiadają windy osobowe, dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. W zakładzie znajduje się 1 gabinet lekarski, 1 gabinet pielęgniarstwo-zabiegowy do monitorowania pracy serca EKG. Zabiegi wykonywane są na 105 stanowiskach zabiegowych w zakresie balneoterapii, hydroterapii, peloidoterapii, fizykoterapii i kinezyterapii. W 2008 roku wykonano łącznie 377389 zabiegów leczniczych. Personel medyczny tworzy 29-osobowy zespół fizjoterapeutów, rehabilitantów, masażyści i zabiegowych kąpielowych. Nadzór nad standardami lecznictwa uzdrowiskowego pełni 2 lekarzy.

Przychodnia Uzdrowiskowa znajduje się w budynku „Łazienki III”. Składa się z gabinetu lekarskiego, biura planowania zabiegów oraz rejestracji pacjentów. W ramach przychodni działa Poradnia Diagnostyczna Układu Krążenia. Zakres działania poradni obejmuje badania diagnostyczne wraz z konsultacją lekarską w zakresie EKG, całodobowe monitorowanie pracy serca metodą Holtera, całodobowe monitorowanie ciśnienia tętniczego krwi aparatem typu Schillera oraz badanie spirometryczne. W przychodni realizowane są świadczenia w ramach lecznictwa ambulatoryjnego refundowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia i lecznictwa otwartego dla pacjentów indywidualnie pokrywających koszt leczenia uzdrowiskowego.

- Szpital Uzdrowskiowy Nr 2 tworzy zespół 2 obiektów – „Koga” i „Jagusia”, obiekt przeznaczony dla dzieci:

Pawilon „Koga” jest budynkiem 4-kondygnacyjnym, posiadającym 69 łóżek w pokojach jedno, dwu i wieloosobowych, wyposażonych w pełny węzeł sanitarny. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W obiekcie znajdują się 2 gabinety lekarskie, gabinet pielęgniarsko-zabiegowy oraz gabinet diagnostyczny do monitorowania pracy serca EKG. Zatrudnionych jest 2 lekarzy i 9 osób średniego i niższego personelu medycznego. Na miejscu jest jadalnia z zapleczem kuchennym. W bazie zabiegowej wykonywane są zabiegi w dziale kinezyterapii, w zakresie gimnastyki indywidualnej i przyrządowej oraz masaże klasyczne. Zatrudnionych jest 2 rehabilitantów medycznych. Pacjenci korzystają z zabiegów wykonywanych w uzdrowskiowym zakładzie przyrodolecznictwa.

Pawilon dla dzieci „Jagusia” tworzą 2 budynki połączone łącznikiem. Obiekt jest 2-kondygnacyjny, bez windy. Jeden budynek to część hotelowa dla dzieci. Pokoje są dwu i wieloosobowe. Pomieszczenia sanitarne znajdują się na korytarzach. Jednorazowo leczy się tu 86 pacjentów. W obiekcie są 2 gabinety lekarskie, 1 gabinet pielęgniarsko-zabiegowy, gabinet zabiegowy do monitorowania pracy serca EKG i 2 pokoje izolacyjne. Zatrudnionych jest 2 lekarzy i 12 osób średniego i niższego personelu medycznego. Drugi budynek to pomieszczenia szkoły z 5 klasami, pracownią multimedialną, świetlicą, biblioteką, pracownią komputerową, salą gimnastyczną i jadalnią. W sali gimnastycznej o powierzchni 154,0 m², wyposażonej w sprzęt stanowiący 20 stanowisk do ćwiczeń zbiorowych, wykonywane są świadczenia w zakresie kinezyterapii. Pacjenci korzystają również z zabiegów wykonywanych w uzdrowskiowym zakładzie przyrodolecznictwa. W bezpośrednim sąsiedztwie szpitala znajdują się boiska sportowe. W ramach Zespołu Szkół Specjalnych nad bezpieczeństwem dzieci i realizacją programów edukacyjnych sprawuje opiekę 16 nauczycieli, wychowawców i opiekunów. Zajęcia dydaktyczne odbywają się w godzinach 8¹⁵ – 12³⁰, zajęcia z wychowawcami w godzinach 12³⁰ – 18⁰⁰, w pozostałych godzinach opiekę nad dziećmi sprawują opiekunowie i średni personel medyczny.

- Sanatorium uzdrowskiowe „Zacisze” jest budynkiem 4-kondygnacyjnym, posiada 2 windy, dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. W obiekcie jest 66 łóżek w pokojach dwu i wieloosobowych, z pełnym węzłem sanitarnym. W obiekcie jest jadalnia

wraz z zapleczem kuchennym. Znajduje się tu 1 gabinet lekarski, 1 gabinet pielęgniarstwo-zabiegowy i gabinet do monitorowania pracy serca EKG. Zatrudnionych jest 2 lekarzy i 7 osób średniego i niższego personelu medycznego. Brak jest bazy zabiegowej, pacjenci korzystają z zabiegów wykonywanych w uzdrowiskowym zakładzie przyrodolecznictwa.

Lecznictwo uzdrowiskowe prowadzone jest również w 2 innych zakładach opieki zdrowotnej: 24 Wojskowym Szpitalu Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjnym SPZOZ i Sanatorium Uzdrowiskowym MSWiA „Bristol”:

- 24 Wojskowy Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny jest zakładem lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonym przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Obiekt składa się z 2 budynków połączonych łącznikiem. Budynek nr 1 jest 4-kondygnacyjny, wyposażony w 3 windy. Budynek nr 2 jest 2-kondygnacyjny. W sanatorium jest jadalnia z zapleczem kuchennym. Łącznie znajduje się tu 145 łóżek w pokojach jedno, dwu i wieloosobowych. W szpitalu są 3 gabinety lekarskie, 3 gabinety pielęgniarstwo-zabiegowe i 2 gabinety diagnostyczne, do prób wysiłkowych i spirometrii. Zatrudnionych jest 6 lekarzy i 21 osób średniego i niższego personelu medycznego. W sanatorium jest baza lecznicza, pacjenci korzystają z zabiegów wykonywanych w zakresie balneoterapii, hydroterapii, peloidoterapii, fizykoterapii i kinezyterapii. W 2008 roku wykonano łącznie 136894 zabiegi lecznicze. Na terenie szpitala działa Poradnia Rehabilitacyjna, wykonywane są świadczenia w systemie ambulatoryjnym w zakresie rehabilitacji medycznej, balneologii i fizykoterapii.
- Sanatorium uzdrowiskowe MSWiA „Bristol”, jest zakładem lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Obiekt jest 5-kondygnacyjny, znajdują się tu 4 windy, w tym 1 dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na miejscu jest baza zabiegowa i jadalnia z zapleczem kuchennym. Jednocześnie leczy się tu 190 pacjentów. Pokoje są jedno i dwuosobowe, wyposażone w pełne węzły sanitarne, znajduje się tu również kilka apartamentów. W obiekcie jest 7 gabinetów lekarskich, 5 gabinetów pielęgniarstwo-zabiegowych, dyżurka pielęgniarska połączona z 1-łóżkową salą obserwacyjną oraz gabinet diagnostyczny USG. W sanatorium zatrudnionych jest 5 lekarzy i 24 osoby pozostałego personelu medycznego. Zabiegi lecznicze wykonywane są w dziale hydroterapii, peloidoterapii, fizjoterapii, kinezyterapii. W 2008 roku wykonano łącznie 165232 zabiegów leczniczych.

B) Urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego

- Pijalnia Wód Mineralnych znajduje się w centrum uzdrowiska w Parku Zdrojowym. Łącznie z Salą Koncertową zajmuje powierzchnię 854,0 m². Pijalnia jest ogrzewana, w związku z tym czynna cały rok, w godzinach 7⁰⁰-19⁰⁰. Woda podawana jest z ujęć „Marchlewski” i „Moniuszko”, zgodnie z obowiązującym regulaminem.
- Stary zabytkowy Park Zdrojowy znajduje się w centrum strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, zajmuje powierzchnię 12,73 ha. Wpisany został na listę zabytków gminy. Krajobraz parku uzupełniają charakterystyczne obiekty architektoniczne: pijalnia z salą koncertową, staw zdrojowy, hala spacerowa, szpitale uzdrowiskowe „Polonia” i „Zameczek”. Atrakcyjna jest również zieleń parkowa. Znajdują się tu krzewy rododendronów, kwiatowe dywany oraz egzotyczne okazy drzew. Wiele z nich uznano za pomniki przyrody. Właściwy sposób zarządzania i gospodarowania obiektem oraz wykonywane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanu sprawiają, że park ma istotne znaczenie w leczeniu uzdrowiskowym i stanowi dużą atrakcję turystyczną.
- Ścieżki ruchowe wytyczone w Parku Zdrojowym i odpowiednio oznakowane służą do wykonywania ćwiczeń ruchowych z zakresu klimatoterapii.

W uzdrowisku Kudowa – Zdrój leczenie uzdrowiskowe prowadzone jest w zakresie leczenia chorób ortopedyczno-urazowych, chorób reumatologicznych, chorób kardiologicznych i nadciśnienia, chorób naczyń obwodowych, chorób układu trawienia, chorób endokrynologicznych, chorób krwi i układu krwiotwórczego.

4) Obszar spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska

Ocena właściwości leczniczych klimatu dokonana w punkcie 2), obejmuje kryteria jakości powietrza, ochrony przed hałasem i ochrony przed polami magnetycznymi, zgodnie z rozporządzeniami Ministra Środowiska:

- z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87, poz. 798),
- z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla poszczególnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87, poz. 796),

- z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 178, poz. 1841),
- z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

Z przeprowadzonych badań wynika, że głównym generatorem hałasu i wzrostu zanieczyszczenia powietrza jest komunikacja samochodowa. Przy opisie klimatu omówiono konieczne działania, które należy wykonać w celu poprawy stanu sanitarnego powietrza.

5) Posiada infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetyki, transportu zbiorowego, a także prowadzi właściwą gospodarkę odpadami

Przez obszar uzdrowiska prowadzą drogi – międzynarodowa, wojewódzka, powiatowe i gminne. Miasto posiada dogodne połączenia komunikacją autobusową z wieloma miastami w Polsce. Funkcjonują również prywatne linie autobusowe. Kudowa-Zdrój posiada również niezelektryfikowane połączenie kolejowe relacji Kłodzko-Kudowa-Zdrój, a następnie zelektryfikowane na trasie Kłodzko-Wrocław.

Zaopatrzenie w wodę odbywa się z sieci wodociągowej, działającej w oparciu o ujęcia o następujących wydajnościach: „Błażejowickie” – ujęcie składające się z kilku studni w dolinie potoku Trzemeszna – 916,0 m³/dobę, „Karlowskie” – ujęcie drenażowe składające się z 26 studni – 1140,00 m³/dobę, „IMKA”- ujęcie składające się z 6 studni wierconych na obszarze Parku Narodowego Gór Stołowych – 480,00 m³/dobę, „Dańczówka”- ujęcie powierzchniowe na potoku Dańczówka – 1600 m³/dobę. Woda z ujęć powierzchniowych poddawana jest uzdatnianiu w Stacji Uzdatniania Wody w Dańczowie. Woda pochodząca z ujęć Błażejowickich i Karlowskich jest bardzo dobrej jakości i nie wymaga uzdatniania. Planowany jest od 2010 r. pobór wody z ujęć wierconych wykonanych na obszarze sąsiedniej gminy Lewin Kłodzki, w miejscowości Jeleniów w ilości 1680 m³/dobę. Całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 67,00 km. W chwili obecnej z wodociągów korzysta ponad 95% mieszkańców. Mieszkańcy przysiółków odległych od centrum Kudowy-Zdroju korzystają z wody pochodzącej ze studni kopanych bądź wody źródlanej.

Miasto Kudowa-Zdrój jest skanalizowane w 93%, jedynie w terenie górskim, poszczególne gospodarstwa nie są podłączone do sieci. Łączna długość sieci miejskiej stanowi 41,00 km, a liczba podłączeń wynosi 2 500. Ścieki odprowadzane są kolektorem do komunalnej

mechaniczno-biologicznej oczyszczalni zlokalizowanej w Kudowie-Zdroju, w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Klikawa. Przepustowość hydrauliczna średnia wynosi 10000 m³/dobę, natomiast maksymalna przepustowość w czasie deszczu lub roztopów wynosi 13824 m³/dobę. Rzeczywista wielkość dopływu w czasie pogody suchej określona jest w wielkości 5000 m³/dobę.

Gmina posiada składowiska odpadów w miejscowości Brzozowie. Termin zamknięcia eksploatacji tego składowiska przewidziany jest na dzień 31 grudnia 2009 r. Zgodnie z założeniami Międzygminnego Związku Celowego docelowym składowiskiem odpadów będzie składowisko w Ścinawce Dolnej, na obszarze gminy Radków. Zbiórka odpadów komunalnych prowadzona jest w systemie selektywnym.

Miasto zasilane jest w gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 z gazociągu magistralnego poprzez stację redukcyjno-pomiarową znajdującą się w miejscowości Dańczów. Gaz przesyłany jest gazociągami DN 100 i DN 150 do 3 stacji redukcyjno-pomiarowych II stopnia zlokalizowanych w Kudowie-Zdroju. Łączna długość sieci niskiego i średniego ciśnienia wraz z przyłączami wynosi 60,17 km.

W wyniku działań mających na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczenia powietrza, w mieście zmodernizowano 139 kotłowni węglowych, wprowadzając do systemu grzewczego gaz. Podstawowym źródłem energii cieplnej jest gaz bądź inne paliwa ekologiczne, jednakże indywidualne gospodarstwa domowe używają do ogrzewania paliwa stałe, węgiel i drzewo. Łączna liczba odbiorców gazu wynosi 3078, liczba odbiorców wykorzystujących gaz do ogrzewania 517. Do ogrzewania zakładów lecznictwa uzdrowiskowego wykorzystywany jest gaz.

Wszyscy mieszkańcy mają dostęp do energii elektrycznej. Zasilanie odbywa się z węzłowej stacji transformatorowej 110/20 kV - Kudowa, o zainstalowanej mocy 2×10 MVA. Stacja powiązana jest liniami przesyłowymi 110 kV z Krajowym Systemem Energetycznym oraz siecią energetyczną Republiki Czeskiej, co umożliwia wymianę energii między obydwoma krajami. Na obszarze gminy energia rozprowadzana jest siecią rozdzielczą 20 kV, o długości 40 km. Przesyłanie energii elektrycznej do odbiorców odbywa się poprzez linie napowietrzne i kablowe oraz 45 stacji transformatorowych. Łączna długość linii niskiego napięcia wynosi 63,2 km. Zasilanie istniejącą siecią elektroenergetyczna zapewnia sprawne funkcjonowanie działalności uzdrowiskowej, innych działalności gospodarczych i zaspakaja aktualne potrzeby mieszkańców.

Istniejąca infrastruktura techniczna na obszarze uzdrowiska jest wystarczająca do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego. Tym niemniej należy dokładać wszelkiej

staranności do działań skutkujących poprawą warunków środowiskowych. Systematyczny monitoring parametrów środowiskowych pozwoli na szybkie reagowanie w przypadku wystąpienia jakichkolwiek zagrożeń dla działalności uzdrowiskowej.

W oparciu o przesłany operat uzdrowiskowy stwierdza się, że uzdrowisko Kudowa-Zdrój, zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach o obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, utworzone na obszarze trzech stref ochronnych „A”, „B” i „C” w granicach i wielkościach określonych w niniejszym operacie uzdrowiskowym, spełnia łącznie warunki określone w art. 34 ust. 1 przywołanej ustawy.

Rada Gminy po uprawomocnieniu się decyzji wydanej przez Ministra Zdrowia, uchwała na podstawie operatu uzdrowiskowego statut uzdrowiska Kudowa-Zdrój.

Uchwalony statut uzdrowiska Kudowa - Zdrój powinien zostać ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Wojewody Dolnośląskiego.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie

Strona niezadowolona z decyzji może na podstawie art. 127 § 3 K.p.a. zwrócić się do Ministra Zdrowia z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od otrzymania niniejszej decyzji.

upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU
Marek Haber

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Kudowa-Zdrój, 57-350 Kudowa-Zdrój, ul. Zdrojowa 24
2. Przewodniczący Komisji Uzdrowiskowej Miasta Kudowa - Zdrój, 57-340 Kudowa - Zdrój, ul. Zdrojowa 24
3. Wojewoda Dolnośląski, 50-951 Wrocław, Pl. Powstańców Warszawy 1
4. Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, 02-390 Warszawa, ul. Grójecka 186
5. Dyrektor Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, 50-525 Wrocław, ul. Joannitów 6
6. a/a

Sporządziła:
G. Rosińska
5.05.2009r.

Aneks-uzupełnienie
Operatu uzdrowiskowego Uzdrowiska Kudowa-zdrój.
Kierunki lecznicze:
otyłość

Załącznik nr 2

**Retrospektywna ocena zmienności parametru BMI u dzieci po przebytej rehabilitacji
uzdrowiskowej w Szpitalu Uzdrowiskowym „Jagusia ” w Kudowie Zdroju**

Autorzy:

Renata Archacka¹, Ewa Mois,² Ewa Gajewska³, Joanna Szykowska-Styczyrz¹, Artur Cieślik¹,
Grzegorz Ferdynus¹, Włodzimierz Samobrzski³

1.Zespół Uzdrowisk Kłodzkich S.A

2.Zakład Psychologii Klinicznej Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Medyczny im.
Karola Marcinkowskiego

3.Katedra i Klinika Fizjoterapii Reumatologii i Rehabilitacji Uniwersytet Medyczny im.
Karola Marcinkowskiego

Słowa kluczowe: otyłość, rehabilitacja, leczenie.

Streszczenie

Celem pracy była retrospektywna ocena zmienności parametru BMI u dzieci po przebytej rehabilitacji uzdrowiskowej w Szpitalu Uzdrowiskowym dla Dzieci „Jagusia ” w Kudowie Zdrój. Badaniami i analizą objęto 528 dzieci z rozpoznaniem nadwagi i otyłości w przedziałach wiekowych 7-8 lat, 8-12 lat, 13-15 lat, 16-18 lat. Pacjenci przebywali przez okres 27 dni na leczeniu w naszej placówce. W badaniach uwzględniono wiek, płeć, wartość wskaźnika BMI na początku i na końcu leczenia. Prowadzona rehabilitacja uzdrowiskowa obejmująca : systematyczną aktywność ruchową opartą na indywidualnych i zbiorowych zajęciach kinezyterapeutycznych, zabiegach fizykoterapeutycznych, leczeniu dietetycznym, psychoterapii i edukacji dzieci i ich rodziców spowodowała obniżenie masy ciała, wskazuje na zmienność w kierunku spadku wskaźnika BMI u leczonych dzieci.

1. Wstęp

Na całym świecie w tym także w Polsce, nadwaga i otyłość stała się jednym z najistotniejszych problemów społecznych i indywidualnych. Występowanie nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży w wieku rozwojowym wiąże się z poważnymi następstwami zdrowotnymi w ich życiu dorosłym. Częstość występowania nadwagi i otyłości stale wzrasta, a powyższe zjawisko określane jest mianem epidemii [1,2,3].

1.1 Epidemiologia

W ciągu ostatnich 15 lat w większości krajów świata obserwuje się 2-3 krotny wzrost występowania nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży. Według raportu *International Obesity Task Force* (IOTF) 155 milionów dzieci na świecie będących w wieku szkolnym wykazuje nadwagę lub otyłość. Wśród nich 30 - 45 milionów to otyłe dzieci i młodzież w wieku 5-17 lat, natomiast 22 miliony otyłych dzieci jest w wieku poniżej 5 lat [1]. Obecnie nadwaga dotyczy 6-15 % dzieci w Europie i 2,5 - 12 % dzieci w Polsce [2,4]. Ostatnie wyniki badań epidemiologicznych w Polsce wykazują, że nadwagą charakteryzuje się 12,1% dziewczynek i 11,4 % chłopców (ogółem 11,8 % -15 % dzieci w Polsce), natomiast otyłość dotyczy 3,5 % dziewczynek i 3,8% chłopców (ogółem 3,8% - 5% dzieci polskich) [3,6].

1.2 Otyłość definicja

Otyłość jest przewlekłą chorobą metaboliczną wynikającą z zaburzenia homeostazy energii [25]. Otyłość i nadwaga ma wiele przyczyn i różne postacie kliniczne. Wśród przyczyn powstawania otyłości, wymienia się czynniki genetyczne, środowiskowe, socjoekonomiczne i psychologiczne [4,7]. Otyłością określa się nadmiar masy ciała w stosunku do wzrostu , spowodowany dużą zawartością tłuszczu całkowitego mierzoną zawartością podskórnej tkanki tłuszczowej, lub nadmiar tkanki tłuszczowej w stosunku do beztłuszczowej masy ciała [8].

1.3 Klasyfikacja otyłości.

W ocenie klinicznej wyróżnia się następujące rodzaje otyłości: otyłość prosta (samoistna i pierwotna) i otyłość wtórna. Otyłość prosta jest najczęstszą przyczyną otyłości wśród dzieci i młodzieży. Rozpoznawana jest gdy masa ciała przekracza o 20 % masę należną do wzrostu i nie towarzyszą temu inne objawy chorobowe. Stanowi około 90 % wszystkich przypadków otyłości. U dzieci zawartość tkanki tłuszczowej zależna jest od wieku i płci [6,9].

Otyłość wtórna rozpoznawana jest u dzieci i młodzieży z nadmierną masą ciała i uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego, w zespołach wad wrodzonych, endokrynopatiach. Występuje w 5% przypadków [9] np. w przypadku wystąpienia zaburzeń

hormonalnych, w uszkodzeniach podwzgórza, w przypadku nadmiernego wydzielania insuliny, w insulino oporności i oporności na leptynę [10].

1.4 Przyczyny powstawania otyłości

Przyczyną powstawania nadwagi lub otyłości prostej jest zaburzenie równowagi funkcjonowania organizmu w momencie, gdy dochodzi do dodatniego bilansu energetycznego tzn. gdy całkowita ilość energii dostarczanej do organizmu w pokarmie, przewyższa całkowity jego wydatek energetyczny, włączając w to wydatek konieczny do zapewnienia prawidłowego wzrostu, procesów metabolicznych, termoregulacji, aktywności fizycznej [10,11,3,12,13]. Konsekwencją powyższego procesu jest odkładanie nadmiaru energii w tkance tłuszczowej w postaci trójglicerydów. Obecnie wiadomo że tkanka tłuszczowa jest nie tylko magazynem energii, ale również tkanką intensywnych przemian metabolicznych, oraz gruczołem wydzielania wewnętrznego syntezującym leptynę [11]. Powyższym procesom przyswajania i odkładania nadmiaru energii w postaci tkanki tłuszczowej nie towarzyszy skuteczna adaptacja zwrotna, mająca na celu rozproszenie i wydatkowanie energii. Spożywanie pokarmów wysoko energetycznych, mała aktywność fizyczna, siedzący tryb życia, są czynnikami przyczyniającymi się do rozwoju otyłości [11,12]. Dla człowieka jedynym źródłem energii są kalorie pochodzące ze spalania pokarmów. W 60 % są one zużywane na pokrycie spoczynkowej podstawowej przemiany materii, w 40 % na aktywność fizyczną oraz termogenezę [3]. Zaburzenie tych fizjologicznych procesów skutkuje powstawaniem otyłości prostej lub nadwagi.

1.4 Wskaźnik masy ciała BMI

Jedną z metod umożliwiających ocenę całkowitej zawartości tkanki tłuszczowej i stopnia otyłości jest pomiar wzrostu oraz masy ciała, umożliwiający obliczenie wskaźnika wagowo-wzrostowego, czyli wskaźnika masy ciała (*body mass index BMI*). Wskaźnik ten wskazuje wysoką korelację z całkowitą zawartością tłuszczu w organizmie [14,9]. Wskaźnik BMI oblicza się dzieląc masę ciała w kilogramach przez kwadrat wysokości w metrach ($BMI = \text{kg/m}^2$). U dzieci prawidłowe wartości BMI różnią się w zależności od wieku, płci, stanu pokwitania. Oszacowanie wskaźnika BMI u dzieci wymaga stosowania odpowiednich siatek percentylowych [10,3]. Nadwagą określa się nadmiar masy ciała w granicach 10-25%, a otyłością masę ciała przekraczającą 25% w stosunku do wieku i płci określonej z odpowiednich dla danej populacji siatek centylowych [6,8]. Według Światowej Organizacji Zdrowia WHO u dzieci otyłość rozpoznawana jest gdy BMI przekracza 95 percentyl, a wartości mieszczące się między 85 a 95 percentylem odpowiadają nadwadze. U młodzieży w wieku 18 lat wartości graniczne BMI są mniejsze. U dorosłych wartości graniczne normy dla BMI przyjmuje się do 25, dla nadwagi 25-29,9, dla otyłości I stopnia 30 – 34,9, dla otyłości II stopnia 35 – 39,9, dla otyłości III stopnia > 40. [6, 10, 14,3,15,9]. Jak wskazuje literatura wadę w stosowaniu wskaźnika BMI stanowi fakt

że przybiera wysokie wartości w przypadku silnie mezomorficznej budowy ciała (dotyczy głównie młodych mocno umięśnionych mężczyzn). Zaletą jest mały stopień obarczenia błędem pomiarowym. Stosowanie wskaźnika BMI rekomendowane jest przez Europejskie Stowarzyszenie ds. Otyłości u Dzieci (ECOG) i powszechnie akceptowane w badaniach epidemiologicznych [14]. Na podstawie licznych badań epidemiologicznych wykazano że wraz z nadmiarem masy ciała i zwiększaniem się wskaźnika BMI wzrasta zagrożenie zdrowotne [10].

1.5 Powikłania otyłości

Otyłość wieku dziecięcego predysponuje do otyłości wieku dojrzewania i dorosłego [6, 14, 11]. Jest jednym z czynników ryzyka chorób cywilizacyjnych (miażdżyca, cukrzyca typu II, udary mózgu , zawały serca, rak prostaty) zwłaszcza jeżeli współistnieje z nadciśnieniem tętniczym i zaburzeniami lipidowymi (hipercholesterolemia)[6]. Otyłość rozwija się u osób predysponowanych genetycznie pod wpływem czynników środowiskowych.

Otyłość w wieku rozwojowym zwłaszcza u nastolatków, predysponuje nie tylko do otyłości w wieku dorosłym ale także jest czynnikiem wpływającym na powstanie zespołu metabolicznego [10]. Uznawana jest za chorobę przewlekłą, dlatego tak ważne jest stosowanie długotrwałego leczenia którego podstawą jest kompleksowe postępowanie, mające na celu uzyskanie i utrzymanie ujemnego bilansu energetycznego oraz należytej masy ciała [11]. Stąd istotnym elementem prewencji i leczenia jest korzystanie przez dzieci i młodzież z możliwości kompleksowego leczenia i rehabilitacji w wyspecjalizowanych w leczeniu otyłości ośrodkach terapeutycznych.

Jednym z takich ośrodków terapeutycznych jest Szpital Uzdrowiskowy dla Dzieci „Jagusia ” w Kudowie - Zdrój funkcjonujący od 1971r. Podstawą kompleksowego leczenia uzdrowiskowego w czasie trwających 27 dni turnusów rehabilitacyjnych jest dietoterapia, dozowana aktywność fizyczna uczestników, zabiegi fizjoterapeutyczne, psychoedukacja i promocja zdrowia.

2 Cel pracy

Celem pracy była retrospektywna ocena zmienności wskaźnika BMI u dzieci i młodzieży w wieku 7-18 lat po przebytej rehabilitacji uzdrowiskowej w Szpitalu Uzdrowiskowym dla dzieci „Jagusia ” w Kudowie – Zdrój.

3 Materiał

Badania prowadzono przez 12 turnusów rehabilitacyjnych w Szpitalu Uzdrowiskowym dla dzieci „ Jagusia ” w Kudowie – Zdrój. Pobyty leczniczo – rehabilitacyjne trwały 27 dni. Badaniami objęto 529 dzieci w wieku od 7-18 lat, w tym 50,3% chłopców, i 49,7% dziewcząt (

263 dziewczęta i 266 chłopców). Ze względu na dużą rozpiętość wiekową badanych podzielono na 4 grupy: I grupę stanowiły dzieci w wieku 7-8 lat, grupę II stanowiły dzieci w wieku 9-12 lat, grupę III stanowiły dzieci w wieku 13-15 lat, grupę IV stanowiły dzieci w wieku 16-18 lat. W badaniach uwzględniono wiek, płeć, masę ciała, obliczono wartość wskaźnika masy ciała BMI, na początku i na końcu leczenia, który następnie odniesiono do norm BMI populacji polskiej, schorzenia współistniejące. Średnia wieku wynosiła u dziewcząt 13,3 lat, u chłopców 13,5 lat. W poszczególnych grupach przedstawiała się następująco : średnia wieku u dziewcząt i chłopców w grupie 7-8 lat wynosiła 7,6 lat, średnia wieku chłopców w grupie 9-12 lat wynosiła 10,8 lat, w grupie 13-15 lat wynosiła 14,2 lat, w grupie 16-17 lat wynosiła 16,7 lat. Średnia wieku dziewcząt w grupie 9-12 lat wynosiła 11 lat, w grupie 13-15 lat wynosiła 13,9 lat, w grupie 16-18 lat wynosiła 16,8 lat. Szczegółowy rozkład wiekowy przedstawia Tabela nr 1, natomiast szczegółowy Rozkład średniej wieku przedstawia Tabela nr 2.

W celu przeanalizowania czy i jak zmienia się masa ciała dzieci i młodzieży przebywających podczas pobytu leczniczo-rehabilitacyjnego obliczono wskaźnik BMI na podstawie masy ciała i wzrostu, na początku i na końcu turnusu, do analizy zastosowano test t – Studenta.

Zestawienia statystyczne

Tabela nr 1. Szczegółowy rozkład wiekowy w obu płciach.

		Liczebność			% z płeć		
		płeć		Ogółem	płeć		Ogółem
		chłopcy	dziewczęta		chłopcy	dziewczęta	
Wiek	7	2	2	4	,8%	,8%	,8%
	8	3	3	6	1,1%	1,1%	1,1%
	9	7	9	16	2,6%	3,4%	3,0%
	10	27	19	46	10,2%	7,2%	8,7%
	11	26	26	52	9,8%	9,9%	9,8%
	12	29	45	74	10,9%	17,1%	14,0%
	13	20	33	53	7,5%	12,5%	10,0%
	14	41	44	85	15,4%	16,7%	16,1%
	15	52	30	82	19,5%	11,4%	15,5%
	16	23	18	41	8,6%	6,8%	7,8%
	17	27	22	49	10,2%	8,4%	9,3%
	18	9	12	21	3,4%	4,6%	4,0%
Ogółem		266	263	529	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela nr 2. Szczegółowy rozkład średniej wieku w obu płciach.

		Liczebność			
		płeć		Średnia wieku	
		chłopcy	dziewczęta	chłopcy	dziewczęta
Wiek	7	2	2		
	8	3	3		
średnia		5	5	7,6	7,6
	9	7	9		
	10	27	19		
	11	26	26		
	12	29	45		
średnia		89	99	10,8	11
	13	20	33		
	14	41	44		
	15	52	30		
średnia		113	107	14,2	13,9
	16	23	18		
	17	27	22		
	18	9	12		
średnia		59	52	16,7	16,8
Ogółem		266	263	13,5	13,3

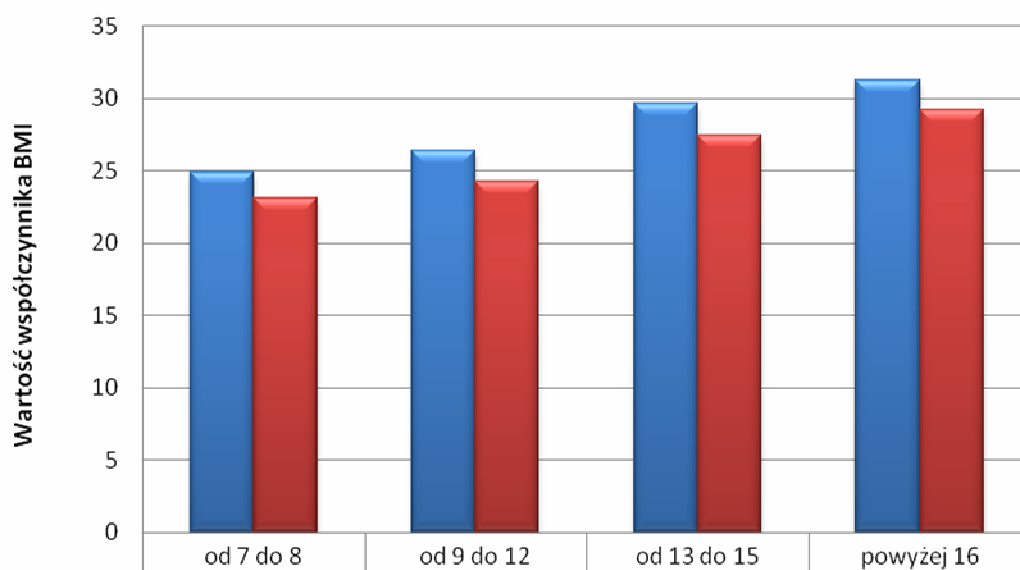
test t- studenta dla średnich zależnych

Tabela nr 3. Porównanie wartości wskaźnika BMI początkowego i końcowego w poszczególnych grupach wiekowych

Wiek (Skategoryzowany)	Wskaźnik BMI	Średnia	Odchylenie standardowe	Różnica średnich		
				t	df	Istotność
7 - 8	BMI początkowe	24,893	3,8765	5,730	9	<,001
	BMI końcowe	23,119	3,2290			
9 - 12	BMI początkowe	26,416	3,7200	39,298	113	<,001
	BMI końcowe	24,271	3,4253			
13 - 15	BMI początkowe	29,666	3,8197	47,163	211	<,001
	BMI końcowe	27,457	3,5686			
16+	BMI początkowe	31,278	4,6646	35,800	192	<,001
	BMI końcowe	29,268	4,3329			

We wszystkich wyróżnionych grupach wiekowych nastąpił istotny spadek wagi na poziomie $p < 0,001$.

Porównanie wartości wskaźnika BMI początkowego i końcowego
w poszczególnych grupach wiekowych

■ BMI początkowe	24,893	26,416	29,666	31,278
■ BMI końcowe	23,119	24,271	27,457	29,268

Tabela nr 4. Porównanie wartości wskaźnika BMI początkowego i końcowego w poszczególnych grupach wiekowych z uwzględnieniem płci.

Wiek (Skategoryzowany)	Płeć	Wskaźnik BMI	Średnia	Odchylenie standardowe	Różnica średnich		
					t	df	Istotność
7 - 8	chłopcy	BMI początkowe	24,624	4,3061	3,018	4	,039
		BMI końcowe	22,912	3,3355			
	dziewczeta	BMI początkowe	25,162	3,8842	5,598	4	,005
		BMI końcowe	23,327	3,4966			
9 - 12	chłopcy	BMI początkowe	26,738	3,3798	27,890	59	<,001
		BMI końcowe	24,594	3,0962			
	dziewczeta	BMI początkowe	26,059	4,0670	27,476	53	<,001
		BMI końcowe	23,911	3,7541			
13 - 15	chłopcy	BMI początkowe	29,927	3,7263	31,972	89	<,001
		BMI końcowe	27,603	3,4853			
	dziewczeta	BMI początkowe	29,473	3,8912	35,205	121	<,001
		BMI końcowe	27,349	3,6394			
16+	chłopcy	BMI początkowe	30,872	4,3646	27,433	110	<,001
		BMI końcowe	28,817	3,9544			
	dziewczeta	BMI początkowe	31,829	5,0173	22,982	81	<,001
		BMI końcowe	29,879	4,7548			

Ze względu na małe liczebności grup dziewcząt i chłopców w przedziale wiekowym 7-8 lat uzyskano mniejszą pewność wyniku ($p < 0,05$ – chłopcy, $p < 0,01$ – dla dziewcząt) niż w pozostałych grupach wiekowych ($p < 0,001$).

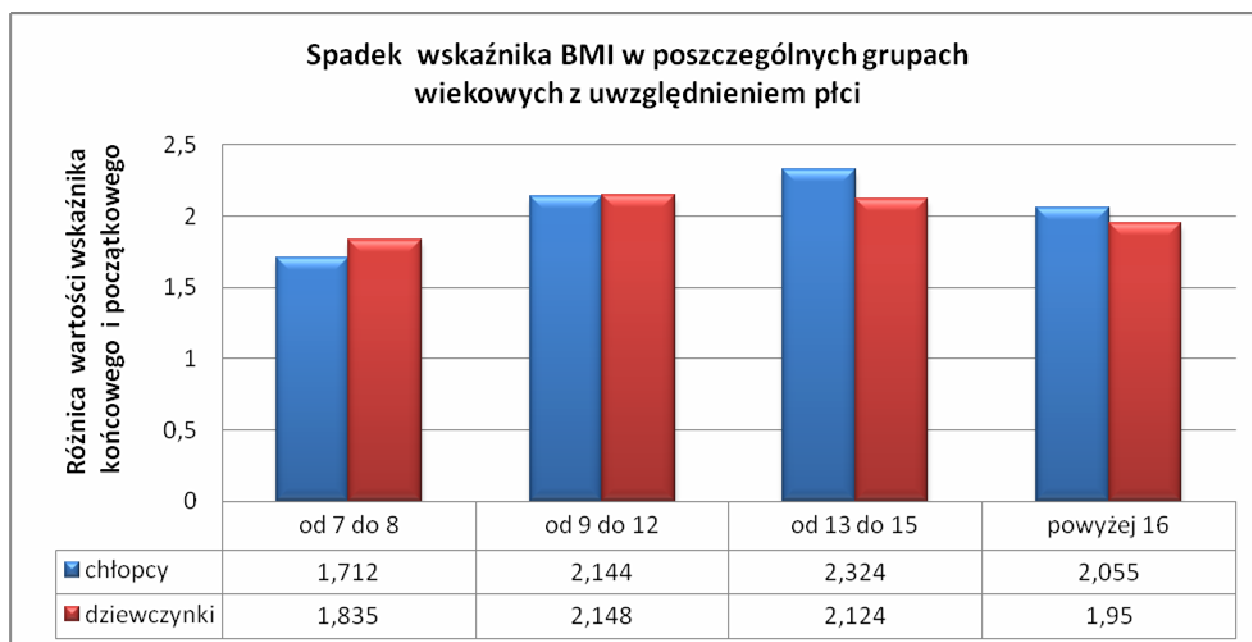

Tabela nr 5. Statystyka dla prób zależnych w poszczególnych grupach ze względu na płeć, wiek, oraz występowania schorzeń współistniejących.

Wiek (Skategoryzowany)	Płeć	choroby współistniejące	BMI	Średnia	Odchylenie standardowe			
9 - 12	chłopcy	nie	BMI początkowe	27,193	3,4800	21,921	37	<,001
			BMI końcowe	25,111	3,2185			
		tak	BMI początkowe	25,953	3,1204	17,281	21	<,001
			BMI końcowe	23,702	2,7141			
	dziewczęta	nie	BMI początkowe	26,590	4,6487	25,370	30	<,001
			BMI końcowe	24,440	4,3589			
		tak	BMI początkowe	25,342	3,0730	14,673	22	<,001
			BMI końcowe	23,198	2,6677			
13 - 15	chłopcy	nie	BMI początkowe	29,782	3,7018	30,155	64	<,001
			BMI końcowe	27,395	3,4386			
		tak	BMI początkowe	30,304	3,8396	13,516	24	<,001
			BMI końcowe	28,144	3,6185			
	dziewczęta	nie	BMI początkowe	29,768	3,7333	33,156	89	<,001
			BMI końcowe	27,638	3,5520			
		tak	BMI początkowe	28,595	4,2434	14,517	31	<,001
			BMI końcowe	26,535	3,8145			
16+	chłopcy	nie	BMI początkowe	31,623	4,3227	27,693	73	<,001
			BMI końcowe	29,440	3,9820			
		tak	BMI początkowe	29,369	4,1031	11,732	36	<,001
			BMI końcowe	27,569	3,6371			
	dziewczęta	nie	BMI początkowe	31,353	5,1490	18,998	55	<,001
			BMI końcowe	29,425	4,8610			
		tak	BMI początkowe	32,852	4,6521	12,724	25	<,001
			BMI końcowe	30,856	4,4508			

Dla grupy wiekowej 7-8 lat statystyka t nie mogła być obliczona, ze względu na zbyt mało obserwacji.

Bez względu na zmienne towarzyszące – płeć, wiek, schorzenia współistniejące – stwierdzono korzystną poprawę współczynnika BMI u 528 dzieci.

Zmiana BMI a inne zmienne.

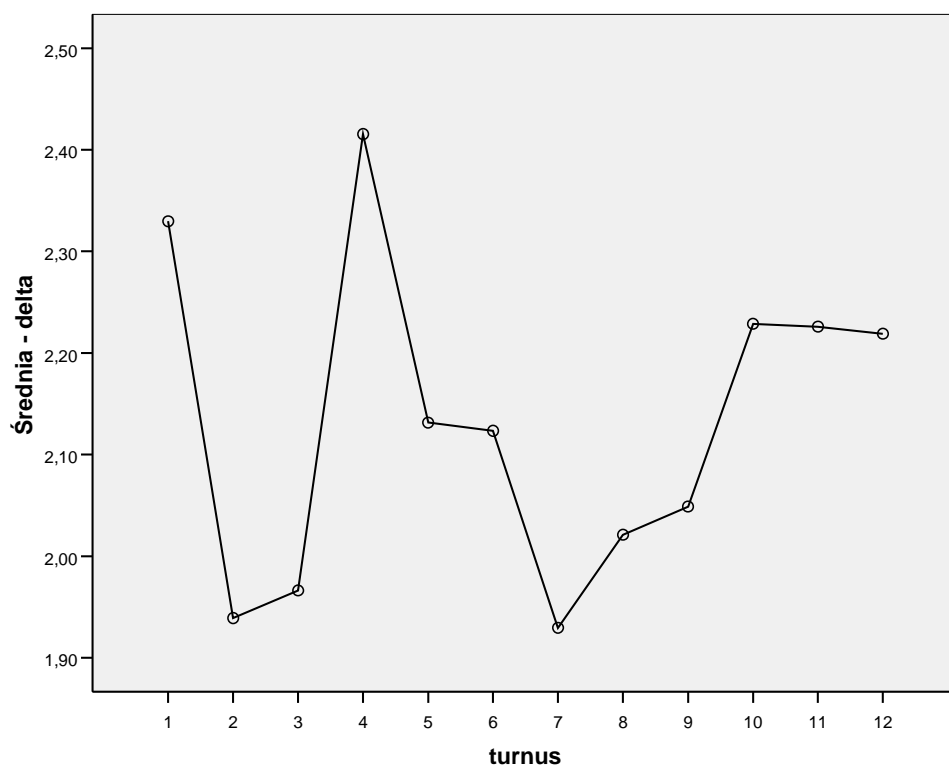
Delta – jest to różnica między BMI początkowym i BMI końcowym, stanowi miarę zmiany (wartości dodatnie – poprawy BMI, ujemne – pogorszenia BMI).

	N	Średnia	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
1	16	2,3297	,54967	1,54	3,46
2	53	1,9392	,67006	,08	3,65
3	27	1,9664	,80126	,00	3,99
4	30	2,4154	,84274	,22	4,03
5	50	2,1316	,60886	,00	3,25
6	50	2,1234	,61387	,44	3,28
7	49	1,9295	,77911	,25	4,26
8	47	2,0212	,71062	,00	3,54
9	55	2,0489	,87802	-,74	3,86
10	46	2,2287	,70034	,18	3,91
11	60	2,2259	,59921	,39	3,59
12	46	2,2189	,63957	,18	3,52
Ogółem	529	2,1148	,71154	-,74	4,26

Wskaźnik delta wg turnusów

Zdarzyła się osoba (9 turnus), która przytyła.

Nie zaobserwowano istotnych różnic między przeciętnymi wartościami wskaźnika delta w różnych turnusach ($F(11, 517) = 1,80$; n.i.).

Poprawa u dziewcząt i u chłopców także miała podobną wartość (różnica nie istotna: $t(527) = 1,47$; n.i.), także bez względu na współwystępowanie chorób: ($t(276)=1,54$; n.i.).

Jedyną różnicę zaobserwowano między osobami w różnych grupach wiekowych – osoby z grupy 16 lat i więcej schudły bardziej niż z grupy wiekowej 13-15 ($F(3, 525) = 3,52$; $p = 0,015$, post hoc T3 Dunetta dla porównań wielokrotnych na poziomie $p < 0,05$).

Wiek	N	Średnia	Odchylenie standardowe
7 - 8	10	1,7737	,97880
9 - 12	114	2,1457	,58299
13 - 15	212	2,2094	,68209
16+	193	2,0103	,78012
Ogółem	529	2,1148	,71154

4 Metoda

Program kompleksowego leczenia i rehabilitacji uzdrowskiej obejmował pełne badanie lekarskie, program rehabilitacji obejmujący stopniowe zwiększanie aktywności fizycznej, stosowanie zabiegów fizjoterapeutycznych, diety redukcyjnej, psychoedukację z elementami promocji zdrowia. Podstawą do zakwalifikowania dzieci i młodzieży do programu leczenia i rehabilitacji było badanie lekarskie w ośrodku, przeprowadzone przez lekarzy specjalistów w dziedzinie pediatrii. Pacjentów w czasie 27 dniowych pobyków objęło postępowanie dietetyczne, opierające się na stosowaniu diety 1500 kcal. Uwzględniało w podaży wszystkie niezbędne dla organizmu składniki w odpowiednio zmniejszonej ilości w tym podaż tłuszczu poniżej 25 % , białka poniżej 15 % , węglowodanów poniżej 60 %. Zalecane porcje żywieniowe zawierały produkty zbożowe, mleko, produkty mleczne, jaja, mięso, wędliny, drób, ryby, ziemniaki (200g), warzywa (500g), owoce (200g), oleje roślinne. W czasie każdego dnia turnusu podawano 5 posiłków dziennie tj. 3 główne i dwa mniejsze, w 2-3 godzinnych odstępach czasowych. Jadłospisy układano w oparciu o zasady prawidłowego żywienia, uwzględniały również indywidualne upodobania żywieniowe dzieci. W ramach edukacji prozdrowotnej prowadzono pogadanki edukacyjne dla dzieci dotyczące zasad racjonalnego żywienia. Prowadzono również w ośrodku działania edukacyjne dla rodziców poprzez przekazywanie materiałów informacyjnych do wykorzystania i realizacji w warunkach domowych.

Kolejnym istotnym elementem kompleksowego leczenia i rehabilitacji był program zajęć ruchowych uwzględniający zwiększoną aktywność fizyczną prowadzony pod nadzorem fizjoterapeuty. Program zajęć kinezyterapeutycznych obejmował zajęcia o różnej intensywności w tym :

- a) Gimnastykę ogólnie usprawniającą indywidualną i zbiorową, trwającą 20-30 minut angażującą duże grupy mięśniowe kurczące i rozkurczające się naprzemiennie, realizowaną codziennie w poszczególnych grupach wiekowych.
- b) Zajęcia terenoterapii w dni bezdeszczowe po okolicach Kudowy – Zdój, wcześniej wytyczonymi trasami o długości przeciętnie 7 km. Tempo początkowo umiarkowane, docelowo szybki marsz ze stopniowaniem intensywności wysiłku. Zajęcia w pierwszych dniach odbywały się w płaskim a następnie po zróżnicowanym terenie, w określonym limicie czasowym 40 min.
- c) Gimnastykę ogólnie usprawniającą w wodzie obejmującą ćwiczenia wolne lub z przyborami stwarzającymi opór, realizowaną 3 razy w tygodniu, trwającą 20-30 min.
- d) Ćwiczenia oddechowe połączone z ćwiczeniami relaksacyjnymi, realizowane 3 razy w tygodniu, trwające 10-15 min.

- e) Gimnastykę korekcyjną w przypadku występowania wskazań wynikających z rozpoznanych wad postawy realizowaną dwa razy w tygodniu.
- f) Zabiegi balneologiczne (zależnie od występujących schorzeń współistniejących) obejmowały: kurację pitną ze źródła Marchlewski w ilościach 3 razy dziennie po 200 ml ciepłej wody przed jedzeniem codziennie, kąpiele mineralne w temperaturze 31-33 stopnie, realizowane co drugi dzień, zabiegi fizjoterapeutyczne typu aquavibron, masaż klasyczny, inhalacje indywidualne olejkowe, solankowo-olejkowe, kąpiele perełkowe, bicze szkockie.

Ponadto w ramach zajęć prowadzonych przez wychowawców w poszczególnych grupach wiekowych dzieci i młodzież uczestniczyły w zajęciach wychowania fizycznego oraz popołudniowych zajęciach ruchowych wykorzystujących elementy gier i zabaw w formie zabawowej, gier zespołowych takich jak piłka koszykowa, piłka siatkowa, piłka nożna, taniec dyskotekowy. Istotnym elementem kompleksowego programu leczenia były zajęcia psychoedukacyjne prowadzone przez pracowników szkolno – oświatowych, obejmujące 4 sesje spotkań grupowych w turnusie dla każdej grupy wiekowej. Zakres realizowanego programu psychoedukacyjnego zawierał elementy: promocji zdrowia, omówienie czynników wpływających na podaż pokarmów, eliminację złych nawyków żywieniowych, samooceny i samoakceptacji, motywacji do podejmowania działań prozdrowotnych utrzymania należytej masy ciała, budowę i funkcję składników pokarmowych, higienę układu pokarmowego, definicję i epidemiologię otyłości, budowę piramidy żywieniowej. Prowadzone zajęcia psychoedukacyjne miały na celu kształtowania nawyków zdrowego stylu życia, uświadamiania własnej odpowiedzialności za ochronę i wpływ na własne zdrowie, uświadomienie współzależności między wymiarami zdrowia. Stanowiło to nieodłączny element terapii.

5 Wyniki

Analiza zebranych danych w badanych grupach dzieci i młodzieży pozwala stwierdzić że stosowany program kompleksowego leczenia i rehabilitacji obejmujący zwiększoną aktywność fizyczną, zabiegi fizjoterapeutyczna, dietę, psychoedukację z elementami promocji zdrowia, zmianę stylu życia był skuteczny. Przyczynił się do istotnego obniżenia wskaźnika masy ciała (BMI) po jednym turnusie rehabilitacyjnym tj. 27 dniach pobytu. W badanej grupie 529 dzieci obniżenie wskaźnika masy ciała BMI obserwowano u 528 dzieci. Istotny spadek masy ciała nastąpił we wszystkich wyróżnionych grupach wiekowych, na poziomie $p < 0,001$. Ze względu na małe liczebności grup dziewcząt i chłopców w przedziale wiekowym 6-8 lat uzyskano mniejszą pewność wyniku ($p < 0,05$ – chłopcy, $p < 0,01$ – dla dziewcząt) niż w pozostałych grupach wiekowych ($p < 0,001$). Zaobserwowano korzystną poprawę

współczynnika BMI u 528 dzieci bez względu na zmienne towarzyszące takie jak płeć, wiek, schorzenia współistniejące. Największy spadek BMI uzyskano u dzieci w III grupie wiekowej od 13-15 lat, spadek wynosił średnio o 2,209 wartości współczynnika BMI, w grupie III chłopców spadek wynosił średnio o 2,324 wartości współczynnika BMI. U jednej osoby stwierdzono wzrost masy ciała w czasie turnusu. W tabeli nr 5 przedstawiono zmianę wskaźnika BMI.

6 Omówienie wyników i dyskusja

Nadwaga i otyłość stanowią w Polsce poważny, narastający problem epidemiologiczny. Związane jest to z upowszechnianiem się w społeczeństwie polskim, modelu życia typowego dla państw zachodnich, co potwierdzają liczni autorzy [1,6,13].

Badania ostatnich lat dowodzą wyraźny związek między otyłością wieku dziecięcego a jej późniejszym występowaniem w wieku dojrzałym [13]. Prowadzi to konieczności wypracowania i realizacji właściwego modelu postępowania profilaktyczno-leczniczego.

Otyłość, nie stanowi jedynie defektu kosmetycznego, ale sprzyja rozwojowi wielu chorób i powikłań zdrowotnych takich jak: deformacje układu kostno - stawowego, schorzenia układu sercowo-naczyniowego, nadciśnienia tętniczego, cukrzycy typu 2, dyslipidemii, niealkoholowego stłuszczenia wątroby, zespołu bezdechu sennego [15,16,17,8].

Jak wskazuje literatura u dzieci i młodzieży z otyłością stwierdzono hiperlipidemię, zwiększone ciśnienie tętnicze krwi, lub /i zwiększone stężenie insuliny, zaburzenia gospodarki lipidowej, a w 25% występowanie kilku czynników ryzyka [17,8]. Autorzy licznych publikacji poświęconych problematyce dzieci i osób młodych z nadwagą lub z otyłością, wskazują na wzrost śmiertelności ogólnej oraz z przyczyn sercowo-naczyniowych w tej grupie [8,15]. Niektórzy badacze w tym Steinberger potwierdzają liniową zależność pomiędzy wartością BMI w dzieciństwie a ryzykiem wystąpienia i śmiertelnością z powodu choroby niedokrwiennej serca w wieku dojrzałym [15,6,13]. Wykazali korelację między BMI w wieku 13 lat a BMI w wieku 22 lat [6]. Nieprawidłowo wysokie wartości wskaźnika BMI u dzieci i młodzieży powinny być sygnałem dla rodziców i lekarzy do podjęcia analizy zaistniałej sytuacji, modyfikacji nawyków żywieniowych, zachęty do zwiększonej aktywności fizycznej, psychoedukacji mającej na celu uświadomienie problemu zdrowotnego.

Wśród następstw nadwagi i otyłości u dzieci wymienia się: zaburzenia rozwoju motorycznego, obniżenie i dysharmonię sprawności fizycznej. Najbardziej zaburzoną cechą motoryczną jest szybkość. Ruchy dzieci otyłych cechuje mała płynność, elastyczność, niezgrabność, brak rytmiczności. Kolejnym następstwem są przeciążenia układu ruchu, zaburzenia statyki ciała, zwłaszcza kończyn dolnych (koślawość kolan, płaskostopie), powstawania nawyków wadliwej postawy, występowanie przedwczesnych zmian

zwyrodnieniowych, opóźniony rozwój płciowy, głównie u dziewcząt mogący skutkować niepłodnością. [7]. Wielu autorów sygnalizuje również zależność pomiędzy otyłością w wieku młodzieńczym a zaburzeniami sfery psychicznej w tym zaburzenia rozwoju psychospołecznego, obniżonego poczucia własnej wartości, izolacji społecznej, odrzucenia w grupie rówieśników nawet stany depresyjne, obniżonej jakości życia [15, 19, 20]. Wykazano że w populacji dzieci i młodzieży z nieprawidłowym BMI częściej rozpoznaje się depresję i ma ona tym większe nasilenie, im wyższe jest BMI [15]. Niska samoocena otyłych dzieci i brak akceptacji w środowisku rówieśników odpowiadają za niską jakość życia, mogą także tłumaczyć większą częstość prób samobójczych wśród dzieci i młodzieży w tej grupie [15, 20]. Leczenie otyłości jest procesem długotrwałym. Ważną rolę w procesie leczenia otyłości może odgrywać leczenie uzdrowiskowe. Jego istotą jest kompleksowe postępowanie medyczne polegające na zastosowaniu fizjoterapii, psychoterapii, diety oraz w przypadkach koniecznych farmakoterapii prowadzone w innym środowisku niż to w którym pacjent żyje. Podstawą leczenia uzdrowiskowego jest stosowanie odpowiednio dawkowanych i kontrolowanych bodźców fizykalnych. Leczenie uzdrowiskowe łączy w sobie trzy zasadnicze formy działania lekarskiego: zapobieganie, leczenie, rehabilitację czyli wszystkie elementy istotne w przypadku prowadzenia pacjentów z otyłością. Kuracja w uzdrowisku jest może być kontynuacją leczenia szpitalnego, ambulatoryjnego, oraz elementem programów prewencyjnych. Jest ważnym etapem aktywnej terapii i punktem wyjścia do pełnej mobilizacji pacjenta. Stanowi znaczące ogniwo w łańcuchu długotrwałego leczenia wielu chorób przewlekłych a dowodzą tego wyniki ośrodków naukowo-badawczych uzyskiwane w sanatoriach [21].

Zastosowany program leczenia uzdrowiskowego obejmujący zbilansowaną dietę redukującą masę ciała, zwiększoną aktywność fizyczną, fizjoterapię, psychoedukację przyczynił się do istotnego statystycznie obniżenia wskaźnika masy ciała BMI. Zasadność i efekt terapeutyczny takiego schematu leczenia potwierdzają w literaturze inni autorzy [11, 22,]. Poszczególne elementy programu - dieta redukcyjna 1500 kcal stosowana w naszym ośrodku, przyczyniła się do redukcji masy ciała, co z kolei powoduje normalizację zaburzeń metabolicznych takich jak poprawa tolerancji glukozy, poprawa profilu lipidowego, wzrost wrażliwości na insulinę i obniżenia stężenia insuliny we krwi. Kolejny aspekt w kompleksowym leczeniu stanowiła zwiększona aktywność fizyczna. Dobór odpowiednich form ruchu, uwzględniający konieczność uzyskania znaczącego wydatku energetycznego, angażującego duże grupy mięśniowe miał wpływ na spadek masy ciała. Systematyczna aktywność ruchowa w dzieciństwie i młodości jak podkreśla wielu autorów zwiększa wydatek energetyczny, zmniejsza ilość tkanki tłuszczowej, wzmacnia układ mięśniowy i kostny, zwiększa wydolność i sprawność fizyczną, zmniejsza przeciążenia w obrębie stawów

kręgosłupa i kończyn [11,18, 23, 24]. Preferowano w schemacie leczenia marsze, gimnastykę ogólnie usprawniającą, zajęcia w wodzie, gry i zabawy zespołowe. Duże znaczenie w programie miały zajęcia psychoedukacji mające na celu uświadomienie dzieciom że otyłość jest chorobą przewlekłą, wymagającą konieczności zmiany stylu życia, nawyków żywieniowych, konsekwentnego, długotrwałego i systematycznego leczenia. Potwierdzają to liczni autorzy w swoich pracach [15,19,20].

Kompleksowy schemat leczenia uzdrowskiego stosowany w Szpitalu Uzdrowskim przynosi wymierne efekty, dając potwierdzenie że obniżenie wskaźnika BMI po przebyciu kompleksowym programie leczenia i rehabilitacji, przy narastającym problemie epidemii otyłości wśród dzieci i młodzieży, przemawia za celowością kierowania tych pacjentów na turnusy rehabilitacyjno-lecznicze realizujące założenia profilaktyki, leczenia i rehabilitacji.

7 Wnioski

- Kompleksowy program leczenia uzdrowskiego u dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością , uwzględniający właściwie dobraną dietę, zwiększony wysiłek fizyczny, fizjoterapię, psychoterapię z elementami promocji zdrowia - stosowany w Szpitalu Uzdrowskim dla dzieci „ Jagusia ” w Kudowie – Zdroju powoduje obniżenie wskaźnika masy ciała BMI w sposób istotny statystycznie.
- Obniżenie wskaźnika BMI po przebyciu kompleksowym programie leczenia i rehabilitacji, przy narastającym problemie epidemii otyłości wśród dzieci i młodzieży, przemawia za celowością kierowania tych pacjentów na turnusy rehabilitacyjno-lecznicze realizujące założenia profilaktyki, leczenia i rehabilitacji.
- Monitorowanie wskaźnika masy ciała BMI stanowi jedną z najprostszych, najszybszych, powtarzalnych i łatwo dostępnych metod określających i monitorujących masę ciała u dzieci i młodzieży, dostępny już na poziomie lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

8 Piśmiennictwo

- [1] „Epidemiologia nadwagi i otyłości – narastającego problemu zdrowotnego w populacji dzieci i młodzieży” Obuchowicz Anna; Endokrynol. Otyłość 2005: 1 (3) s. 9-12.
- [2] „Otyłość u dzieci i młodzieży” Rymkiewicz-Kluczyńska B, Pyrżak B, Fajęcka – Dembińska E, Majcher A, Medipress Pediatría 1999:5 (1) s.3-8
- [3] „Powikłania otyłości u dzieci i młodzieży” Fichna Piotr, Skowrońska Bogda; Endokrynol. Diabetol. 2006: 12 (3) s. 223-228
- [4] „Lęk i radzenie sobie ze stresem u dzieci z nadwagą ”, Ogińska –Bulik Nina, Gutowska –Wyka Agnieszka, Sztuka Leczenia, 2001, 7(2) s.65-69
- [5] „Spożycie energii oraz makroskładników przez dzieci w wieku 7-12 lat z nadwagą i otyłością prostą” Czerwonogrodzka Aneta, Bawa Sa’eed; Roczn. Państw. Zakł. Hig. 2007: 58 (1) s. 53-60
- [6] „Otyłość prosta i możliwości jej zapobiegania” Socha Piotr, Socha Jerzy; Pediatr. Pol. 2003: 78 (1) s. 7-13
- [7] „Postawa ciała u dzieci z nadwagą i otyłością” Ostrowska Bożena, Barczyk Katarzyna, Hawrylak Arletta, Rożek-Mróż Krystyna; Nowiny Lek. 2002: 71 (2/3) s. 160-163
- [8] „Otyłość u dzieci i młodzieży jako czynnik ryzyka chorób układu sercowo-naczyniowego związanych z miażdżycą” Kierzkowska Beata, Kłobusińska Justyna, Stańczyk Jerzy; Pol.Prz.Kardiol. 2006:8 (3) s. 204-207
- [9] „Otyłość dziecięca” Lange Agata, Starostecka Ewa, Graliński Jacek Stanisław; Klin. Pediatr. 2001: 9 (2) s. 295-297
- [10] „Otyłość wtórna” Szczepańska-Kostro Jolanta, Gardziejczyk Maria, Urban Mirosława; Klin. Pediatr. 2006 :14 (1) s. 37-41
- [11] „Otyłość wieku rozwojowego – narastający problem pediatryczny i społeczny. Ocena skuteczności leczenia otyłości u dzieci i młodzieży w Szpitalu Rehabilitacyjno-Leczącym
- [12] „Aktywność fizyczna w profilaktyce i leczeniu otyłości”, Plewa Michał, Markiewicz Andrzej, Endokrynologia, Otyłość i Zaburzenia Przemiany Materii 2006, 2 (1),s.30-37
- [13] „Otyłość wieku rozwojowego-wstęp do analizy ekonomicznej”, Mazur Anna, Mazur Marek, Małecka –Tendera Ewa, Przegląd Pediatryczny, 2002, 32 (3), s. 184-187.
- [14] „Metody oceny stopnia otyłości dzieci i młodzieży”; Popławska Helena, Dmitruk Agnieszka; Med. Ogólna 2004: 10 (3) s. 181-190
- [15] „Otyłość w młodym wieku – epidemiologia, konsekwencje zdrowotne, konieczność prewencji” Bryl Wiesław, Hoffmann Karolina, Miczke Anna, Pupek-Musialik Danuta; Przew. Lek. 2006 (9) s. 91-95
- [16] „Zmiana wskaźników nadwagi u dzieci z obesitas simplex leczonych dietą redukcyjną w krótkim okresie obserwacji” Buczek Stella; Pediatr. Pol. 2002: 77(5) s. 403-409
- [17] „Ocena wpływu wsparcia psychologicznego na redukcję masy ciała otyłych pacjentów”

- Ostrowska Lucyna, Karczewski Jan, Wiadomości Lekarskie, 2002, LV, 3-4, s.175-181
- [18] „Kontrola lekarska wychowania fizycznego i aktywności sportowej dzieci i młodzieży”,
Krawczyński Marian, *Pediatrics Polska* 2007, 81 (1),2, s. 3-9
- [19] „Analiza jakości życia dzieci i młodzieży z otyłością prostą” Kochman Dorota, Czerwionka-
Szaflarska Mieczysława; *Pediatr. Pol.* 2004: 79 (1) s. 49-56
- [20] „Psychosocjologiczne aspekty otyłości u dzieci” Czajka I., Rymkiewicz-Kluczyńska B., Pyrz B.;
Medipress Pediatr. 1999: 5 (1) s. 22-27
- [21] „Istota i znaczenie leczenia uzdrowiskowego” Z Legwant, *Fizjoterapia.* 1996, (4) , 1-2, s.48-49.
- [22] „Ocena skuteczności kompleksowego, ambulatoryjnego, nie farmakologicznego programu
leczenia otyłości” Kopeć Elżbieta, Krzyżanowska-Świniarska Barbara, Widecka Krystyna,
Pilarska Krystyna, Dziwura Joanna; *Pol. Arch. Med. Wew.* 2004: 112 (3) s. 1047-1054
- [23] „Otyłość dzieci i młodzieży. Rola terapii ruchowej w zapobieganiu otyłości” Rudzik Jerzy; *Med.*
Dydakt. Wychow. 2005: 37 (1/3)
- [24] „Koszt energetyczny ćwiczeń fizycznych stosowanych w trakcie terapii odchudzającej w
sanatorium u dzieci i młodzieży” Reguła Julita, Jeszka Jan; *Żyw. Człow.* 2003: 30 (1/2) s. 205-
208
- [25] „Otyłość, zespół metaboliczny” J Tatoń, A Czech, M Bernas, PZWL

Aneks-uzupełnienie
Operatu uzdrowiskowego Uzdrowiska Kudowa-zdrój.
Kierunki lecznicze:
otyłość

Załącznik nr 3

Informacja w zakresie działalności Uzdrowisk Kłodzkich SA – Grupa PGU w zakresie leczenia otyłości u dzieci.

Działalność Uzdrowisk Kłodzkich S.A. – Grupa PGU obejmuje w swojej strukturze funkcjonowanie sanatoriów i szpitali uzdrowiskowych na terenie Gminy Uzdrowiskowej Kudowa - Zdrój. Jednym z nich jest Szpital Uzdrowiskowy Nr II Pawilon dla Dzieci "Jagusia".

Działalnością profilową ośrodka zgodnie z wpisem w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą prowadzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego, Nr księgi 000000001033 jest leczenie wg części X kodu resortowego następujących dziedzin medycyny:

- Choroby płuc
- Choroby wewnętrzne
- Neurologia dziecięca
- Reumatologia
- Ortopedia i traumatologia narządu ruchu
- Diabetologia
- Urologia dziecięca
- Zdrowie publiczne
- Kardiologia dziecięca
- Angiologia
- Hematologia
- Pediatria
- Balneologia i medycyna fizykalna
- Endokrynologia
- Gastroenterologia
- Rehabilitacja medyczna.

W praktyce medycznej prowadzonej działalności oznacza to leczenie dzieci i młodzieży ze schorzeniami endokrynologicznymi, wadami postawy, schorzeniami górnych dróg oddechowych i przede wszystkim w ostatnich latach z przeważającą ilością dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością.

Analiza badań epidemiologicznych oraz udokumentowane rozpowszechnienie otyłości i nadwagi w Polsce potwierdzają zdecydowanie obserwowany przez kadrę medyczną w naszej placówce ważny problem, który należy rozpatrywać nie tylko w aspekcie medycznym, ale również w indywidualnych kategoriach psycho – społecznych, jakim jest znacząco większa ilość kierowanych dzieci do naszej placówki z nadwagą i otyłością. Dostosowując placówkę do zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej społeczeństwa w ciągu ostatnich lat w Szpitalu Uzdrowiskowym Nr II Pawilon dla Dzieci "Jagusia".

1. Realizowany jest projekt badawczy we współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Poznaniu.
2. Wypracowano schemat postępowania i program kompleksowego leczenia dzieci z nadwagą i otyłością.
3. Dostosowano pomieszczenia i wyposażono obiekt w aparaturę diagnostyczno – leczniczą służącą do diagnostyki składu ciała oraz monitorowania procesu leczenia /zakup aparatu IN BODY do pomiaru składu ciała – 2009).
4. Rozbudowano ośrodek do potrzeb związanych z realizacją programu zwiększonej aktywności fizycznej o kryty basen, zaplecze rehabilitacyjno-rekreacyjne /hydroterapię, natryski biczowe, nowoczesna zmodernizowana pełnowymiarowa sala gimnastyczna, sauna sucha /.
5. Zakończono w październiku 2013r jeden z elementów projektu naukowego, zebrany w Rozprawie Doktorskiej na temat „Wpływu kompleksowego programu leczenia uzdrowskiego na sprawność fizyczną dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością”, dokumentując naukowo skuteczny wpływ leczenia prowadzonego w Szpitalu Uzdrowskim dla dzieci Jagusia na zdrowie i sprawność fizyczną dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością. Przewidywana jest dalsza kontynuacja prowadzonych badań dokumentując wpływ leczenia na jakość życia, samoocenę, eliminowanie niepełnosprawności będącej skutkiem otyłości. Przewidywane jest wypracowanie i realizacja programów terapeutycznych jako element wsparcia dla opiekunów dzieci i młodzieży.
6. Obecnie trwa pierwsza z dwóch części remontu części hotelowej przeznaczonej do zakwaterowania dzieci w pokojach z pełnym węzłem sanitarnym wraz z doposażeniem części rehabilitacyjno – medycznej w aparaturę medyczną, oraz nowoczesną ścieżkę zdrowia wykorzystywaną również do programu zwiększonej aktywności fizycznej. Planowy termin uruchomienia tej części 13.06.2014r
7. Planowana rozbudowa obiektu o około 60 kolejnych miejsc /docelowo 120 miejsc/ oraz budowa zaplecza do realizacji programu wsparcia psychologicznego i edukacji zdrowotnej. Przewidywany termin zakończenia prac – październik 2014r

Działania powyższe dokumentują realizowany program, stwarzają podstawę do ubiegania się o dodatkowy kierunek leczniczy – leczenie nadwagi i otyłości w warunkach uzdrowskich.

ad1 . Realizowany projekt badawczy

W ramach przekształcenia ośrodka szpitalno – sanatoryjnego w ośrodek o działalności profilowej leczenie nadwagi i otyłości przystąpiono w 2009r do współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Poznaniu w ramach projektu badawczego. Powyższe mało na celu stworzenie podstaw naukowych funkcjonowania Szpitala Uzdrowskiego Nr II Pawilon dla Dzieci

"Jagusia". Celem naukowym projektu i badań jest ocena wpływu nadwagi i otyłości na zdrowotność dzieci i młodzieży.

Występowanie nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży w wieku rozwojowym wiąże się z poważnymi następstwami zdrowotnymi u osób dorosłych. Częstość występowania nadwagi i otyłości stale wzrasta a powyższe zjawisko określane jest mianem epidemii i stało się jednym z najistotniejszych problemów społecznych i indywidualnych.

W ciągu ostatnich 15 lat w większości krajów świata obserwuje się 2-3 krotny wzrost występowania nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży. Obecnie nadwaga dotyczy 6-15 % dzieci w Europie i 2,5 - 12% dzieci w Polsce w zależności od regionu. Wyniki ostatnich badań epidemiologicznych w Polsce wykazują że nadwagą charakteryzuje się 12,1% dziewczynek i 11,4 % chłopców (ogółem 11,8 % dzieci w Polsce), natomiast otyłość dotyczy 3,5 % dziewczynek i 3,8% chłopców (ogółem 3,8% dzieci polskich). Otyłość i nadwaga ma wiele przyczyn i różne postacie kliniczne. Wśród przyczyn wymienia się czynniki genetyczne, środowiskowe, socjoekonomiczne i psychologiczne. Obecny stan wiedzy obejmuje wiele jednostek chorobowych współistniejących z otyłością. Główną jednostką chorobową koegzystującą z otyłością jest zespół metaboliczny. Charakteryzuje go współwystępowanie zaburzeń gospodarki węglowodanowej, lipidowej i nadciśnienia tętniczego u podłoża, których leży otyłość trzewna i insulinooporność. Otyłość jest również traktowana jako stan przedcukrzycowy. Trwająca długo insulinooporność upośledza czynność sekcyjną komórek beta wysp trzustki. Otyłość wywołuje różnorodne zaburzenia hormonalne. Do najważniejszych należą: zespół pseudo – Cushinga, ginekomastia u chłopców, zespół policystycznych jajników oraz subkliniczna niedoczynność tarczycy.

Pomimo coraz większej liczby dzieci otyłych nie jest to choroba społecznie akceptowana. W aspekcie psychologicznym otyłe dzieci cierpią z powodu niskiej samooceny, czują się dyskryminowane. Często w celu odreagowania stresu i niepowodzeń życiowych dzieci te nadmiernie jedzą, jedzenie traktują jako kompensatę braku innych przyjemności życiowych. Współczesne badania psychologiczne wskazują, iż około 10% dzieci z otyłością cierpi na depresję. Otyłość należy traktować wieloaspektowo, stąd też konieczność prowadzenia wielokierunkowych badań.

Zakres prowadzonych prac badawczych obejmuje: aspekt fizyczny, psychiczny i społeczny. W szczególności poddawane ocenie są :

1. Siła związku parametrów antropometrycznych z występowaniem zespołu metabolicznego
2. Związek parametrów antropometrycznych z wytrzymałością, z siłą oraz ogólną sprawnością dzieci i młodzieży
3. Wpływ ogólnej sprawności fizycznej na umiejscowienie kontroli zdrowia
4. Związek jakości strategii radzenia sobie ze stresem i z otyłością, określenie typu temperamentu jako czynnik ryzyka pojawienia się otyłości
5. Wpływ otyłości na wady postawy oraz występowanie powikłań: dyslipidemii, zaburzeń tolerancji glukozy, cukrzycy typu 2, stłuszczenia wątroby, nadciśnienia tętniczego krwi, zespołu policystycznych jajników

Wpływ czynników genetycznych na patogenezę otyłości w populacji dziecięcej ocenia się średnio na 50 %. Jednak należy zwrócić uwagę na to, że w ostatnich 3 dekadach obserwowany jest gwałtowny przyrost masy ciała wśród dzieci bez ingerencji w materiał genetyczny. Powyższe świadczyć może o dużym znaczeniu czynników środowiskowych takich

jak: wysokokaloryczna dieta , niska aktywność fizyczna oraz zaburzenia psycho - emocjonalne w rozwoju tej choroby.

Skutkiem otyłości u dzieci i młodzieży może być występowanie zespołu metabolicznego oraz innych powikłań w sferze motorycznej i psychospołecznej.

Badania prowadzone są w Szpitalu Uzdrawiskowym Nr II Pawilon dla Dzieci "Jagusia" w Kudowie - Zdroju od 01.01.2009 do dnia dzisiejszego. Komplet badań składa się z badania ogólnolekarskiego, badań antropometrycznych, badań wydolności fizycznej, badań biochemicznych, kwestionariuszy psychologicznych. W celu wyselekcjonowania jednorodnej grupy badawczej wdrożono kryteria włączenia i wykluczenia przypadków z badania.

Specyfikacja prowadzonych badań:

1. Badane parametry antropometryczne: masa ciała, wzrost, obwody brzucha i bioder, wyliczone wskaźniki: BMI, wiek, płeć. Parametry antropometryczne Rodziców: masa ciała, wzrost, praca wykonywana.
2. Badania biochemiczne z surowicy krwi u wybranej grupy dzieci (krew pobrana w Szpitalu Uzdrawiskowym dla dzieci „Jagusia”) zostaną wykonane w laboratorium Katedry i Kliniki Reumatologii i Rehabilitacji w Poznaniu tj. trójglicerydy, cholesterol całkowity, glukoza, inulina, grelina, lektyna, rezystyna, interleukina 6, FSH.
3. Badanie USG jamy brzusznej i jajników u wybranej grupy dziewcząt w szpitalu Uzdrawiskowym „Zdrowie”
4. Badanie sprawności fizycznej, test „Eurofit”, stanowiący zestaw testów sprawnościowych powstałych z inspiracji Komitetu Rozwoju Sportu Rady Europy. Głównym celem wykonywania powyższego testu jest zbieranie wyników i możliwość porównywania badań z różnych ośrodków w zakresie oceny ubytków zdrowia w określonych populacjach związanych z istniejącymi jednostkami chorobowymi a sprawnością fizyczną.
5. Badania psychologiczne: testy psychologiczne określające różne parametry uwarunkowań osobowościowych koegzystujących z otyłością.

Zaprojektowany program badawczy przyczyni się do poznania wielu kontekstowych skutków otyłości u dzieci i młodzieży. Stanowiąc będzie cenny materiał naukowo – badawczy mogący stanowić podstawę do ustalenia kompleksowego programu oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych w tej grupie pacjentów w odniesieniu do możliwości leczenia uzdrawiskowego. Mamy nadzieję że powyższe działania pozwolą na przygotowanie podstaw medycznych do skutecznego funkcjonowania kierunku leczniczego otyłość w placówce oraz na wypracowanie optymalnych metod leczniczych zwiększających szansę osiągnięcia dobrych i długotrwałych wyników terapeutycznych. Całość prowadzonych badań posiada zgodę Komisji ds. Etyki Badań Naukowych przy Uniwersytecie Medycznym oraz patronat naukowy Prof. W. Samborskiego.

W załączeniu przedstawiam jedną z pierwszych prac na podstawie danych zebranych z dokumentacji medycznej w 2008r „Retrospektywna ocena zmienności parametru BMI u dzieci po przebytej rehabilitacji uzdrawiskowej w Szpitalu Uzdrawiskowym „Jagusia” w Kudowie Zdroju” dokumentujących powyższe działania.

Nadmieniam jednocześnie że w 2009r programem badawczym objętych było 434 dzieci na 999 dzieci tj. 43 % ogólnie leczonych dzieci w naszej placówce.

	Częstość	Procent	Procent ważnych
8-12	151	33,4	34,8
13-15	197	43,6	45,4
16-18	86	19,0	19,8
ogółem	434	96,0	100,0
braki danych	18	4,0	
razem	452	100,0	

Tabela 1. Rozkład wiekowy dzieci objętych programem w 2009r

Najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 13-15 lat. Wskaźnik BMI dla całości grupy wynosił średnio 30 i wahał się od 19 do 48 - na zakończenie pobytu przeciętny wskaźnik spadł do 28 (od 18 do 45). W poszczególnych kategoriach wiekowych wyglądało to następująco:

kategorie wiekowe		Średnia	N	Odchylenie standardowe	istotność różnicy
8-12	BMIpocz	27,8739	151	4,52870	p < 0,001
	BMIkońc	25,7181	151	4,15030	
13-15	BMIpocz	30,6935	196	4,30943	p < 0,001
	BMIkońc	28,5605	196	4,09579	
16-18	BMIpocz	32,6273	85	4,84767	p < 0,001
	BMIkońc	30,5749	85	4,39609	

W 2010r rozkład dzieci objętych programem jest przybliżony, jednakże łączna ilość dzieci jest mniejsze z uwagi na trudności jakie występowały w NFZ z wystawieniem skierowań.

ad 2. Schemat postępowania i program kompleksowego leczenia dzieci z nadwagą i otyłością

Kompleksowe leczenie i rehabilitacja w warunkach uzdrowiskowych obejmuje pełne badanie lekarskie, program rehabilitacji ruchowej, stosowanie zabiegów fizjoterapeutycznych, diety redukcyjnej, psychoedukację z elementami promocji zdrowia, diagnostykę i ocenę sprawności narządu ruchu przy pomocy Testów Eurofit, diagnostykę składu ciała. Podstawą do zakwalifikowania dzieci i młodzieży do leczenia i rehabilitacji jest

badanie lekarskie w ośrodku, przeprowadzone przez lekarzy specjalistów w dziedzinie pediatrii. Dzieci przebywające w ośrodku w ramach programu leczenia objęte są:

1. Leczeniem dietetycznym, opartym o indywidualnie dobraną dietę redukcyjną. Uwzględnia w podaży wszystkie niezbędne dla organizmu składniki w odpowiednio zmniejszonej ilości w tym podaż tłuszczu poniżej 30 % , białka 20 -25 % , zmniejszenie węglowodanów prostych ze zwiększeniem spożycie błonnika, bogata w witaminy A,E,C oraz B, składniki mineralne. W czasie każdego dnia turnusu podajemy 5 posiłków dziennie tj. 3 główne i dwa mniejsze, w 2-3 godzinnych odstępach czasowych. Jadłospisy układane są w oparciu o zasady prawidłowego żywienia.
2. Leczeniem psychologicznym opartym na zajęciach psychoedukacyjnych, zajęciach relaksacyjnych prowadzonych zmodyfikowaną metodą treningu autogenego Schulza, wybranych elementach ćwiczeń metodą Jacobsona. Obejmuje również afirmacje w zakresie kształtowania otwartości na zmiany, niezależności, wytrwałości i siły w realizacji celów, techniki wyobrazeniowe – ćwiczenia w koncentracji i medytacji. Zajęcia z psychologiem uwzględniają również techniki pracy mające na celu poprawę samooceny, motywację indywidualnych działań ukierunkowanych na redukcję masy ciała.
3. Diagnostyką sprawności narządu ruchu przy pomocy Testów Eurofit, polega na przeprowadzeniu na początku i na końcu turnusu testów, które obejmują osiem komponentów wchodzących w skład sprawności fizycznej takich jak: zwinność, moc, siła, skład ciała, gibkość, szybkość, równowaga.
4. Programem zwiększonej aktywności fizycznej składającym się z:
 - a) Gimnastyki ogólnie usprawniającej indywidualnej i zbiorowej, trwającej 20-30 minut, angażującej duże grupy mięśniowe, realizowanej codziennie w poszczególnych grupach wiekowych.
 - b) Zajęć terenoterapii, Terenoterapii Nordic Walking w dni bezdeszczowe po okolicach Kudowy – Zdój, wcześniej wytyczonymi trasami o długości przeciętnie 7 km. Tempo początkowo umiarkowane, docelowo szybki marsz ze stopniowaniem intensywności wysiłku. Zajęcia w pierwszych dniach odbywały się w płaskim a następnie po zróżnicowanym terenie, w określonym limicie czasowym 40 min.
 - c) Gimnastyki ogólnie usprawniającej w wodzie, obejmującą ćwiczenia wolne lub z przyborami stwarzającymi opór, realizowaną 3 razy w tygodniu, trwającą 20-30 min
 - d) Ćwiczeń oddechowych połączonych z ćwiczeniami relaksacyjnymi, realizowanymi 3 razy w tygodniu, trwające 10-15 min.
 - e) Gimnastyki korekcyjnej w przypadku występowania wskazań wynikających z rozpoznanych wad postawy realizowaną dwa razy w tygodniu.
5. Indywidualnym programem leczenia balneologicznego z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych takich jak: (zależnie od występujących schorzeń współistniejących) kuracja pitna ze źródła Marchlewski w ilościach 3 razy dziennie po 200 ml ciepłej wody przed jedzeniem codziennie, kąpiele kwasowęglowe mokre -

realizowane co drugi dzień, zabiegi fizjoterapeutyczne typu aquavibron, masaż klasyczny, inhalacje indywidualne olejkowe, solankowo-olejkowe, kąpiele perełkowe, bicze szkockie.

6. Programem psychoedukacyjnym prowadzony przez pracowników oświaty zawierający elementy: promocji zdrowia, omówienie czynników wpływających na podaż pokarmów, eliminację złych nawyków żywieniowych, samooceny i samoakceptacji, motywacji do podejmowania działań prozdrowotnych utrzymania należytej masy ciała, budowę i funkcję składników pokarmowych, higienę układu pokarmowego, definicję i epidemiologię otyłości, budowę piramidy żywieniowej. Prowadzone zajęcia psychoedukacyjne mają na celu kształtowania nawyków zdrowego stylu życia, uświadamiania własnej odpowiedzialności za ochronę i wpływ na własne zdrowie, uświadomienie współzależności między wymiarami zdrowia.

ad 3. dostosowanie pomieszczeń i wyposażenie w aparaturę diagnostyczną – leczniczą.

Od stycznia 2009 funkcjonuje w ramach Przychodni Uzdrawiskowej w Zakładzie Przyrodolecznictwa pracownia leczenia nadwagi i otyłości. W ramach prowadzonej działalności oferujemy badanie, monitorowanie i analizę składu ciała. Powyższe badanie w ujęciu kompleksowym pozwala monitorować proces leczenia, jak również podejmować działania mające na celu bezpieczną realizację programu leczenia. Dysponujemy bazą zabiegową z ok. 60 rodzajami zabiegów przyrodolecznictwa, w tym zabiegi oparte na naturalnych surowcach leczniczych typu: kwasowęglowe kąpiele mineralne mokre, kwasowęglowe kąpiele mineralne suche, kuracja pitna – źródło Marchlewski, mające zastosowanie w proponowanym kierunku leczniczym.

ad 4. rozbudowa ośrodka do potrzeb związanych z realizacją programu zwiększonej aktywności fizycznej o kryty basen, zaplecze rehabilitacyjno - rekreacyjne.

W maju 2009 rozpoczęto i w styczniu 2011 r zakończono rozbudowę obiektu o kryty basen z elementami bazy rehabilitacyjno – leczniczej. Zrealizowano projekt budowy basenu rekreacyjno - leczniczego z możliwością prowadzenia zajęć gimnastyki w wodzie, zmodernizowano salę gimnastyczną przy powstającym kompleksie, realizację zabiegów wodnych typu: natryski, bicze, hydromasaże, jak również szeroko pojętych działań rehabilitacyjno – leczniczych prowadzonych w wodzie, dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, takich jak rowery wodne. Powstała również sauna sucha.

ad 5. zakończono w październiku 2013 jeden z elementów projektu naukowego zebrany w Rozprawie Doktorskiej na temat „Wpływu kompleksowego programu leczenia uzdrawiskowego na sprawność fizyczną dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością”.

Powyższa praca naukowa dokumentuje skuteczny wpływ leczenia prowadzonego w Szpitalu Uzdrawiskowym dla dzieci Jagusia na zdrowie i sprawność fizyczną dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością.

Badaniami objęto 514 dzieci z rozpoznaniem nadwagi i otyłości prostej w wieku 7-18 lat leczonych w Szpitalu Uzdrawiskowym dla dzieci Jagusia w Kudowie – Zdrój oraz grupę 234

dzieci zdrowych w tym samym wieku 7-18 lat ze szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz średnich znajdujących się na terenie miasta Kudowa - Zdrój. Dzieci i młodzież z nadwagą i otyłością zostali zakwalifikowani do programu terapeutycznego przez lekarza prowadzącego w uzdrowisku. Pacjenci przebywali przez okres 27 dni na leczeniu w w/w placówce. W badaniach uwzględniono również wiek, płeć, wartość wskaźnika BMI na początku i na końcu turnusu. Sprawność fizyczną oceniano przy pomocy testów sprawnościowych Eurofit na początku i końcu pobytu w uzdrowisku.

U każdego dziecka grupy badanych i zdrowych przeprowadzono 8 rodzajów testów obejmujących takie komponenty sprawności fizycznej jak: zwinność, moc, siła, wytrzymałość mięśniowa, gibkość, szybkość, równowaga. Kolejność prób sprawności motorycznej zawierała badanie: postawy równoważnej na jednej nodze, szybkość ruchów kończyny górnej, skłon dosiężny w przód z siadu, skok w dal z miejsca, zaciskanie dłoni, siad z leżenia, zwis o ramionach ugiętych, bieg wahadłowy 10 x 5 m.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują że nadwaga i otyłość były przyczyną istotnego obniżenia poziomu większości cech motorycznych mierzonych przy pomocy serii testów Eurofit charakteryzujących sprawność fizyczną. Cechy motoryczne, które najbardziej różnicowały dzieci i młodzież z nadwagą i otyłością w stosunku do dzieci zdrowych to: równowaga, zwinność, siła eksplozywna, gibkość, siła tułowia, siła funkcjonalna. W próbie motorycznej mierzącej siłę statyczną lepsze wyniki od grupy dzieci zdrowych uzyskała grupa dzieci z nadwagą i otyłością, natomiast zbliżone wyniki obu grup stwierdzono w próbie szybkości. Sprawność fizyczna oceniana przy pomocy testów Eurofit u dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością poddanych kompleksowemu leczeniu po 27 dniach pobytu uległa poprawie we wszystkich testowanych próbach motorycznych. Najbardziej istotną statystycznie poprawę wyników uzyskano w próbie motorycznej określającej gibkość oraz siłę tułowia, najmniejszą w próbie określającej siłę funkcjonalną. Płeć stanowiła czynnik różnicujący uzyskane wyniki. Chłopcy z nadwagą i otyłością osiągnęli lepsze wyniki w większości prób motorycznych. Jedynie w próbie mierzącej gibkość lepsze wyniki uzyskały dziewczęta. W czasie 27-dniowego pobytu w ośrodku kompleksowy program leczenia nadwagi i otyłości spowodował zmniejszenie masy ciała w grupach dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością. Stwierdzono istotne statystycznie ujemne korelacje BMI z dwoma próbami testu EUROFIT tj. w próbie badającej wytrzymałość mięśni ramion i barków oraz próbie mierzącej siłę eksplozywną. Stwierdzono, że im wyższy wskaźnik BMI, tym niższe wyniki uzyskano w tych próbach.

Wnioski z badań wskazują iż realizowany kompleksowy program leczenia nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży w czasie trwania turnusów rehabilitacyjnych wpłynął na spadek masy ciała oraz poprawę cech motorycznych przekładających się na sprawność fizyczną i umiejętności. Powyższe wykorzystywane w codziennym życiu wpływają na styl życia, aktywizując dzieci i młodzież do podejmowanie wysiłków fizycznych poprawiających jakość życia.

Praca zespołu terapeutycznego w ośrodku, gdzie zapewniane były całodobowe świadczenia opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych, całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska, realizacja programu zabiegów przyrodoleczniczych, program zwiększenia aktywności fizycznej, korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego, edukacja zdrowotna, miała na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży, że celem pobytu jest zmiana nawyków żywieniowych, a sprawność fizyczna jest elementem zdrowia fizycznego, które warunkuje niskie ryzyko wystąpienia i eliminowania problemów zdrowotnych.

Konstrukcja programu wykorzystująca testy sprawności fizycznej EUROFIT daje możliwość stałego nadzoru i monitorowania jego realizacji, motywuje dzieci i młodzież do podejmowania zwiększonego wysiłku fizycznego w jednorodnej grupie. Testy sprawności fizycznej pozwoliły również wykazać indywidualne ubytki zdrowia, dostarczając podstaw do szacowania i przeznaczania możliwych środków leczniczych na jego poprawę. Modyfikacja testu pozwala również na testowanie dzieci niepełnosprawnych, stwarza możliwość monitorowania postępów z wdrożonego postępowania leczniczego, jak i konstruowanie programu leczenia w oparciu o stwierdzone ubytki sprawności fizycznej na podstawie najsłabiej wykonanych prób. Testy Eurofit są indywidualnymi i wiarygodnymi instrumentami do oceny głównych czynników sprawności fizycznej

Kompleksowość leczenia umożliwia dostęp do całego zespołu terapeutycznego w ośrodku, co w obecnie funkcjonującym systemie opieki zdrowotnej eliminuje konieczność oczekiwania na osobne konsultacje z poszczególnymi specjalistami. W kompleksowych programach leczenia otyłości najważniejszą grupą docelową są dzieci i młodzież ze względu na większą możliwość oddziaływania, a także na fakt że obniżenie masy ciała w wieku późniejszym jest znacznie trudniejsze. Istotnym elementem programu leczenia otyłości jest wczesna interwencja, jak również wczesne działania edukacyjne podejmowane na rzecz zmiany stylu życia uświadamiające dzieciom i młodzieży że ich wdrożenie i realizacja mogą przynieść efekty, dając przekonanie o możliwości odniesienia sukcesu.

ad 6. obecnie trwa pierwsza z dwóch części remontu części hotelowej i pionu medycznego .

Pierwszy etap remontu części hotelowej zakłada remont pokoi przeznaczonych do zakwaterowania dzieci z pełnym węzłem sanitarnym, modernizację pionu medycznego tj. remont i doposażenie gabinetu lekarskiego, dyżurkę pielęgniarską pomieszczenie izolatki w nowoczesną aparaturę diagnostyczną – leczniczą. Doposażenie przewiduje również uzupełnienie wyposażenia części rehabilitacyjnej w aparaturę do ćwiczeń indywidualnych, urządzenia do zabiegów elektrolecznictwa, ciepłolecznictwa, inhalacji ultradźwiękowych indywidualnych, hydroterapii oraz nowoczesną ścieżkę zdrowia wykorzystywaną również do programu zwiększonej aktywności fizycznej. Planowy termin uruchomienia tej części 13.06.2014r

ad 7. planowana rozbudowa obiektu o około 60 kolejnych miejsc oraz budowa zaplecza do realizacji programu wsparcia psychologicznego i edukacji zdrowotnej.

Planowana rozbudowa ośrodka o kolejne 60 miejsc, zakładane jest docelowo około 120 miejsc przeznaczonych dla dzieci i ich opiekunów wraz z wyposażeniem wszystkich pokoi w pełny węzeł sanitarny oraz zapleczem do realizacji programu wsparcia psychologicznego i edukacji zdrowotnej. Przewidywana jest rozbudowa i utworzenia 13 pracowni multimedialnych o różnych funkcjach w tym:

- ✓ sala do warsztatów kulinarnych,
- ✓ kuchnia, jadalnia składająca się z dwóch bliźniaczych pomieszczeń,
- ✓ 4 sale lekcyjne,
- ✓ sala nagrań i obróbki materiałów AV,
- ✓ sale terapeutyczne
- ✓ pracownia psychologiczna,

- ✓ pracownia terapii zajęciowej

Powyższe pracownie stanowiąc będą zaplecze infrastruktury, wykorzystywane do programu leczenia otyłości tj.

- ✓ warsztaty psychologiczne dla dzieci i rodziców polegające na omówieniu zagadnień związanych z zaburzeniami odżywiania, roli jedzenia w życiu jednostki, czynników wpływających na zaburzenia odżywiania;
- ✓ warsztaty psychoedukacyjne z elementami promocji zdrowia dla dzieci i rodziców ,mające na celu poszerzenie wiedzy na temat zdrowego stylu życia; Realizowana będzie tematyka dotycząca otyłości jako choroby cywilizacyjnej, sposobu zmiany stylu życia, sposobu spędzania wolnego czasu, wskazań dotyczących aktywności fizycznej, jej formy, częstotliwości, obciążeń treningowych. Ponadto zasady i częstość posiłków, jakie są korzyści wynikające z utraty masy ciała, korzyści wynikających z aktywności fizycznej. Celem prowadzonych zajęć psychoedukacyjnych będzie kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia, uświadamianie własnej odpowiedzialności za ochronę i wpływ na własne zdrowie, podnoszenie świadomości w zakresie współzależności między wymiarami zdrowia. Zajęcia prowadzone będą we wszystkich grupach wiekowych;
- ✓ warsztaty kulinarno – dietetyczne dla dzieci i rodziców omawiające zasady prawidłowego odżywiania; piramidę żywienia, wartości kaloryczne poszczególnych produktów, dań, które dzieci i młodzież będą samodzielnie przygotowywały w salce do tego przeznaczonej. Zajęcia warsztatowe przeznaczone dla 8-10 osób;
- ✓ warsztaty relaksacyjne prowadzone przez psychoterapeutę z dziećmi i rodzicami; wykorzystujące, techniki wyobrazeniowe, afirmacje, których celem będzie - poznanie alternatywnych sposobów rozładowania, bądź łagodzenia napięć nerwowych, stresów, frustracji, ćwiczenie umiejętności samoodprężania, koncentracji uwagi i prawidłowego oddechu, nabywanie umiejętności poznawania i różnicowania sygnałów pochodzących z własnego ciała i umysłu, nabywanie umiejętności kierowania własnymi myślami i emocjami;
- warsztaty terapii zajęciowej.

Obecnie leczenie uzdrowiskowe jest integralną częścią systemu ochrony zdrowia. Prowadzi się je w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w uzdrowiskach przy wykorzystaniu urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego służących do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu. Leczenie w warunkach uzdrowiskowych może być alternatywą do rozpoczęcia, kontynuacji leczenia otyłości w jednorodnej grupie pacjentów, stanowiąc istotny element systemu opieki zdrowotnej w tego typu schorzeniach.

W ramach lecznictwa uzdrowiskowego przy wykorzystaniu naturalnych surowców leczniczych w chorobach przewlekłych jakim jest obecnie nadwaga i otyłość, możemy realizować założenia profilaktyki, leczenia i rehabilitacji tego schorzenia. Nadmieniamy jednocześnie że lokalizacja uzdrowiska w klimacie średnio - bodźcowym podgórskim, występowanie wielu dni z komfortem klimatycznym w ciągu roku, umiarkowana złożoność terenu stanowiąca potencjał do zajęć rekreacyjno-ruchowych sprzyja leczeniu kierunku leczniczego – leczenie nadwagi i otyłości.

Uwzględniając powyższe działania, jak również potencjał rozwoju naszej placówki tj. wypracowany model kompleksowej terapii z wykorzystaniem naturalnych metod, zaplecze infrastruktury zdrojowej i turystycznej, doświadczenia naukowe, zaplecze kadrowe w postaci wysoko wyspecjalizowanej kadry medycznej w dziedzinie medycyny uzdrowiskowej, pediatrów oraz nawiązaną współpracę z ośrodkami naukowo-badawczymi wnosimy o przyznanie powyższego dodatkowego kierunku leczniczego – leczenie nadwagi i otyłości.